

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Sprawozdanie z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego
Kapitał Ludzki 2007-2013**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Rodzaj sprawozdania (należy wstawić znak x w kratce obok jednej z opcji od A do C)			
A. Sprawozdanie okresowe			
B. Sprawozdanie roczne		x	
C. Sprawozdanie końcowe			
2. Okres sprawozdawczy	Rok 2013		
3. Numer Priorytetu PO KL	Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich Priorytet VII Promocja integracji społecznej Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach		
4. Nazwa Instytucji Pośredniczącej	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie		
5.	Dane osoby sporządzającej sprawozdanie: Osoba, z którą należy się kontaktować w przypadku pytań lub wątpliwości, co do treści sprawozdania.	w części rzeczowej	w części finansowej
	Imię i nazwisko	Barbara Marzec Izabela Gołębiowska Grzegorz Krzykała	Barbara Marzec Izabela Gołębiowska Grzegorz Krzykała
	Nr telefonu	(81) 441 68 44 (81) 441 68 45 (81) 441 68 45	(81) 441 68 44 (81) 441 68 45 (81) 441 68 45
	Adres poczty elektronicznej	barbara.marzec@lubelskie.pl izabela.golebiowska@lubelskie.pl grzegorz.krzykala@lubelskie.pl	barbara.marzec@lubelskie.pl izabela.golebiowska@lubelskie.pl grzegorz.krzykala@lubelskie.pl

II. PRZEBIEG REALIZACJI PRIORYTETU

1. Analiza stopnia osiągnięcia oczekiwanych efektów oraz wartości docelowych wskaźników w podziale na cele szczegółowe

W roku 2013 odnotowano wyraźny postęp rzeczowy w realizacji wszystkich obszarów wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim. Przede wszystkim należy podkreślić kontynuację wzrostu wykonania wskaźników. Zdecydowana większość wskaźników zarówno produktu, jak i rezultatu realizowanych w ramach Priorytetów VI - IX PO KL została osiągnięta na poziomie powyżej 100% wartości docelowej. Szczegółowe dane dotyczące stopnia realizacji poszczególnych wskaźników znajdują się w załączniku nr 1 do przedmiotowego sprawozdania. Natomiast poniższa analiza dotyczy głównie wartości wskaźników osiągniętych poniżej 90% wartości docelowej oraz wskaźników odnoszących się do rekomendacji Komisji Europejskiej.

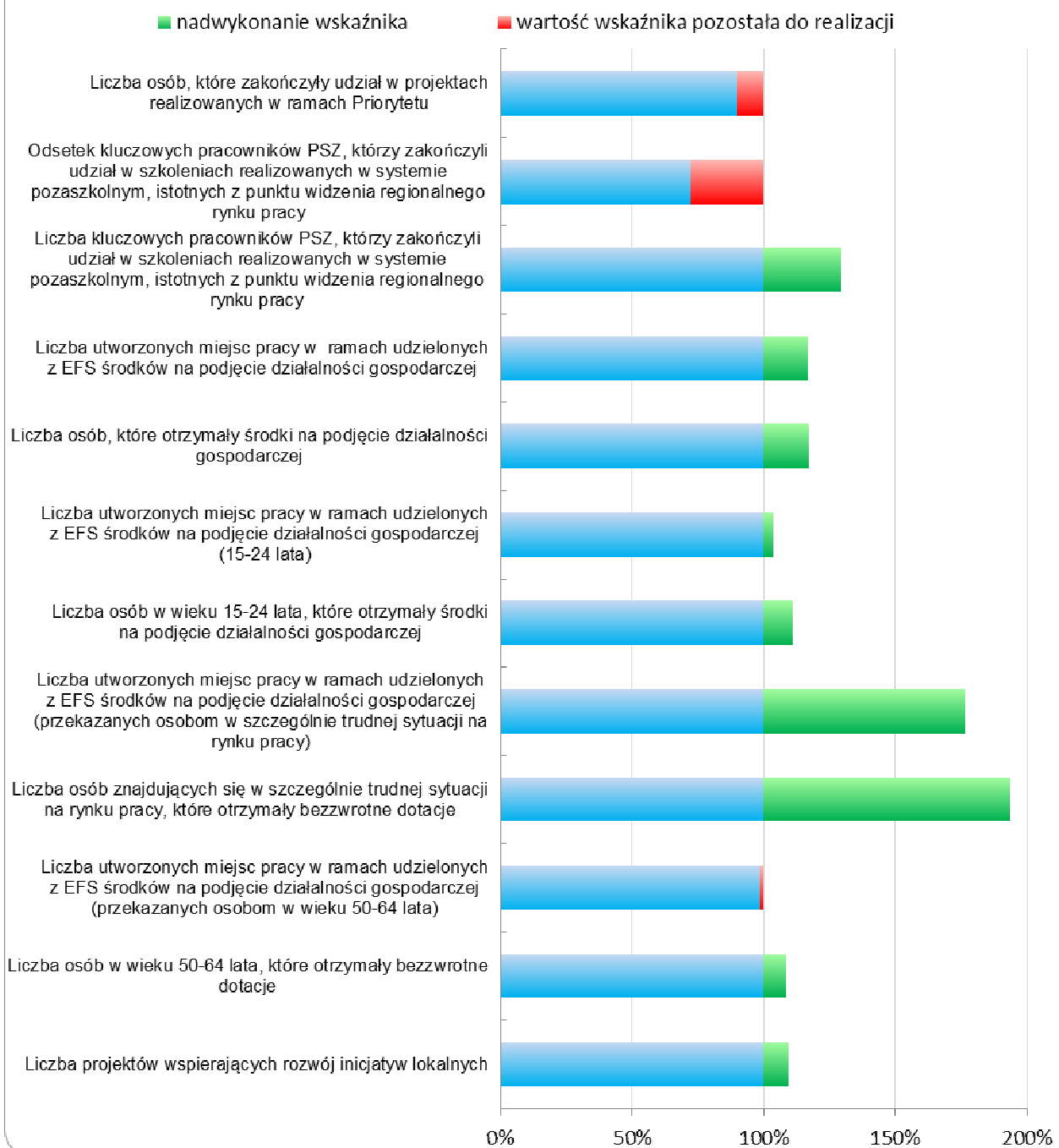
Wskaźniki produktu i rezultatu w podziale na cele szczegółowe

PRIORYTET VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

W ramach Priorytetu VI PO KL zdecydowana większość zarówno wskaźników produktu, jak i rezultatu została osiągnięta na poziomie powyżej 100% wartości docelowej. Jedyne w przypadku czterech wskaźników produktu oraz jednego wskaźnika rezultatu stopień osiągnięcia wskaźnika został zrealizowany poniżej 90% wartości docelowej.

Wysoki stopień realizacji wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania grup docelowych oferowanym wsparciem. Dodatkowo wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również z sukcesywnego wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu i strategicznych, które wpływają na realizację wskaźników określających m.in. % udział poszczególnych osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy tj. osób niepełnosprawnych, osób w wieku 15-24 lata, osób w wieku 50-64 lata oraz osób długotrwale bezrobotnych.

Priorytet VI - stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu, dla których określono wartości docelowe

Projekty w ramach Priorytetu VI przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu (opisano wskaźniki, w przypadku których nie osiągnięto jeszcze wartości docelowej, wraz z prognozą możliwości zbliżenia się do tej wartości):

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy:

Wskaźnik produktu:

Liczba osób, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu - wartość docelowa 69 218. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 62 297 osób, co stanowi 90% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 11,48%. Większość wśród ww. wskaźnika stanowią kobiety i w odniesieniu do ogółu stanowią 59,42%. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

wzrosła o 10,05%.

W opinii IP PO KL osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika nie powinno stanowić problemu w kontekście dostępnych środków, jak również oferowanego wsparcia oraz zainteresowania potencjalnych grup docelowych. Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 67 315 osób zakończy udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 105,27% wartości docelowej. W województwie lubelskim w powiatowych urzędach pracy na koniec grudnia 2013 r. zarejestrowane były 134 042 osoby bezrobotne. Osoby te stanowią potencjalną grupę odbiorców wsparcia oferowanego w ramach Priorytetu VI PO KL. Bezpośredni wpływ na niższy poziom osiągnięcia ww. wskaźnika ma moment jego pomiaru określony w *Podręczniku wskaźników PO KL 2007-2013* (zgodnie z którym zakończenie udziału w projekcie to programowe zakończenie uczestnictwa w ostatniej formie wsparcia realizowanej w ramach projektu), jak również zwiększenie wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika w kwietniu 2013 r.

Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych – wartość docelowa 47. Osiągnięta wartość wskaźnika na koniec okresu sprawozdawczego wynosi **0%**. Zerowe wykonanie wskaźnika wynika z faktu, iż pierwszy konkurs, w ramach którego uczestnicy otrzymaliby jednorazowe pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej został ogłoszony w III kwartale 2012 roku. W ramach przedmiotowego konkursu wpłynął jeden wniosek o dofinansowanie projektu, który został odrzucony na etapie oceny merytorycznej. W roku 2013 WUP w Lublinie ponownie ogłosił konkurs, w ramach którego została podpisana 1 umowa (listopad 2013 r.), której realizacja rozpoczyna się w 2014 roku. Prognozuje się, iż wartość docelowa zostanie osiągnięta, ponieważ beneficjent w ramach przedmiotowej umowy założył, iż 51 osób skorzysta z instrumentów zwrotnych. Wskaźnik został wprowadzony po przeglądzie śródkresowym i obowiązuje w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* od dnia 1 stycznia 2012 roku.

Wskaźnik rezultatu:

Odsetek kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku w danym okresie sprawozdawczym został osiągnięty na poziomie 72,53%, przy wartości docelowej założonej w PO KL – 100%. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wartość wskaźnika zmalała o 60,7 punktu procentowego.

Zmniejszenie poziomu osiągnięcia wartości wskaźnika rezultatu w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego spowodowane jest zmniejszeniem wartości produktu w porównaniu z wartością wskazaną w sprawozdaniu za rok 2012 (w ramach wskaźnika produktu osoba może być wykazywana tylko raz w ramach projektu - w poprzednim okresie sprawozdawczym wartość dotycząca liczby kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach realizowanych w systemie pozaszkolnym nie była urealniona).

Cel szczegółowy 3: Zmniejszanie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiet, osób długotrwale bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, osób bezrobotnych zamieszkujących na obszarach wiejskich):

Wskaźnik produktu:

Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach - wartość docelowa 3 085. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 2 389 osób, co stanowi **77,44%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 18,86%. Większość wśród ww. wskaźnika stanowią kobiety i w odniesieniu do ogółu stanowią 59,77%. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 16,86%.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: Przedstawienie działań podejmowanych w celu zwiększenia uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych oraz pracowników o niskich kwalifikacjach

W opinii IP PO KL, w kontekście dostępnych środków, jak również kryteriów dostępu i strategicznych wskazanych w Planie działania na rok 2012 oraz w Planie działania na rok 2013 wartość docelowa wskaźnika powinna zostać osiągnięta. Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 2 786 osób niepełnosprawnych zakończy udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 90,31% wartości docelowej.

Należy podkreślić, iż województwo lubelskie charakteryzuje się najwyższym w skali kraju wskaźnikiem występowania osób niepełnosprawnych tj. 16,3% ogółu mieszkańców. Zgodnie z Planem działania na rok 2012 w ramach Działania 6.2 PO KL Instytucja Pośrednicząca ogłosiła wyodrębniony konkurs, gdzie wsparcie skierowane było wyłącznie do osób niepełnosprawnych. Ponadto w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL Instytucja Pośrednicząca wprowadziła następujące kryterium dostępu, które przyczyni się do wzrostu poziomu realizacji

ww. wskaźnika: *Grupę docelową w projekcie stanowią osoby niepełnosprawne w co najmniej takim % w stosunku do uczestników projektu ogółem, jaki stanowią osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP/MUP jako bezrobotne w stosunku do ogółu osób zarejestrowanych w PUP/MUP jako bezrobotne (wg stanu na dzień 31.12. 2011 r.).*

Dodatkowo w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL Instytucja Pośrednicząca wprowadziła kryterium strategiczne: *Grupę docelową w projekcie stanowią w 100% osoby niepełnosprawne (20 pkt).* Ponadto w Planie działania na rok 2013 Instytucja Pośrednicząca w celu zwiększenia poziomu osiągnięcia wartości wskaźnika **Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach** w ramach dwóch konkursów ogłoszonych na Poddziałanie 6.1.1 PO KL wprowadziła kryterium dostępu *Grupę docelową w projekcie stanowią w 10% osoby niepełnosprawne zaś wsparcie realizowane w ramach projektu powinno być dostosowane do specyfiki tej grupy docelowej (konkurs A.1) oraz Grupę docelową w projekcie stanowią w 5% osoby niepełnosprawne zaś wsparcie realizowane w ramach projektu powinno być dostosowane do specyfiki tej grupy docelowej (konkurs A.2).* Dodatkowo w konkursie A.1 w ramach Poddziałania 6.1.1 wprowadzono również kryterium strategiczne *Grupę docelową w projekcie stanowią w co najmniej 50% osoby niepełnosprawne. Wsparcie w ramach projektu zostanie dostosowane do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych, a projekt zakłada osiągnięcie wartości wskaźnika efektywności zatrudnieniowej na poziomie co najmniej 30% w tej grupie docelowej na zakończenie realizacji projektu (10 pkt).*

Ponadto w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL Instytucja Pośrednicząca wprowadziła następujące kryterium dostępu, które przyczyni się do wzrostu poziomu realizacji ww. wskaźnika: *Grupę docelową w projekcie stanowią osoby niepełnosprawne w co najmniej takim % w stosunku do uczestników projektu ogółem, jaki stanowią osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP/MUP jako bezrobotne w stosunku do ogółu osób zarejestrowanych w PUP/MUP jako bezrobotne (wg stanu na dzień 31.12. 2012 r.). Kryterium odnosi się do rekrutacji prowadzonej w roku obowiązywania Planu działania.*

Niski stopień realizacji wskaźnika **Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach** wynika w głównej mierze z:

- braku możliwości weryfikacji stopnia niepełnosprawności na etapie rekrutacji, gdyż potencjalny uczestnik projektu na tym etapie nie ma obowiązku ujawniania takich danych, za wyjątkiem sytuacji, gdy niepełnosprawność jest jednym z kryteriów rekrutacji (dana wrażliwa),
- większego zainteresowania osób niepełnosprawnych udziałem w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VII PO KL oraz ze środków PFRON, co znacznie ogranicza liczbę ww. osób zainteresowanych uczestnictwem w projektach w ramach Priorytetu VI PO KL. Należy również podkreślić, iż osoby niepełnosprawne są jedną z kluczowych grup wspieranych w ramach Priorytetu VII, zatem istnieje konkurencyjność wsparcia oferowanego w ramach ww. Priorytetów, co poważnie utrudnia osiągnięcie wskaźników założonych dla Priorytetu VI PO KL,
- niewielkiej liczby osób niepełnosprawnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy jako osoby bezrobotne (problem pojawiający się w trakcie realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 6.1.3 PO KL). W województwie lubelskim według stanu na 31 grudnia 2013 r. zarejestrowanych było 5 102 osoby niepełnosprawne i stanowiły one 3,8% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych,
- braku stosownych orzeczeń o posiadanym stopniu niepełnosprawności,
- niewielkiego zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych (dotyczy również zatrudnienia subsydiowanego w ramach Poddziałania 6.1.1 oraz Poddziałania 6.1.3),
- niewielkiego zainteresowania dotacjami ze środków EFS ze strony osób niepełnosprawnych, które chętniej korzystają ze środków na podjęcie działalności gospodarczej finansowanej przez PFRON.

Zgodnie z danymi wskazanymi w raporcie z badania ewaluacyjnego zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie przez firmę PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych w perspektywie 6 miesięcy od ukończenia udziału w projekcie wynosi 18%. Natomiast w perspektywie 12 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie wskaźnik zatrudnienia w przedmiotowej grupie zwiększył się i wyniósł 30%.

Zgodnie z danymi wskazanymi w załączniku nr 5 do przedmiotowego sprawozdania w ramach Priorytetu VI PO KL 44 185 osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym oraz wykształceniem ponadgimnazjalnym rozpoczęło udział w projektach co stanowi 61,83% ogółu. Wysoki udział osób o niskich kwalifikacjach wynika ze struktury uczestników projektów.

Cel szczegółowy 4: Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych:

Wskaźnik produktu:

Liczba osób w wieku 50-64 lata, które zakończyły udział w projektach - wartość docelowa 9 438. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 5 580 osób, co stanowi **59,12%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 42,89%. Najliczniejszą grupę wśród ww. wskaźnika reprezentują kobiety i stanowią 56,36% ogółu osób.

Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 37,64%.

Niski stopień realizacji ww. wskaźnika spowodowany jest przede wszystkim niskim zainteresowaniem potencjalnych uczestników ww. grupy udziałem w projektach realizowanych w ramach PO KL oraz trudnościami w rekrutacji. Wynika to w głównej mierze z wadliwych regulacji prawnych, które skutecznie zniechęcają do okresowej aktywizacji (utrata prawa do zasiłku) oraz niewielkiego zainteresowania pracodawców zatrudnianiem osób powyżej 50 roku życia (dot. również zatrudnienia subsydiowanego w ramach Poddziałania 6.1.1 oraz Poddziałania 6.1.3 PO KL). Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 6 731 osób zakończy udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 71,32% wartości docelowej.

W Raporcie podsumowującym III edycję badań Bilans Kapitału Ludzkiego z 2012 roku *Młodość czy doświadczenie? Kapitał ludzki w Polsce* zauważono, iż „Biorąc pod uwagę również szersze spektrum różnego rodzaju aktywności, np. uczenie się przez całe życie, aktywność społeczną, rekreację, nie ulega wątpliwości, że starsze pokolenia Polaków są, w ujęciu generalnym, pokoleniami bardzo biernymi”. Ponadto „Wśród starszych generacji nadal obecny jest także rodzaj tzw. mentalności „posocjalistycznej” (...), w której starszy wiek to głównie okres zasłużonego odpoczynku, oczekiwania na emeryturę, brak elastyczności i chęci działania. Emerytura oznacza często dezaktywizację „w ogóle”, wycofanie z życia, rozpoczynające etap starości. Jedną z niewielu „aktywnych” ról, wchodzących w skład takiego wizerunku, jest opieka nad wnukami i innymi członkami rodziny”.

Zgodnie z danymi wskazanymi w raporcie z badania ewaluacyjnego zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie przez firmę PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 45 lat i więcej w perspektywie 6 miesięcy od ukończenia udziału w projekcie wynosił 19%. Natomiast w perspektywie 12 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie wskaźnik zatrudnienia w przedmiotowej grupie zwiększył się do 26%.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: Zaprezentowanie efektywności wsparcia w ramach Indywidualnego Planu Działania oraz sposobów upowszechniania dobrych praktyk w tym zakresie

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy

Wskaźnik produktu:

Liczba osób objętych Indywidualnym Planem Działania, które zakończyły udział w projekcie - wartość docelowa 9 323. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 26 978, co stanowi **139,62%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 26,89%. Większość wśród ww. wskaźnika stanowią kobiety i w odniesieniu do ogółu stanowią 58,91%. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 24,30%.

Wysoki stopień realizacji ww. wskaźnika wynika przede wszystkim ze specyfiki prowadzonych w ramach projektów działań aktywizacyjnych (w tym właściwej diagnozy potrzeb uczestników) prowadzących do poprawy sytuacji osób bezrobotnych czy nieaktywnych zawodowo. A także z wprowadzania w Planie działania na lata 2010, 2011, 2012 oraz 2013 w odniesieniu Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3 PO KL kryterium dostępu, które zakładało obowiązkową formę wsparcia dla uczestników w postaci Indywidualnego Planu Działania.

Zgodnie z danymi wskazanymi w raporcie z badania ewaluacyjnego zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie przez firmę PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* w ramach Priorytetu VI PO KL 12% uczestników skorzystało ze wsparcia w postaci IPD, natomiast zgodnie z badaniem PAG realizowanym na zlecenie MRR (*Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 – etap II*) takich osób było 11%. Od 2010 roku IP PO KL wprowadzała w Planach działania kryteria dotyczące konieczności objęcia wsparciem w postaci IPD uczestników projektów w Priorytecie VI. Jak wynika z II etapu badania *Badanie skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013* w odniesieniu do ogółu badanych uczestników projektów w kraju: *W stosunku do poprzedniego etapu badania odsetek respondentów, których kwalifikowano do projektu bez sprawdzenia ich umiejętności i potrzeb jest niższy i wynosi 33%, poprawa nastąpiła szczególnie w Priorytecie VI, gdzie bez sprawdzenia umiejętności kwalifikowano 23% respondentów (poprzednio 38%). Umiejętności sprawdzano częściej niż przed rokiem w prawie wszystkich województwach. Szczególnie duża poprawa nastąpiła w województwach łódzkim i lubelskim.*

Biorąc pod uwagę ocenę przydatności wsparcia (wg. *Badania skuteczności wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 – etap II*) wsparcie w postaci IPD zostało ocenione na poziomie 3,3 (w 4-stopniowej skali, gdzie 4 oznacza ocenę „zdecydowanie tak”, 3- „raczej tak”). Najwyżej tę formę wsparcia oceniały kobiety, osoby młode w wieku 15-24 lata oraz osoby z wykształceniem najwyższym. Zgodnie z badaniem regionalnym w województwie IPD zostało ocenione przez osoby bezrobotne i nieaktywne zawodowo na poziomie 3,08.

Odbiorcy wsparcia przeciętnie najwyżej oceniali dotacje otrzymane na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Natomiast indywidualne plany działań, oraz dotacje i związane z nimi szkolenia były oceniane podobnie przez wszystkich odbiorców tych form wsparcia (jedynie osoby sprawne nieznacznie lepiej od niepełnosprawnych oceniały dotacje). W województwie lubelskim IPD pozytywnie oceniło 88% badanych (udzieliło odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”).

Zdecydowana większość uczestników badania (96%) jest zadowolona z udziału w projektach, przy czym 60% badanych deklaruje, że są bardzo zadowoleni. W województwie lubelskim ok. 95% uczestników jest zadowolona lub „raczej zadowolona” z udziału w projekcie.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: Analiza osiągniętej w regionie efektywności zatrudnieniowej

W ramach Priorytetu VI PO KL osiągnięto również wskaźnik efektywności zatrudnieniowej.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięty na poziomie 69,12%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób niekwalifikujących się do żadnej z poniższych grup docelowych osiągnięty na poziomie 83,67%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób w wieku 15-24 / 15-30 lata osiągnięty na poziomie 66,36%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób w wieku 50-64 lata osiągnięty na poziomie 61,63%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób niepełnosprawnych osiągnięty na poziomie 58,28%.

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osób długotrwale bezrobotnych osiągnięty na poziomie 67,76%.

Z przeprowadzonej analizy efektywności zatrudnieniowej, dokonanej na podstawie projektów konkursowych Działania 6.1 PO KL można wywnioskować, iż najwyższy stopień efektywności zatrudnieniowej został osiągnięty w grupie osób niekwalifikujących się do żadnej z grup docelowych znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (83,67%). W pozostałych grupach, będących przedmiotem monitorowania, wyniki dot. efektywności zatrudnieniowej są porównywalne. Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej ogółem wyniósł w tym działaniu 69,12 %.

Wskazany powyżej wskaźnik efektywności dotyczy głównie projektów systemowych powiatowych urzędów pracy w województwie lubelskim. Wynika to z faktu, iż dotychczas w ramach pozostałych realizowanych projektów nie było obowiązku monitorowania tego wskaźnika a w ramach projektów konkursowych obowiązek wykazywania efektywności zatrudnieniowej IZ PO KL wprowadziła dopiero w Planach działania na 2011 r. w odniesieniu do Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3. W 2011 r. IP PO KL nie ogłaszała konkursu w ramach Poddziałania 6.1.1. W 2012 r. ogłoszono 2 konkursy w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL w ramach których zastosowano kryterium dostępu dotyczące efektywności zatrudnieniowej, jednakże dopiero niewielka ilość z realizowanych umów mogła zostać w tym elemencie zmonitorowana.

W odniesieniu do Działania 6.2 nie ma obowiązku monitorowania wskaźnika efektywności zatrudnieniowej, jednak 65,57% wszystkich uczestników projektów uzyskało środki na podjęcie działalności gospodarczej i w wyniku tego wsparcia stały się osobami samozatrudnionymi.

Z przeprowadzonego na zlecenie UMWL w Lublinie badania ewaluacyjnego przez firmę PSDB Sp. z o.o. pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* wynika, iż **33% uczestników projektów znalazło zatrudnienie w okresie do 6 miesięcy od zakończenia ich udziału w projekcie, a 67% uczestników projektów pozostawało w tym czasie bez pracy.** Najczęściej zatrudnienie znajdowali uczestnicy projektów realizowanych w ramach Priorytetu VI (46%). Respondenci, którzy znaleźli pracę w okresie do 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie najczęściej podejmowali ją na umowę o pracę na czas określony (34% badanych), co piąty na umowę cywilnoprawną, zaś 18% respondentów założyła własną działalność gospodarczą. Pozostałe rodzaje umów wymieniane były znacznie rzadziej. Spośród osób, które znalazły pracę w okresie do pół roku po zakończeniu udziału w projekcie, 59% osób potwierdziło, iż udział w projekcie miał wpływ na otrzymanie przez nich pracy. Ponadto dla 43% uczestników projektów, którzy stwierdzili, że udział w projekcie miał wpływ na podjęcie przez nich pracy, decydujące znaczenie miało dostarczenie im umiejętności bądź kwalifikacji do zdobycia pracy. Osoby, które brały udział w projekcie i w rezultacie założyły własną działalność gospodarczą stanowiły ¼ tej grupy.

Biorąc pod uwagę perspektywę długookresową (min. 12 miesięcy po zakończeniu udziału w projekcie) w momencie przeprowadzania badania mniej niż połowa, bo 42% uczestników projektów z badanych Priorytetów PO KL, posiadała pracę (najniższy udział osób pracujących w momencie przeprowadzania badania był wśród uczestników Priorytetu VII i IX (odpowiednio 26% i 30%), a najwyższy w Priorytecie VIII (75%)). Spośród tych, którzy znaleźli zatrudnienie w okresie do 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie, 62% miało pracę również w trakcie przeprowadzania przedmiotowego badania, czyli w co najmniej 12 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie. Z osób, które założyły działalność gospodarczą w okresie do pół roku od zakończenia projektu, 57% nadal ją prowadzi. Spośród 43% osób, które nie prowadzą już własnej firmy, 94% prowadziło ją powyżej 12 miesięcy.

Odnosząc się do efektów zatrudnieniowych należy jednak mieć na uwadze pogarszającą się od 2009 r. sytuację na rynku pracy Lubelszczyzny (będącą m.in. efektem spowolnienia gospodarczego w kraju), co z pewnością nie sprzyjało uczestnikom projektów PO KL w znalezieniu pracy. Dodatkową barierą jest to, iż województwo lubelskie jest specyficznym regionem charakteryzującym się niską podażą miejsc pracy oraz rolniczym charakterem województwa.

Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*

W ramach Priorytetu VII PO KL zdecydowana większość wskaźników produktu i rezultatu została osiągnięta na poziomie powyżej 100% wartości docelowej. Jedynie w przypadku trzech wskaźników produktu stopień osiągnięcia wskaźników został zrealizowany poniżej 90% wartości docelowej.

Wpływ na wysoką realizację wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych ma w głównej mierze duże zainteresowanie wnioskodawców, jak i potencjalnych grup docelowych projektami realizowanymi w ramach Priorytetu VII PO KL. Dodatkowo wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również z sukcesywnego wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu i strategicznych, które wpływają na realizację wskaźników. Ponadto wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również ze specyfiki województwa lubelskiego, które charakteryzuje się wysokim udziałem osób w szczególnej sytuacji osób na rynku pracy, będących potencjalnymi uczestnikami projektów realizowanych w ramach Priorytetu VII PO KL.

Priorytet VII - stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu, dla których określono wartości docelowe

Projekty w ramach Priorytetu VII przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu (opisano wskaźniki, w przypadku których nie osiągnięto jeszcze wartości docelowej, wraz z prognozą możliwości zbliżenia się do tej wartości):

Cel szczegółowy 1: Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem:

Wskaźnik produktu:

Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji - wartość docelowa 36 092. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 22 213 osób, co stanowi **61,55%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 46,69%. Najliczniejszą grupę wśród ww. wskaźnika reprezentują kobiety i stanowią 64,99% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym

w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 45,92%.

Główną przyczyną niskiego stopnia realizacji ww. wskaźnika są przede wszystkim problemy z rekrutacją nowych uczestników wynikające między innymi ze znaczącej tendencji spadkowej liczby osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej na przestrzeni ubiegłych lat (2006 – 2011). Natomiast zgodnie z danymi przekazanymi przez ośrodki pomocy społecznej oraz powiatowe centra pomocy rodzinie w roku 2012 jednostki udzieliły pomocy i wsparcia ogółem 150 646 osobom, tj. o ponad 13 tysięcy więcej niż w roku poprzednim. Niemniej jednak liczba osób korzystających z pomocy społecznej nie gwarantuje osiągnięcia wartości docelowej ww. wskaźników. Ponadto na niski poziom osiągnięcia ww. wskaźnika miał wpływ również fakt uczestnictwa w projektach osób powracających po zakończonym lub przerwanej udziale w projekcie, które zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007-2013* wykazywane są tylko jeden raz w projekcie, co wiąże się ze specyfiką projektów systemowych - uczestniczą w nich często te same osoby i wymagają one kompleksowego, długotrwałego, indywidualnego charakteru wsparcia. Kompleksowość oraz intensywność form wsparcia, którego wymagają uczestnicy projektu generują relatywnie wysokie koszty, co w połączeniu z dostępną alokacją także ma wpływ na realną liczbę osób obejmowanych wsparciem.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 27 644 osoby zakończą udział w projektach dotyczących aktywnej integracji i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 76,59% wartości docelowej.

Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów - wartość docelowa 27 787. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 23 361 osób, co stanowi **84,07%** wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 23,69%. Najliczniejszą grupę wśród ww. wskaźnika reprezentują kobiety i stanowią 63,69% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 23,14%.

Na niski poziom osiągnięcia ww. wskaźnika wpływ miał fakt uczestnictwa w projektach osób powracających po zakończonym udziale w projekcie, które zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007-2013* obowiązującym od 1 stycznia 2011 roku wykazywane były tylko jeden raz w projekcie. Natomiast zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007-2013* obowiązującym od 1 stycznia 2012 roku w ramach wskaźnika należy wskazać liczbę osób, które w danym roku były objęte kontraktem socjalnym w ramach projektu. Osoba objęta kontraktem socjalnym może być wykazywana więcej niż raz w ramach wskaźnika na poziomie projektu – w zależności od liczby lat, w których była objęta kontraktem. W przypadku projektów systemowych uczestnikami są często te same osoby i wymagają one kompleksowego, długotrwałego, często niestandardowego wsparcia.

W związku z niskim stopniem realizacji ww. wskaźników Instytucja Pośrednicząca PO KL w Planie działania na rok 2013 wskazała kryteria dostępu, które przyczynią się do realizacji ww. wskaźników *Co najmniej 30% uczestników projektu stanowią osoby nowoprzystępujące do uczestnictwa w projekcie* (Poddziałanie 7.1.1 PO KL) oraz *Co najmniej 25% uczestników projektu stanowią osoby nowoprzystępujące do uczestnictwa w projekcie* (Poddziałanie 7.1.2 PO KL). Natomiast w Planie działania na lata 2014-2015 Instytucja Pośrednicząca również wprowadziła kryteria dostępu, który powinny wpłynąć na zwiększenie wartości docelowych ww. wskaźników tj. *Co najmniej 20% uczestników projektu stanowią osoby nowoprzystępujące do uczestnictwa w projekcie* (Poddziałanie 7.1.1 i 7.1.2 PO KL).

Cel szczegółowy 2: Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej:

Wskaźnik rezultatu:

Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Priorytetu funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie – wartość docelowa 3. W ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie 2 co stanowi 66,67% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 100%.

Wskaźnik został wprowadzony po przeglądzie śródkresowym i obowiązuje w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* od dnia 1 stycznia 2012 roku.

W ramach konkursu ogłoszonego w 2012 r. zostały wyłonione 3 ośrodki wsparcia, które zadeklarowały kontynuację działalności przez okres co najmniej 2 lat po zakończeniu finansowania z EFS. Część wnioskodawców, którzy uzyskali w latach wcześniejszych dofinansowanie na utworzenie OWES w ramach kolejnych konkursów otrzymywało również środki na kontynuację działalności, co też nie pozostaje bez wpływu na wartość osiągniętego wskaźnika.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: *Przedstawienie działań podejmowanych w celu zwiększenia uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych oraz pracowników o niskich kwalifikacjach*

Wskaźnik, który nie jest realizowany w ramach żadnego z celów szczegółowych:

Wskaźnik produktu:

Liczba osób niepełnosprawnych, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Działania - wartość docelowa 530. W ujęciu kumulatywnym wskaźnik osiągnięto na poziomie 0%, z uwagi na fakt, iż pierwszy konkurs w ramach Działania 7.4 został ogłoszony w III kwartale 2012 roku.

Wskaźnik został wprowadzony po przeglądzie śródk okresowym i obowiązuje w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* od dnia 1 stycznia 2012 roku.

W ramach konkursu ogłoszonego w III kwartale 2012 roku na Działanie 7.4 zostało podpisanych 6 umów, które zakładają objęcie wsparciem łącznie 241 osób niepełnosprawnych. Ponadto w IV kwartale w roku 2013 został ogłoszony kolejny konkurs, który również wpłynie na realizację przedmiotowego wskaźnika. Dotychczasowy zerowy poziom realizacji wskaźnika wynika również z momentu pomiaru, który został określony w *Podręczniku wskaźników PO KL 2007-2013* (zgodnie z którym zakończenie udziału w projekcie to programowe zakończenie uczestnictwa w ostatniej formie wsparcia realizowanej w ramach projektu).

Z *Ekspertyzy COFFEY International development* wynika, iż jedną z poważniejszych barier dla aktywizacji osób niepełnosprawnych jest ich obawa przed utratą prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Zgodnie z art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z funduszu ubezpieczeń społecznych niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przy czym niezdolność do pracy może być całkowita, co oznacza utratę zdolności do wykonywania jakiegokolwiek pracy, jak też częściowa, co oznacza utratę zdolności do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji w stopniu znacznym.

Zgodnie z art. 13 tejże ustawy przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy bierze się pod uwagę:

- Stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwość przywrócenia sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji.
- Możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego.

Zasadniczo niezdolność do pracy, poza wyjątkowymi sytuacjami, orzekana jest na 5 lat. W praktyce zdecydowana większość orzeczeń na potrzeby rentowe to orzeczenia ponowne (w roku 2010: 81%). Przy czym dla 75% z nich ustalono niezdolność do pracy. (*Ważniejsze informacje z zakresu ubezpieczeń społecznych 2010, ZUS, Warszawa 2011*). Wśród osób niepełnosprawnych istnieje w związku z tym obawa, że podjęcie pracy może wiązać się z orzeczeniem o zdolności do pracy i utratą, w związku z tym, uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy. Wyniki badania prowadzonego wśród osób niepełnosprawnych w województwie podkarpackim wskazują, że obawa przed utratą renty jest drugą w kolejności barierą utrudniającą podejmowanie pracy, wskazywaną przez niepracujące osoby niepełnosprawne (wskazało na nią 45,9% tej grupy osób). (Ł. Kutylko,

P. Stronkowski, I. Wolińska, M. Zub, Bariery i możliwości integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w województwie podkarpackim, WYG International, Warszawa 2009). Należy przy tym zaznaczyć, że problem ma charakter prawny, a nie świadomościowy. „Pułapka rentowa” funkcjonuje też na poziomie językowym. Orzeczenie o niezdolności do pracy odczytywane jest zarówno przez osoby niepełnosprawne, jak również przez niektórych pracodawców jako potwierdzające faktyczną „niezdolność do jakiegokolwiek pracy”. Sformułowanie to koncentruje uwagę na dysfunkcjach osoby niepełnosprawnej i może potwierdzać stereotypowe jej postrzeganie, zarówno przez nią samą, jak i przez otoczenie.

Bariera prawna napotykana jest przez projektodawców. Problem dotyczy również odbiorców wsparcia: wzmocnia postawy bierne i ogranicza motywację do udziału w projektach.

Istnienie pułapki rentowej jest czynnikiem ograniczającym skuteczność działań aktywizujących, kierowanych do osób niepełnosprawnych. Utrudnia zmotywowanie ich do udziału w projektach. W przypadku osób, które w projekcie uczestniczyły, może ograniczać ich motywację do poszukiwania i podejmowania pracy.

Rozwiązanie tego problemu nie jest proste – wymaga bowiem przeformułowania koncepcji renty z tytułu niezdolności do pracy. Obecnie w Biurze Rzecznika Praw Obywatelskiej toczą się prace nad koncepcją przyznawania renty nie z tytułu niezdolności do pracy, ale z powodu podwyższonych kosztów utrzymania.

Zgodnie z danymi wskazanymi w załączniku nr 5 do przedmiotowego sprawozdania w ramach Priorytetu VII PO KL 38 645 osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym oraz wykształceniem ponadgimnazjalnym rozpoczęło udział w projektach co stanowi 63,61% ogółu. Wysoki udział osób o niskich kwalifikacjach wynika ze struktury uczestników projektów.

Rekomendacja Komisji Europejskiej:

- **Ocena wsparcia ukierunkowanego na zwiększenie zaangażowania instytucji pomocy i integracji społecznej w projekty dofinansowane z EFS**
- **Zaprezentowanie efektywności wsparcia w ramach kontraktu socjalnego oraz sposobów upowszechniania dobrych praktyk w tym zakresie**

W województwie lubelskim nie przeprowadzono badań na temat skuteczności i efektywności wsparcia w ramach kontraktów socjalnych realizowanych w ramach Działania 7.1 PO KL. Obszerne badania i informacje o wynikach kontroli przedstawiła Najwyższa Izba Kontroli w raporcie *Realizacja kontraktów socjalnych przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej*. Z definicji kontraktu socjalnego wynika, iż jego celem jest rozwiązanie trudnej sytuacji życiowej beneficjenta pomocy społecznej poprzez mobilizację do działania, uaktywnienie, a dzięki temu umożliwienie osobie nim objętej wyjścia z trudnej sytuacji i rozpoczęcie życia na własny rachunek. W ocenie NIK kontrakt socjalny jest przydatnym instrumentem w pracy socjalnej, a jego znaczenie wzrasta w warunkach aktywnej polityki społecznej. Aby narzędzie to mogło faktycznie wspierać aktywizację życiową beneficjentów pomocy społecznej, konieczne jest jednak zwiększenie jego skuteczności w doprowadzaniu do ich usamodzielnienia się tj. uniezależnienia od systemów pomocy społecznej oraz systemów wsparcia dla osób bezrobotnych.

Również wagę i skuteczność narzędzia jakim jest kontrakt socjalny podkreślali sami pracownicy instytucji pomocy społecznej, których opinię badano w ramach projektu *Wrażliwi społecznie* realizowanego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytetu VII, Działania 7.2, Poddziałania 7.2.1 PO KL. Jak wynika z raportu *Wykluczeni i wykluczenie społeczne w oczach pracowników samorządowych – analiza problemu i skuteczne metody przeciwdziałania*, w którym zapytano o przewidywania dot. wdrożenia w najbliższym czasie nowych form pomocy dla osób zagrożonych marginalizacją, nie mniej ważne obok konieczności położenia większego nacisku na kierowanie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na szkolenia celem zdobycia nowych kwalifikacji, wydają się być właśnie kontrakty socjalne skierowane do grup osób szczególnie narażonych na marginalizację społeczną. Zdaniem badanych w trakcie kontraktu osoby te będą mogły skorzystać z warsztatów pracy, treningów społecznych, a także kursów mających na celu uzyskanie kwalifikacji i umiejętności zawodowych. Pracownicy socjalni dysponują narzędziem pozwalającym wyeliminować, a w każdym razie złagodzić postawy roszczeniowe, a narzędziem tym jest kontrakt socjalny, w którym obok zapewnienia pomocy zakłada się aktywną współpracę podopiecznych mającą na celu zapobieżenie wykluczeniu społecznemu. Raport NIK wskazuje, iż wspólne opracowanie diagnozy problemu oraz przedstawienie mocnych i słabych stron niejednokrotnie uzmysławia beneficjentowi jego rzeczywisty problem, z którego dotąd nie zdawał sobie sprawy. Według opinii podpisanie takiego kontraktu umożliwi usystematyzowanie działań, tak beneficjenta, jak i samego pracownika socjalnego, motywując ich w tej sposób do podejmowania działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej oraz pobudzenia aktywności, a dzięki temu wyjścia z kręgu wykluczonych społecznie. Kontrakt wzmacnia lub wyrabia poczucie odpowiedzialności beneficjenta za samego siebie.

Ponad 94% badanych pracowników samorządowych jest zdania, że otrzymywanie pomocy może skutkować wytworzeniem się u podopiecznych postawy roszczeniowej, przy czym jedynie 5% badanych jest odmiennego zdania. Najczęściej obserwowana wśród osób korzystających z pomocy społecznej postawa roszczeniowa jest skutkiem przyzwyczajenia do pomocy w formie finansowej.

Kolejne pytanie miało za zadanie zidentyfikować najbardziej i najmniej efektywne pod względem długofalowego rozwiązywania problemów wykluczenia społecznego formy pomocy spośród dotychczas stosowanych. Dla części badanych bardzo dobrym i efektywnym narzędziem jest kontrakt socjalny, ponieważ *jeżeli się udziela pomocy i oczekuje czegoś w zamian ci ludzie się czegoś uczą, wykształcają w sobie postawę, że nie ma nic za darmo*. Według ankietowanych najczęściej popełnianym błędem przy udzielaniu wsparcia jest zbyt rzadkie uzależnianie pomocy finansowej od aktywności własnej podopiecznych, ponieważ często powtarzano, że *pomoc finansowa kontraktowana jest dobrym narzędziem, a pomoc nie warunkowana kiepskim*. Według NIK, uregulowania prawne w niewystarczającym stopniu wspierają skuteczną realizację kontraktów. Problemy w tym zakresie dotyczą przede wszystkim możliwości dyscyplinowania odbiorców kontraktów przez wstrzymanie lub odmowę przyznania świadczenia. Odmowa zawarcia kontraktu lub niedotrzymanie jego postanowień mogą stanowić podstawę do odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o jego przyznaniu lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Należy jednak zauważyć, że w wypadku odmowy przyznania lub ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia, należy uwzględnić sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenie lub korzystającej ze świadczeń, dlatego też nie zawsze jest to możliwe.

Jednym z elementów badania było poszukiwanie i znalezienie odpowiedzi na pytanie czym są „dobre praktyki” i na czym polegać powinna współpraca wśród pracowników pomocy społecznej w regionie, mająca na celu zapobieżenie postępującej marginalizacji niektórych grup społecznych. W tym segmencie badawczym zapytano *Jakimi narzędziami dysponuje Pan/i w celu przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i aktywizacji osób zagrożonych marginalizacją?* Jak wynika z analizy udzielonych odpowiedzi największym powodzeniem cieszy się kontrakt socjalny – za najlepsze narzędzie uznało go nieco ponad 30% respondentów, druga w kolejności jest

praca socjalna, którą wymieniło 24 osoby.

Następne pytanie miało za zadanie uzyskać informacje na temat wypracowanych w danej placówce metod radzenia sobie ze szczególnie trudnymi przypadkami wykluczenia społecznego. Tu również, prócz nawiązywania pracy zespołowej z policją i szkołą oraz komisjami lekarskimi, respondenci mówili o kontrakcie socjalnym i pracy socjalnej mających głównie na celu motywowanie podopiecznych: *Dzięki temu zmienia się mentalność naszych klientów, bo my im mówimy, że nie mogą oczekiwać pomocy tylko z naszej strony, ale że przyjęte zobowiązania muszą być realizowane przez obie strony.*

W odniesieniu do planowanych, nowych form pomocy dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym respondenci chętnie przytaczali przykłady projektów realizowanych w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, opowiadali także o korzyściach płynących z wprowadzanych na coraz szerszą skalę kontraktach socjalnych.

Najważniejszą kwestią płynącą z rekomendacji z ww. badania, będącą jednocześnie wskazówką ukierunkowującą przyszłe modyfikacje bądź zmiany systemu, jest m.in. to, iż kontrakt socjalny: jest to ta forma pomocy, którą należy wdrażać zawsze kiedy jest to możliwe, ponieważ przynosi najbardziej pożądane efekty.

By pokazać efekty realizacji projektów, a tym samym zachęcić innych wnioskodawców, beneficjenci we współpracy z WUP w Lublinie organizowali konferencje „Dobre praktyki w aktywizacji środowiska lokalnego”. Konferencje miały na celu zaprezentowanie dobrych praktyk w ramach projektów systemowych PO KL realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu województwa lubelskiego w tym realizacji kontraktów socjalnych. Przedstawiciele beneficjentów z gmin/powiatów zaprezentowali prezentacje multimedialne dotyczące realizacji projektów systemowych na swoim terenie. Bardzo dokładnie omawiali działania, jakie były prowadzone od początku realizacji i jaki miało to wpływ na środowisko lokalne. Przybliżyło to zaproszonym gościom zarówno ideę, jak i przebieg realizacji projektów udokumentowany w formie zdjęć z warsztatów, szkoleń, debat, spotkań z uczestnikami, festynów, wyjazdów integracyjnych, plakatów i ulotek itp. Celem spotkań było zaprezentowanie dobrych praktyk, możliwość wymiany doświadczeń, które usprawnią przygotowanie się do kontynuacji projektów w latach 2014-2015.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: Analiza osiągniętej w regionie efektywności zatrudnieniowej

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej osiągnięty na poziomie 0,00%.

W ramach dotychczas realizowanych projektów beneficjenci nie mieli obowiązku pomiaru wskaźnika efektywności zatrudnieniowej.

Dopiero w Planie działania na rok 2012 Instytucja Pośrednicząca wprowadziła następujące kryterium dostępu: *Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników projektu wynosi co najmniej 20 % w ramach Poddziałania 7.2.1 oraz Działania 7.4 PO KL.* Również w Planie działania na rok 2013 Instytucja Pośrednicząca wprowadziła kryterium dostępu: *Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla uczestników projektu wynosi co najmniej 20 % w odniesieniu zarówno do dwóch konkursów w ramach Poddziałania 7.2.1, jak i konkursu w ramach Działania 7.4 PO KL.*

Zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007 – 2013* w ramach wskaźnika efektywności zatrudnieniowej należy wskazać uczestników, którzy podjęli zatrudnienie w okresie do trzech miesięcy następujących po dniu, w którym zakończyli udział w projekcie. Natomiast konkursy na Poddziałanie 7.2.1 i Działanie 7.4 PO KL, w ramach których wprowadzono ww. kryterium dostępu zostały ogłoszone w III kwartale 2012 roku. W związku z powyższym wskaźnik efektywności zatrudnieniowej zostanie wykazany w późniejszych sprawozdaniach.

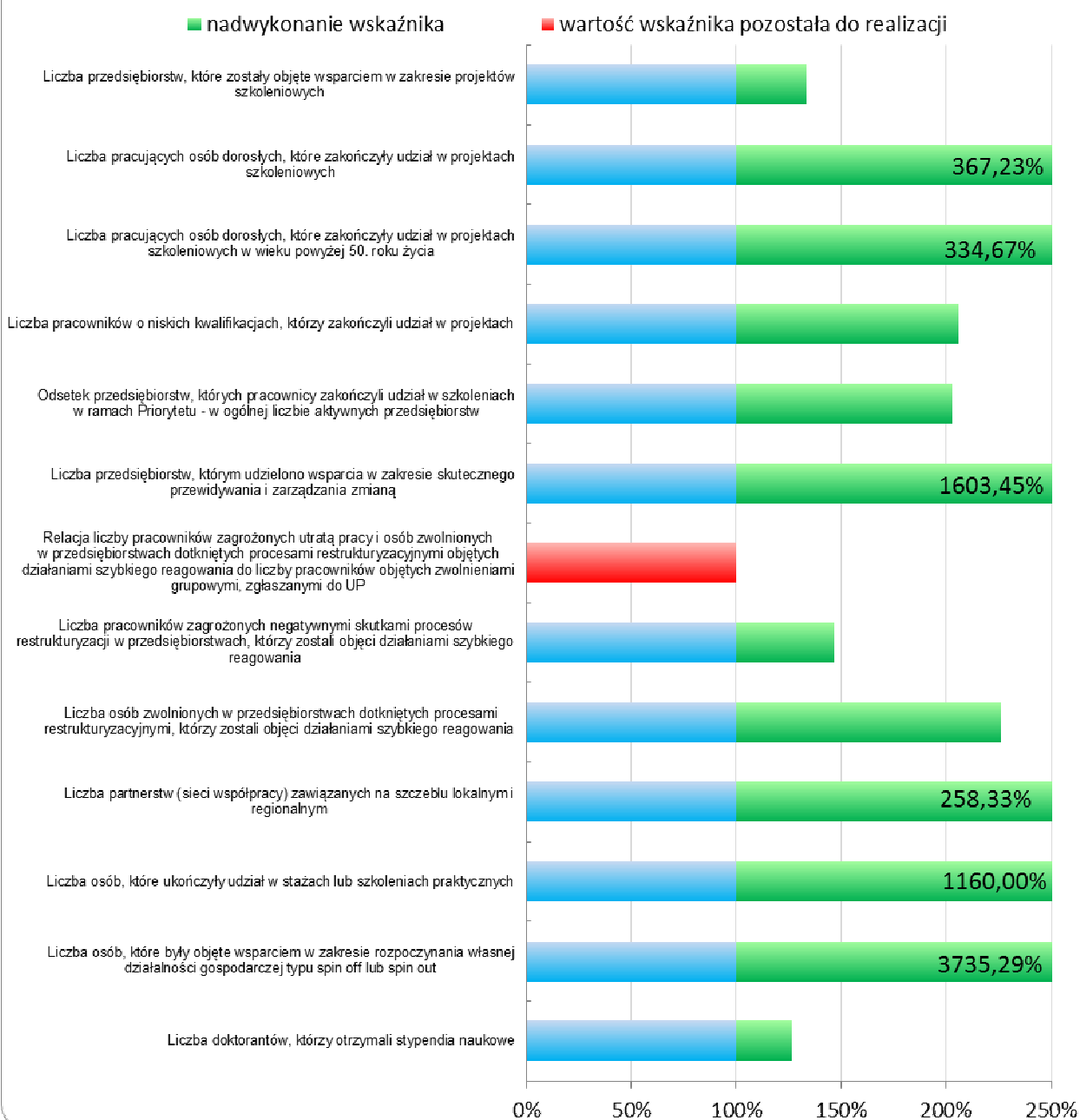
Na podstawie przeprowadzonego przez firmę *PSDB Sp. z o.o.* badania ewaluacyjnego pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* wynika, iż większe trudności w znalezieniu zatrudnienia mają uczestnicy projektów realizowanych w ramach Priorytetu VII PO KL z uwagi na fakt, iż w przypadku tej grupy docelowej „...mamy do czynienia ze znacznie bardziej złożonym spektrum problemów jakimi dotknięci są uczestnicy projektów jak np.: niepełnosprawność, choroba, ubóstwo, bezdomność, alkoholizm, sieroctwo, przemoc w rodzinie itd. Brak pracy w ich przypadku to często efekt kumulacji wielu trudnych do rozwiązania problemów, sprzyjających wykluczeniu społecznemu i zawodowemu”. Zgodnie z danymi z przedmiotowego badania wskaźnik zatrudnienia w perspektywie 6 miesięcy od ukończenia udziału w projekcie wśród uczestników Priorytetu VII PO KL wynosi 20%.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

W ramach Priorytetu VIII PO KL wszystkie wskaźniki produktu zostały osiągnięte na poziomie powyżej 100% wartości docelowej. Natomiast w odniesieniu do wskaźników rezultatu tylko w przypadku wskaźnika **Relacja liczby pracowników zagrożonych utratą pracy i osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi objętych działaniami szybkiego reagowania w stosunku do liczby pracowników objętych zwolnieniami grupowymi, zgłaszanymi do urzędów pracy** w danym okresie sprawozdawczym wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0%. Zerowy poziom realizacji wskaźnika w bieżącym okresie sprawozdawczym wynika z metodologii określonej w *Podręczniku wskaźników PO KL 2007-2013*. Przedmiotowy wskaźnik obliczany jest jako relacja wskaźników produktu: *Liczba pracowników zagrożonych*

negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania i Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania z danego okresu sprawozdawczego do liczby osób objętych zwolnieniami grupowymi zgłaszanymi do urzędów pracy w województwie lubelskim w danym roku. W związku z faktem, iż realizacja projektów w ramach Poddziałania 8.1.2 PO KL, które wpływają na realizację przedmiotowego wskaźnika została zakończona w bieżącym okresie sprawozdawczym wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0%. Jednak w roku 2012 jego poziom realizacji został osiągnięty na poziomie 41,47%, czyli znacząco przewyższał wartość docelową, która została określona na poziomie 10%.

Priorytet VIII - stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu, dla których określono wartości docelowe

Wysoki stopień realizacji wskaźników w ramach poszczególnych celów szczegółowych wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania wnioskodawców, jak i potencjalnych grup docelowych wsparciem oferowanym w ramach Priorytetu VIII PO KL. Dodatkowo wysoki stopień realizacji wskaźników wynika również z sukcesywnego wprowadzenia przez Instytucję Pośredniczącą w Planach działania kryteriów dostępu i strategicznych, które wpływają na realizację wskaźników.

Procesy modernizacyjne i adaptacyjne występujące w gospodarce na terenie województwa lubelskiego wymuszają ciągłą aktualizację i zmianę kwalifikacji, co przekłada się na realizację szkoleń, gdyż kluczową kwestią jest dostosowanie kwalifikacji ludności aktywnej zawodowo do potrzeb rynku pracy. Poprzez uczestnictwo

w projektach w ramach priorytetu VIII PO KL osoby pracujące o zdezaktualizowanych kwalifikacjach czy też bez doświadczenia zawodowego zdobyły kwalifikacje pozwalające na poruszanie się na rynku pracy. Osoby w wieku aktywności zawodowej widząc potrzebę ciągłego doskonalenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych mając na względzie rynek pracy, uczestniczyły w szkoleniach chcąc zapobiec utracie pracy oraz zdobywały doświadczenie, które pozwoliło im na nowe zatrudnienie. Ponadto realizacja szkoleń przyczyniła się wśród osób pracujących do podniesienia poziomu motywacji, osiągnięcia większej świadomości praw i obowiązków pracowniczych, pobudzenia świadomości wzrostu wiary we własne siły i zmniejszenia lęku przed zmianami w życiu zawodowym.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: *Przedstawienie działań podejmowanych w celu zwiększenia uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych oraz pracowników o niskich kwalifikacjach*

Cel szczegółowy 1: *Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej:*

Wskaźnik produktu:

Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach - wartość docelowa 10 742. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 22 113 osób, co stanowi 205,86% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 21,03%. Najliczniejszą grupę wśród ww. wskaźnika reprezentują mężczyźni i stanowią 59,18% ogółu osób. Liczba mężczyzn w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 39,30%.

Wskaźnik został wprowadzony po przeglądzie śródkresowym i obowiązuje w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* od dnia 1 stycznia 2012 roku.

Wysoka wartość tego wskaźnika wynika z dużego zainteresowania realizacją projektów ogłaszanych w trybie konkursowym w ramach Poddziałania 8.1.1. i 8.1.2 PO KL w latach 2007-2010. W ww. konkursach brały udział osoby, które z własnej inicjatywy zainteresowane były nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności, w szczególności osoby zatrudnione posiadające niskie, zdezaktualizowane kwalifikacje (z wyłączeniem kształcenia ustawicznego w formach szkolnych realizowanego w szkołach dla dorosłych).

Dodatkowo w Planie działania na rok 2012 Instytucja Pośrednicząca zaproponowała kryterium dostępu: *Z każdego przedsięwzięcia korzystającego ze wsparcia w ramach projektu zostaną objęte osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, podstawowym i niższym, co najmniej w liczbie wynikającej z proporcji, odpowiadającej strukturze poziomu wykształcenia pracowników zatrudnionych w danym przedsiębiorstwie dla konkursu w ramach Poddziałania 8.1.1 w ramach 1 typu projektu. A także w Planie działania na rok 2013 kryterium strategiczne: *Z każdego przedsięwzięcia korzystającego ze wsparcia w ramach projektu, zostaną objęci wszyscy pracownicy należący do co najmniej jednej z poniższych grup: osoby z wykształceniem co najwyżej gimnazjalnym, (10 pkt.)*.*

W związku z powyższym należy przypuszczać, iż wartość ww. wskaźnika znacznie wzrośnie w najbliższym czasie.

Regionalny rynek pracy stale wymusza potrzebę podnoszenia jakości usług oraz oferowanego asortymentu, dlatego też właściciele firm podkreślają, że istnieje potrzeba podniesienia kwalifikacji i umiejętności pracowników tak, aby sprzedaż była coraz bardziej skuteczna. Realnym sposobem uatrakcyjnienia firmy jest bardzo dobra oraz fachowa obsługa. Taką możliwość stwarzają tylko wykwalifikowani pracownicy firmy. Niskie kwalifikacje w dużej mierze decydują o zwiększonym ryzyku utraty pracy w przypadku zwolnień w zakładzie pracy, mniejszych zarobkach i o ograniczonych możliwościach rozwoju i awansu, dlatego też osoby o niskich kwalifikacjach poprzez szkolenia podnoszą swoje kwalifikacje, umiejętności, wydajność i przydatność zawodową, co w rezultacie przynosi im awans, podwyżkę.

Zgodnie z danymi wskazanymi w załączniku nr 3 do przedmiotowego sprawozdania w ramach Priorytetu VIII PO KL 530 osób niepełnosprawnych rozpoczęło udział w projektach co stanowi 0,74% ogółu.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: *Analiza osiągniętej w regionie efektywności zatrudnieniowej*

Wskaźnik efektywności zatrudnieniowej

W ramach dotychczas realizowanych projektów beneficjenci nie mieli obowiązku pomiaru wskaźnika efektywności zatrudnieniowej. Ponadto w Planie działania na rok 2012 oraz 2013 Instytucja Pośrednicząca nie wprowadziła kryterium wyboru projektu dotyczącego efektu zatrudnieniowego.

Na podstawie przeprowadzonego przez firmę *PSDB Sp. z o.o.* badania ewaluacyjnego pn. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL* wynika, iż sytuacja zawodowa 36% osób

pracujących w porównaniu do sytuacji w jakiej znajdowali się podczas udziału w projekcie polepszyła się. Ponadto „W przypadku osób, które zadeklarowały, że ich sytuacja jest lepsza niż w chwili przystępowania do projektu, prawie połowa stwierdziła, że nastąpił wzrost zarobków. W tej grupie co drugi badany wyraził opinię, że wzrost zarobków miał związek z udziałem w projekcie. Awans był wskazywany przez 28% badanych, przy czym również w tym przypadku połowa badanych wiązała tę zmianę z udziałem w projekcie. Ponadto 23% respondentów podało inne przyczyny poprawy sytuacji, wśród których znalazły się takie kwestie jak wzrost satysfakcji z wykonywanej pracy i zwiększenie kompetencji”.

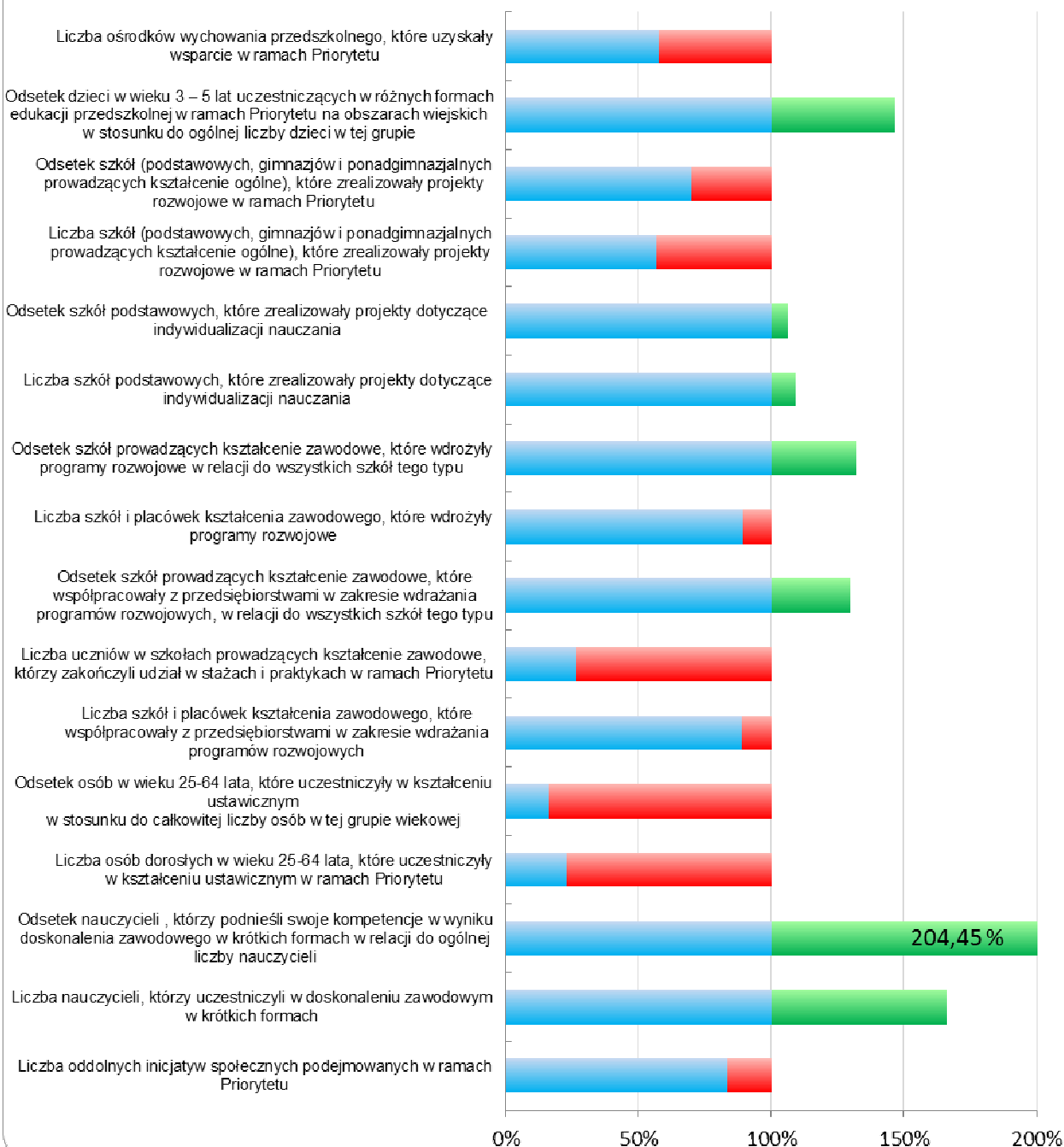
Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

W ramach Priorytetu IX PO KL poziom osiągnięcia zarówno wskaźników produktu, jak i rezultatu w zdecydowanej większości został zrealizowany poniżej 90% wartości docelowej.

Priorytet IX - stopień realizacji wskaźników produktu i rezultatu, dla których określono wartości docelowe

■ nadwykonanie wskaźnika

■ wartość wskaźnika pozostała do realizacji

Projekty w ramach Priorytetu IX przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu (opisano wskaźniki, w przypadku których nie osiągnięto jeszcze wartości docelowej, wraz z prognozą możliwości zbliżenia się do tej wartości):

Cel szczegółowy 1: Zmniejszenie nierówności w upowszechnianiu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi:

Wskaźnik produktu:

Liczba ośrodków wychowania przedszkolnego, które uzyskały wsparcie w ramach Priorytetu - wartość docelowa 548. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 314 ośrodki wychowania przedszkolnego, co stanowi 57,30% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 1,62%.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 342 ośrodki wychowania przedszkolnego uzyskają wsparcie w ramach Priorytetu i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 62,41% wartości docelowej.

Niski stopień realizacji ww. wskaźnika spowodowany jest zwiększeniem wartości docelowej z 330 na 548 w *Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* obowiązującym od dnia 1 lipca 2013 roku. W związku ze znaczącym podwyższeniem wartości docelowej oraz metodologią pomiaru wskaźnika wskazaną w *Podręczniku wskaźników PO KL 2007-2013* (wyliczając wartość wskaźnika należy podać urealnioną liczbę ośrodków wychowania przedszkolnego), Instytucja Pośrednicząca stwierdza, iż wartość docelowa nie będzie możliwa do zrealizowania w 100%.

Pomimo, iż przedmiotowy wskaźnik został osiągnięty na niezbyt wysokim poziomie, znacząco wpłynął na zmniejszenie regionalnych problemów w obszarze edukacji wczesnoszkolnej. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej, czyli wyrównanie szans edukacyjnych dzieci na początkowym etapie edukacji, wymaga wdrożenia elastycznych form edukacji przedszkolnej, szczególnie na obszarach gdzie edukacja przedszkolna jest upowszechniona w niewystarczającym zakresie, czyli w dużej mierze na obszarach wiejskich. Zapewnienie równego dostępu do edukacji przedszkolnej przyczyniło się do możliwie wczesnej identyfikacji i eliminacji barier w dostępie do edukacji.

Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu - wartość docelowa 8 780. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 2 006 osób, co stanowi 22,85% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 23,67%. Większość wśród ww. wskaźnika stanowią mężczyźni i w odniesieniu do ogółu stanowią 51,35%. Liczba mężczyzn w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 33,42%.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 7 626 osób w wieku 25-64 lata będzie uczestniczyć w kształceniu ustawicznym i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 86,86% wartości docelowej.

Wskaźnik rezultatu:

Odsetek osób w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w stosunku do całkowitej liczby osób w tej grupie wiekowej w danym okresie sprawozdawczym wskaźnik został osiągnięty na poziomie 0,16%, przy wartości docelowej założonej w PO KL – 1%. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wartość wskaźnika wzrosła o 0,03 punkty procentowe.

Niski stopień realizacji ww. wskaźników wynika w głównej mierze z niewielkiego zainteresowania wśród potencjalnych wnioskodawców typami projektów oferowanymi w ramach realizowanego do 31.12.2011 r. Działania 9.3 PO KL, które wówczas miało bezpośredni wpływ na poziom wskaźnika.

Ponadto grupę docelową w ramach zrealizowanych projektów stanowiły również osoby nie uczące się w wieku 18-24 lata, które korzystały ze wsparcia, a nie mają wpływu na poziom osiągnięcia wskaźników.

Dodatkowo oferowane formy wsparcia nie były adekwatne do potrzeb potencjalnej grupy docelowej, ponieważ osoby te nie były zainteresowane udziałem w formalnym kształceniu ustawicznym, a zdobyciem umiejętności, kwalifikacji, zawodu poprzez ukończenie danego szkolenia lub kursu. Osoby w przedziale wiekowym 25-64 lata z własnej inicjatywy chętniej korzystały ze wsparcia oferowanego np. w ramach Poddziałania 8.1.1 PO KL (konkursy ogłaszane w latach 2007-2010), które umożliwiało w określonym czasie (średnio 2-4 miesiące) nabycie zawodu, umiejętności, kwalifikacji, a które są adekwatne do zmieniającej się sytuacji na rynku pracy.

Zgodnie ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 – 2013* Działanie 9.3 PO KL nie jest realizowane po 1 stycznia 2012 roku. Zgodnie z *Podręcznikiem wskaźników PO KL 2007 – 2013* obowiązującym od 1 stycznia 2012 r. wskaźnik **Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu** realizowany będzie w ramach Poddziałania 9.6.1 i 9.6.2

PO KL.

Stopień realizacji ww. wskaźników ulegnie zwiększeniu w związku z ogłoszonymi przez Instytucję Pośredniczącą w latach 2012 oraz 2013 konkursami w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL na typ projektów *Szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych.*

Poza tym IP PO KL zarówno w Planie działania na rok 2012, jak i na rok 2013 w celu zwiększenia stopnia realizacji ww. wskaźnika w ramach Poddziałania 9.6.2 wprowadziła kryterium dostępu *Projekt zakłada objęcie wsparciem minimum 100 osób* oraz kryterium strategiczne o wadze 30 pkt. *Grupę docelową w projekcie stanowią w 50% osoby powyżej 50 roku życia.*

Wskaźnik produktu:

Liczba oddolnych inicjatyw społecznych podejmowanych w ramach Priorytetu - wartość docelowa 181. W ujęciu kumulatywnym wskaźnik osiągnięto na poziomie 151 inicjatyw, co stanowi 83,43% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika nie uległa zmianie, co wynika z faktu, iż ostatni konkurs w ramach Działania 9.5 PO KL został ogłoszony w III kwartale 2011 r.

Instytucja Pośrednicząca w celu realizacji przedmiotowego wskaźnika rozważa możliwość dokonania zmiany w Planie działania na lata 2014-2015 w zakresie ogłoszenia konkursu w ramach Działania 9.5 PO KL. Ponadto należy podkreślić, iż zgodnie ze *Szczegółowym Opiszem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* obowiązującym od dnia 1 grudnia 2012 roku wartość docelowa ww. wskaźnika (181) została podwyższona w odniesieniu do pierwotnej wartości docelowej (144) o 37.

Cel szczegółowy 2: Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego):

Wskaźnik produktu:

Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu - wartość docelowa 1 237. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 698 szkół, co stanowi 56,43% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 7,38%.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 750 szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne) zrealizuje projekty rozwojowe i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 60,63% wartości docelowej.

Wskaźnik rezultatu:

Odsetek szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu w danym okresie sprawozdawczym wskaźnik został osiągnięty na poziomie 41,90%, przy wartości docelowej założonej w PO KL – 60%. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wartość wskaźnika wzrosła o 3,78 punktu procentowego.

Wskaźnik produktu:

Liczba szkół na obszarach wiejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu - wartość docelowa 1 024. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 482 szkoły, co stanowi 47,07% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 9,05%.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 514 szkół na obszarach wiejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne) zrealizuje projekty rozwojowe i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 50,20% wartości docelowej.

Wskaźnik rezultatu:

Odsetek szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu w tym na obszarach wiejskich w danym okresie sprawozdawczym wskaźnik został osiągnięty na poziomie 41,55%, przy wartości docelowej założonej w PO KL – 80%. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wartość wskaźnika wzrosła o 4,53

punktu procentowego.

Niski stopień realizacji zarówno wskaźnika, jak i podwskaźnika może wynikać z mniejszej aktywności szkół z obszarów wiejskich, jak również z przyjętej metody pomiaru wskaźnika, która zakłada, że każda szkoła liczona jest tylko raz w ramach Priorytetu. W związku z tym, w przypadku gdy dana szkoła realizuje drugi projekt ma to wpływ na poziom wykorzystania alokacji, a nie wpływa na poziom osiągniętego wskaźnika. Dodatkowo istotny wpływ na niski stopień realizacji wskaźnika oraz podwskaźnika mają również projekty realizowane w trybie systemowym dotyczące *Indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I – III szkół podstawowych*, które są konkurencyjnym wsparciem dla projektów realizowanych w trybie konkursowym dla tych samych szkół aplikujących o wsparcie.

W związku z niskim stopniem realizacji ww. wskaźników Instytucja Pośrednicząca PO KL w Planie działania na rok 2012 wskazała następujące kryterium dostępu w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL: *Projekt zakłada wsparcie szkół lub placówek oświatowych realizujących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), które nie otrzymały wsparcia w ramach konkursów ogłoszonych dla Poddziałania 9.1.2 PO KL w latach 2008-2011 przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie.*

Natomiast w Planie działania na rok 2013 w celu zwiększenia stopnia realizacji podwskaźnika ***Liczba szkół na obszarach wiejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu*** IP wprowadziła kryterium strategiczne o wadze 20 pkt. *Projekt zakłada wsparcie szkół lub placówek oświatowych realizujących kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych), które zlokalizowane są na obszarach wiejskich (zgodnie z definicją Głównego Urzędu Statystycznego, która opiera się na podziale jednostek administracyjnych zastosowanym w rejestrze TERYT. tzn., że obszarami wiejskimi są tereny położone poza granicami administracyjnymi miast - obszary gmin wiejskich oraz część wiejska (leżąca poza miastem) gminy miejsko – wiejskiej) i które nie otrzymały wsparcia w ramach konkursów ogłoszonych dla Poddziałania 9.1.2 PO KL w latach 2008-2012 przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie.*

Rekomendacja Komisji Europejskiej: *Analiza przyczyn rozbieżności w osiągniętej wartości wskaźnika dot. liczby szkół na obszarach wiejskich, które zrealizowały projekty rozwojowe, w porównaniu do analogicznego wskaźnika dot. obszarów miejskich*

Województwo lubelskie należy do regionu, w którym zdecydowana większość szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne znajduje się na terenach wiejskich. Na podstawie danych wskazanych w publikacji GUS *Oświata i wychowanie w roku szkolnym 2012/2013* z 1 666 szkół prowadzących kształcenie ogólne 69,63% znajduje się na terenach wiejskich. Zarówno w przypadku szkół podstawowych oraz gimnazjów przewaga liczebna występuje na wsi. Tylko w przypadku szkół ponadgimnazjalnych (tj. liceów ogólnokształcących i uzupełniających liceów ogólnokształcących oraz liceów profilowanych) zdecydowana większość znajduje się w miastach. Ponadto rozbieżność w realizacji podwskaźnika dot. liczby szkół na obszarach wiejskich w porównaniu do podwskaźnika dot. obszarów miejskich wynika z istotnych dysproporcji w zakresie ustalenia wartości docelowych ww. podwskaźników określonych SzOP 2007-2013. Jednak w przypadku województwa lubelskiego w ujęciu kumulatywnym wartość podwskaźnika, który dotyczy ***Liczby szkół na obszarach wiejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu*** został osiągnięty na wyższym poziomie niż analogiczny wskaźnik dot. liczby szkół na obszarach miejskich. Instytucja Pośrednicząca w celu zwiększenia poziomu realizacji w Planach działania stosowała zarówno kryteria dostępu, jak i strategiczne.

Cel szczegółowy 3: Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego:

Wskaźnik produktu:

Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe - wartość docelowa 207. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 185 szkół, co stanowi 89,37% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 5,71%.

Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych - wartość docelowa 155. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto 138 szkół, co stanowi 89,03% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 51,65%.

Wskaźnik rezultatu:

Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu - wartość docelowa 15 738. W ujęciu kumulatywnym wsparciem objęto

4 164 uczniów, co stanowi 26,46% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 123,76%. W zdecydowanej większości przeważają chłopcy, co wynika ze struktury demograficznej i w odniesieniu do ogółu stanowią 62,78%. Liczba chłopców w ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 97,88%.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 8 523 uczniów zakończy udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 54,16% wartości docelowej.

Niski poziom realizacji ww. wskaźników wynika w głównej mierze z niewielkiego zainteresowania wnioskodawców oraz przedsiębiorców realizacją tego typu projektów. Wynikało to przede wszystkim z niskiego dotychczas poziomu cross – finansingu dostępnego w ramach projektów, co w przypadku niedoinwestowania szkół zawodowych stanowi jedną z głównych przyczyn nieaplikowania o środki dostępne w ramach Działania 9.2 PO KL. Dodatkowo na zaistniałą sytuację miał wpływ brak określonych standardów współpracy pomiędzy wnioskodawcami a przedsiębiorcami.

W związku z niskim stopniem realizacji ww. wskaźników Instytucja Pośrednicząca w roku 2012 w celu zwiększenia poziomu realizacji ww. wskaźników ogłosiła dwa konkursy w ramach Działania 9.2 PO KL:

1. *Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie organizacji staży i praktyk dla uczniów szkół zawodowych obejmujących praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu.*

W ramach ww. konkursu IP PO KL wprowadziła następujące kryteria dostępu: *Wsparcie w ramach projektu obejmuje co najmniej 3 szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe i co najmniej 30% uczniów z każdej szkoły lub placówki oraz Cross-financing stanowi nie więcej niż 40% wartości projektu i w całości zostanie przeznaczony na doposażenie warsztatów szkolnych i/lub pracowni szkolnych.*

2. *Programy rozwojowe szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe ukierunkowane na zmniejszanie dysproporcji w osiągnięciach uczniów w trakcie procesu kształcenia oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia.*

W ramach ww. konkursu IP PO KL wprowadziła następujące kryterium dostępu: *Cross-financing stanowi nie więcej niż 40% wartości projektu i w całości zostanie przeznaczony na doposażenie warsztatów szkolnych i/lub pracowni szkolnych.*

Poza tym IP PO KL w ramach drugiego konkursu wprowadziła również kryterium strategiczne o wadze 15 pkt. *Projekt przewiduje wsparcie szkół i placówek kształcenia zawodowego, które dotychczas nie otrzymały wsparcia w zakresie programów rozwojowych w ramach konkursów ogłoszonych dla Działania 9.2 PO KL w latach 2007-2011 przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie.*

Ponadto w celu zwiększenia stopnia realizacji ww. wskaźników w Planie działania na rok 2013 IP ogłosiła konkurs w ramach Działania 9.2 PO KL wyłącznie na typ projektów *Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie organizacji staży i praktyk dla uczniów szkół zawodowych obejmujących praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu.*

W ramach ww. konkursu IP PO KL wprowadziła następujące kryteria dostępu: *Wsparcie w ramach projektu obejmuje co najmniej 3 szkoły lub placówki prowadzące kształcenie zawodowe i co najmniej 30% uczniów z każdej szkoły lub placówki, a także Cross-financing stanowi nie więcej niż 40% wartości projektu.*

W oparciu o *Ekspertyzę COFFEY International development*, należy podkreślić, iż jednym z czynników słabości kształcenia zawodowego, jest niewystarczający poziom współpracy między instytucjami edukacyjnymi a światem biznesu. Wskazuje się, że podstawową przyczyną jest brak rozwiązań systemowych zachęcających pracodawców do współpracy ze szkołami i placówkami, w tym szczególnie z tymi oferującymi kształcenie zawodowe. Przy czym współpracę tą można rozpatrywać na dwóch poziomach:

1. Współpraca przy opiniowaniu programów nauczania, ocenie jakości i efektów nauczania.
2. Współpraca związana z praktyczną nauką zawodu, organizowaną w siedzibie pracodawcy.

Współpraca na pierwszym z wymienionych poziomów powinna zapewnić wysoką jakość kształcenia zawodowego, a także jego adekwatność do potrzeb rynku pracy. Jednak w praktyce pracodawcy nie są zapraszani do współpracy. W przypadku drugiego z poziomów, czyli bezpośredniego zaangażowania pracodawców w kształcenie zawodowe, dotychczasowe doświadczenia pokazują, że współpraca ta opiera się w dużym stopniu na kontaktach nieformalnych i uzależniona jest od postawy i zaangażowania osób zarządzających szkołą lub placówką edukacyjną. Potwierdzają to również wyniki prowadzonych badań (*Badanie funkcjonowania systemu kształcenia zawodowego w Polsce; Raport z badania jakościowego wśród ekspertów; Ministerstwo Edukacji Narodowej, Warszawa 2011*).

Niedostateczne zaangażowanie pracodawców w proces kształcenia zawodowego wpływa na jego jakość i adekwatność w stosunku do potrzeb rynku pracy. Powoduje to też konkretne konsekwencje finansowe: wysokie bezrobocie wśród młodzieży i konieczność przeznaczania znaczących środków na aktywizację absolwentów ze środków Funduszu Pracy. Generuje to również koszty po stronie uczniów, związane z negatywnymi konsekwencjami bezrobocia w młodym wieku.

Istnieje potrzeba wprowadzenia do ustawy o systemie oświaty zapisów dotyczących włączenia pracodawców do procesów zarządzania kształceniem, w tym szczególnie kształceniem zawodowym. Organizacje pracodawców powinny być zaangażowane w określanie programu nauczania, ocenę jakości i adekwatności jego efektów, np. poprzez stworzenie rady nadzorczej w szkole, składającej się z pracodawców, przedstawicieli urzędu pracy, rodziców. Wskazane jest również wzmocnienie kompetencji samorządu powiatowego w tym obszarze. Konieczne jest także wprowadzenie mechanizmów finansowych, zwiększających atrakcyjność kształcenia zawodowego dla pracodawców.

Niewielkie zainteresowanie wnioskodawców oferowanymi typami wsparcia zgodnie ze *Szczegółowym Opisem Priorytetów Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013* w ramach Działania 9.2 PO KL spowodowało, iż Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, postanowił dogłębnie przeanalizować bariery potencjalnych wnioskodawców w zakresie aplikowania, jak również nieskutecznego aplikowania o środki dostępne w przedmiotowym Działaniu. W związku z powyższym na zlecenie Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie firma BIOSTAT Piszczek, Wolny Sp. j w terminie: 30 września 2011 r. – 29 listopada 2011 r. zrealizowała badanie ewaluacyjne pn. *Ocena barier w zakresie aplikowania i realizacji projektów w ramach Działania 9.2 PO KL*. Głównym celem przedmiotowego badania była ocena barier i wypracowanie form aplikowania o wsparcie w ramach Działania 9.2 PO KL w odniesieniu do potencjalnych wnioskodawców – szkół, które dotychczas nie aplikowały o środki lub aplikowały nieskutecznie.

Ze względu na sformułowane cele badanie dotyczyło dwóch grup docelowych tj. dyrektorów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w województwie lubelskim, które nie aplikowały bądź aplikowały nieskutecznie o wsparcie w ramach Działania 9.2 PO KL oraz współpracujących z nimi przedsiębiorców. W ramach badania ilościowego próba badawcza objęła 80% ogółu szkół i placówek kształcenia zawodowego z terenu województwa lubelskiego, które nie aplikowały o środki lub aplikowały nieskutecznie. Dodatkowo z dyrekcją 20 szkół Wykonawca badania przeprowadził indywidualne wywiady pogłębione. W odniesieniu do przedsiębiorstw Wykonawca objął badaniem ilościowym 51 przedsiębiorstw współpracujących ze szkołami (nie aplikującymi i aplikującymi nieskutecznie). Dodatkowo spośród 51 Wykonawca wybrał 20 przedsiębiorstw, z którymi przeprowadzono również badanie jakościowe – indywidualne wywiady pogłębione.

Zasadniczym elementem realizacji założeń przyjętych dla Działania 9.2 PO KL jest inicjowanie i rozwój współpracy szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z przedsiębiorcami stanowiącymi grupę potencjalnych pracodawców dla kształconych uczniów. Zdecydowana większość badanych szkół (90%) deklarowała współpracę z przedsiębiorcami na różnym polu. W zdecydowanej większości przypadków współpraca miała charakter stały. Każdorazowo zakres podejmowanej współpracy dotyczył praktyk zawodowych organizowanych dla uczniów w siedzibach przedsiębiorstw. Dodatkowo 11,4% przypadków dotyczyło współpracy przy tworzeniu i udoskonalaniu podstawy programowej z przedmiotów zawodowych. Natomiast 6,9% badanych szkół mogło liczyć na wsparcie finansowe ze strony współpracujących z nimi firm. Pomimo w zdecydowanej większości przypadków stałego charakteru współpracy, tylko niewielka część szkół (9,2%) podejmowała inicjatywę w zakresie wspólnego aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL z przedsiębiorstwami. W przypadku ewentualnego aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL, ponad połowa respondentów podjęłaby współpracę z przedsiębiorstwami w tym zakresie. Jednak ponad 60% dyrektorów szkół uważa, iż to przedsiębiorca powinien wyjść z inicjatywą nawiązania współpracy z ich placówką.

Jedynie niespełna połowa przebadanych przedstawicieli przedsiębiorstw posiadała wiedzę z zakresu możliwości uzyskania dofinansowania ze środków unijnych w ramach Działania 9.2 PO KL dla projektów realizowanych we współpracy ze szkołami kształcenia zawodowego. Natomiast ponad połowa badanych przedsiębiorców oceniła swój poziom wiedzy dotyczący możliwości i zasad aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL na poziomie niskim. Potencjalną chęć aplikowania o środki w ramach Działania 9.2 PO KL zadeklarowało 51% badanych przedsiębiorców. Natomiast siedmiu spośród nich miało pomysł na projekt, jaki mogliby realizować w partnerstwie z wybraną szkołą kształcenia zawodowego.

Cel szczegółowy 4: Wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli szczególnie na obszarach wiejskich:

Wskaźnik produktu:

Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach - wartość docelowa 510. W ujęciu kumulatywnym objęto wsparciem 225 osób, co stanowi 44,12% wartości docelowej realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu kumulatywnym wartość wskaźnika wzrosła o 136,84%. W większości przeważają kobiety i w odniesieniu do ogółu stanowią 56%. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego wzrosła o 125%.

Na podstawie podpisanych umów według stanu na dzień 31.12.2013 r. IP PO KL przewiduje, iż 1 452 nauczycieli kształcenia zawodowego będzie uczestniczyć w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach i wartość przedmiotowego wskaźnika zostanie osiągnięta na poziomie 284,71% wartości docelowej.

Niski poziom realizacji ww. podwskaźnika wynika przede wszystkim z faktu, iż w pierwszej fazie ogłaszanych konkursów w ramach Działania 9.4 PO KL potencjalni wnioskodawcy byli bardziej zainteresowani realizowaniem wsparcia w formie studiów podyplomowych niż krótkich form w postaci kursów lub szkoleń. Natomiast w chwili wprowadzenia kryteriów dostępu w zakresie realizacji krótkich form Instytucja Pośrednicząca zaobserwowała wzrost zainteresowania wnioskodawców tą formą wsparcia dla nauczycieli.

W celu zwiększenia stopnia realizacji podwskaźnika **Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach** IP w Planie działania na rok 2013 wprowadziła kryterium dostępu: *Grupę docelową projektu stanowią wyłącznie nauczyciele kształcenia zawodowego i/lub instruktorzy praktycznej nauki zawodu, w tym także zatrudnieni u pracodawców. Pod pojęciem nauczycieli kształcenia zawodowego należy rozumieć nauczycieli uczących przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu.*

Rekomendacja Komisji Europejskiej: Przedstawienie działań podejmowanych w celu zwiększenia uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych oraz pracowników o niskich kwalifikacjach

Instytucja Pośrednicząca w celu zwiększenia uczestnictwa w projektach osób niepełnosprawnych w Planie działania na rok 2012 i 2013 w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL wprowadziła kryterium strategiczne: *Działania w ramach projektu uwzględniają objęcie edukacją przedszkolną dzieci niepełnosprawnych, tj. z orzeczeniem o niepełnosprawności, wraz z dostosowaniem wsparcia do specyficznych potrzeb* (5 pkt). Instytucja jest w pełni świadoma, iż udział dzieci niepełnosprawnych w życiu społecznym często jest ograniczony z uwagi na liczne bariery o charakterze fizycznym lub mentalnym. W związku powyższym, Instytucja Pośrednicząca preferuje projekty kierujące wsparcie do tej grupy osób.

Ponadto w Planie działania na rok 2012 i 2013 w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL Instytucja Pośrednicząca wprowadziła kryterium dostępu: *Grupę docelową w 100% stanowią osoby z wykształceniem co najwyżej średnim* oraz kryterium strategiczne o wadze 10 pkt: *Grupę docelową w projekcie stanowią w co najmniej 30% osoby niepełnosprawne (w rozumieniu Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych)*. Ww. kryteria miały na celu ukierunkowanie wsparcia na grupy osób, które są szczególnie defaworyzowane na rynku pracy, likwidowanie barier i dysproporcji na regionalnym rynku pracy, a także zwiększenie ilości projektów, których wdrożenie wpłynie na podniesienie poziomu wykształcenia dorosłych osób niepełnosprawnych.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: Przedstawienie informacji nt. wykorzystania na poziomie regionalnym (Priorytet IX) rozwiązań systemowych wypracowanych w Priorytecie III

Działania realizowane w ramach Planu działania na rok 2013 dla Priorytetu IX zostały ustalone w oparciu o *Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020, Regionalną Strategię Innowacji, a także Strategię na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu „Europa 2020”*. Założenia przedmiotowego Planu działania wpisują się w cele i priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, realizując tzw. komplementarność międzyprogramową.

Kierunki działań komplementarne są także z założeniami Priorytetu III PO KL, realizującego Cel 4 PO KL *Upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy równoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy*.

Zarówno Priorytet III, jak i Priorytet IX PO KL realizowany jest w obszarze oświaty, jednakże główne cele realizacji poszczególnych Priorytetów w znaczącym stopniu od siebie odbiegają, co bezpośrednio ma wpływ na komplementarność pomiędzy obydwoma Priorytetami. Działania realizowane w ramach Priorytetu III PO KL skierowane są w kierunku budowy całościowego systemu podnoszenia jakości i dostępności edukacji na terenie całego kraju. Natomiast główny cel realizacji Priorytetu IX odnosi się do zaspokajania potrzeb i braków poszczególnych populacji osób funkcjonujących bądź zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa. Tak więc budowa i struktura poszczególnych Działań i Poddziałań Priorytetu IX PO KL stworzona jest tak, aby w kompleksowy sposób pomóc osobom i obszarom najbardziej potrzebującym wsparcia. Główny nacisk kładziony jest na rozwój szkolnictwa na obszarach wiejskich i na pomoc osobom, które zagrożone są przedwczesnym wypadnięciem z systemu szkolnictwa. Ponad to poszczególne Działania realizowane w ramach Priorytetu IX przyczyniać się powinny do doskonalenia oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Każde Działanie odnosi się do konkretnego obszaru edukacyjnego w kompleksowy sposób realizując projekty w danym obszarze.

Odmierna budowa poszczególnych Działań i Poddziałań Priorytetów III i IX uwarunkowana realizacją odmiennych celów może mieć wpływ na niską komplementarność na poziomie Działań i Poddziałań obu Priorytetów.

W celu wykorzystania rozwiązań systemowych wypracowanych w Priorytecie III Instytucja Pośrednicząca wprowadziła kryterium w brzmieniu *Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi bądź planowanymi do realizacji finansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS*. Jednak w obecnym systemie wdrażania PO KL, Priorytet III i IX nie ma wskaźników umożliwiających ocenę komplementarności projektów realizowanych w obu wymienionych Priorytetach.

Institucja Pośrednicząca PO KL przewiduje wykorzystywanie wypracowanych przez Ministerstwo Edukacji Narodowej rozwiązań w nowym okresie programowania.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: *Analiza rezultatów osiągniętych w ramach PO KL pod kątem ich wpływu na zmniejszenie regionalnych problemów w obszarze rynku pracy, wykluczenia społecznego, edukacji oraz dokonanie analizy trwałości osiągniętych rezultatów*

Analiza rezultatów osiągniętych w ramach PO KL została opracowana m.in. na bazie ocen uczestników projektów badania ewaluacyjnego zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie przez firmę PSDB Sp. z o.o. *Ocena efektywności form wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL województwa lubelskiego.* Badanie zostało przeprowadzone na uczestnikach projektu w ramach Priorytetu VI – IX PO KL w terminie od 11.04.2012 r. do 04.07.2012 r., pod kątem adekwatności wsparcia w odniesieniu do ich potrzeb i zmieniającej się sytuacji na lokalnym rynku.

W przypadku osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo w perspektywie krótkookresowej (do 6 m-cy po zakończeniu udziału w projekcie) 33% uczestników projektów znalazło zatrudnienie w okresie do 6 m-cy od zakończenia ich udziału w projekcie, a 67% uczestników projektów pozostawało w tym czasie bez pracy. Pracę w okresie do 6 miesięcy od zakończenia udziału w projekcie podjęło więcej osób z terenów miejskich (37%) niż wiejskich (26%). Odsetek uczestników, którzy podjęli pracę w tym okresie nie różni się istotnie między subregionami. Spośród osób niepełnosprawnych 18% podjęło pracę w pół roku po zakończeniu udziału w projekcie. Osoby, które znalazły pracę w okresie do pół roku po zakończeniu udziału w projekcie, zapytano również, czy udział w projekcie pomógł im znaleźć zatrudnienie (aby sprawdzić jaka jest efektywność zatrudnieniowa netto realizowanych przedsięwzięć). 59% osób potwierdziło, iż udział w projekcie miał wpływ na otrzymanie przez nich pracy. Z kolei 34% stwierdziło, że te dwie sprawy nie mają ze sobą związku (natomiast pozostali nie mieli zdania w tej kwestii). Kobiety, które uważają, że udział w projekcie miał wpływ na podjęcie przez nie pracy, najczęściej stwierdzały, że projekt dostarczył im potrzebnych ku temu umiejętności/kwalifikacji (43%). Równie wysoki odsetek mężczyzn wskazał tę odpowiedź. Kobiety natomiast częściej niż mężczyźni uwierzyły w siebie i swoje umiejętności (odpowiednio 22% i 15%), natomiast mężczyźni częściej dzięki udziałowi w projekcie zakładali własną działalność gospodarczą (odpowiednio 36% i 19%). Dzięki udziałowi w projekcie własną działalność założyło 31% osób z subregionu lubelskiego (spośród tych, którzy uważają, że udział w projekcie miał wpływ na podjęcie przez nich zatrudnienia), 24% z subregionu białskiego, 21% z puławskiego i 19% z chełmsko-zamojskiego. Większość osób niepełnosprawnych (67%) stwierdziła, że projekt przyczynił się do znalezienia przez nich pracy, ponieważ bardziej wierzą w siebie i w swoje umiejętności.

Weryfikując uzyskane dzięki udziałowi w projekcie kompetencje oraz ich wykorzystanie w praktyce przez uczestników, dokonano podziału na „umiejętności twarde” (w tym zawodowe, komputerowe, językowe) oraz „umiejętności miękkie”. Stosunkowo niewielka grupa badanych tj. 8%, stwierdziła, że w wyniku udziału w projekcie nie nastąpił u nich wzrost jakichkolwiek umiejętności, w tym miękkich i twardych. Z drugiej strony, względnie dużo, bo 33% badanych stwierdziło, że nie podniosło żadnych umiejętności miękkich w rezultacie uczestnictwa w projekcie, a 28% respondentów zadeklarowało brak wzrostu kompetencji twardych. Oznacza to, że stosunkowo mało było przedsięwzięć, które przyczyniły się do jednoczesnego podwyższenia umiejętności miękkich i twardych. Należy mieć na uwadze, że są to subiektywne oceny uczestników, co jednakże nie zmienia generalnego obrazu sytuacji, w której uczestnictwo respondentów w wielu różnorodnych formach wsparcia nie znalazło przełożenia na wzrost ich kompetencji w różnych obszarach.

Osoby, które nabyły lub rozwinęły dzięki projektowi umiejętności miękkie, najczęściej wskazywały na poprawę kompetencji w zakresie skutecznej komunikacji i skutecznego poszukiwania pracy (w obu przypadkach po 18%). Uczestnictwo w przedsięwzięciu zmotywowało ich do dalszego działania, otworzyło na innych ludzi, dodało odwagi do prowadzenia firmy.

W badaniach jakościowych również przeważały pozytywne opinie na temat udzielonego wsparcia (zarówno wśród osób zaktywizowanych jak i pozostających bez pracy). Projekt jeśli nie bezpośrednio to przynajmniej pośrednio zwiększył szanse uczestników badania na rynku pracy. Dla części badanych zdobyte kompetencje nawet jeśli nie są wykorzystywane bezpośrednio w życiu zawodowym, przydają się w życiu codziennym.

Dokonując oceny efektywności zatrudnieniowej projektów ewaluator podkreślił, iż istotna jest analiza nie tylko liczby, ale i jakości miejsc pracy. Zauważalne są tutaj znaczące różnice między respondentami, którzy w momencie przystępowania do projektu byli bezrobotni/nieaktywni zawodowo bądź pracujący. Wśród osób z pierwszej grupy, które pracowały (w trakcie realizacji badania), najwięcej zatrudnionych było na umowy o pracę na czas określony. Większość z nich zarabiała poniżej 2000 zł brutto miesięcznie (a więc znacząco poniżej średniej wynagrodzeń w kraju i województwie), będąc przede wszystkim zatrudnianymi na stanowiskach szeregowych / robotniczych. Z kolei osoby pracujące, w zdecydowanej większości zatrudnione były na umowy o pracę na czas nieokreślony (w trakcie realizacji badania). Charakteryzowały się one również przeciętnie wyższymi zarobkami oraz znacznie częściej zajmowały stanowiska specjalistyczne i kierownicze. Struktura uczestników projektów odzwierciedla zatem procesy dualizacji i segmentacji rynku pracy (podziału na lepsze i gorsze jakościowo miejsca pracy). Problematyczne jest, iż uczestnicy projektów aktywizacyjnych, podejmując zatrudnienie, dość często zasilają szeregi tzw. biednych pracujących (z ang. workingpoor), przy czym

z punktu widzenia polityki rynku pracy, co do zasady lepszym rozwiązaniem jest umieszczenie tych osób w zatrudnieniu (nawet przy braku optymalnych warunków pracy), niż ich pozostawianie w stanie długotrwałego bezrobocia czy bierności zawodowej.

Podobne wnioski można odnaleźć w badaniu ewaluacyjnym zrealizowanym na zlecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju przez firmę PAG Uniconsult sp. z o.o. *Badanie skuteczność wsparcia realizowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL 2007-2013 - II etap*. Pół roku po zakończeniu udziału w projekcie spośród uczestników objętych wsparciem jako niepracujący 34% wykonywało pracę najemną, a 25% było samozatrudnionych. Łącznie pracowało 59% uczestników. Spośród odbiorców dotacji 96% nadal prowadziło firmę, a wśród osób samozatrudnionych 88% stanowili odbiorcy dotacji. Wysoki wskaźnik zatrudnienia ogółem wynika z przyznawania na szeroką skalę dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Zdecydowana większość uczestników (96%) jest zadowolona z udziału w projektach, przy czym 60% badanych deklaruje, że są bardzo zadowoleni. Wszystkie formy wsparcia były przez uczestników oceniane raczej pozytywnie. Odbiorcy poszczególnych form wsparcia na poziomie przeciętnym najwyżej oceniali przydatność dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, następnie wysoko były oceniane staże i szkolenia, w dalszej kolejności wsparcie psychologiczne, IPD, skierowanie na prace społecznie użyteczne oraz doradztwo zawodowe, a najniżej oceniano przedstawiane uczestnikom oferty pracy w ramach pośrednictwa pracy. Najwyżej są więc oceniane te formy wsparcia, które bezpośrednio zapewniają zatrudnienie, następnie te dające kwalifikacje, a najniżej te, których efekt nie jest łatwy do zidentyfikowania i które koncentrują się na pobudzaniu własnej aktywności uczestników oraz pośrednictwo pracy, które może dla części osób skutkować zatrudnieniem, ale może też polegać na przedstawieniu ofert nieatrakcyjnych dla uczestnika lub ofert, na które aplikuje on bezskutecznie. Najpopularniejszymi formami wsparcia osób niepracujących były: szkolenia i doradztwo zawodowe. W badanym okresie w szkoleniach brało udział 67% uczestników programu - więcej niż w poprzednim etapie badania (59%). Natomiast trochę rzadziej stosowano doradztwo zawodowe (48%, a w poprzednim etapie badania 55%).

Efektywność wsparcia udzielanego z EFS może być mierzona w różny sposób. Obok znalezienia pracy, u uczestników występowały bowiem również inne, dodatkowe korzyści z udziału w projektach. Uczestnicy najczęściej deklarowali wpływ projektów na: wzrost pewności siebie, wzrost motywacji do pracy i chęć dalszej nauki. Projekty wpływały również na kompetencje: umiejętność radzenia sobie z problemami (87%), wykonywania pracy (84%) i poszukiwania pracy (84%), uczestnicy nabrali też przekonania, że stali się cennymi pracownikami dla pracodawcy (84%). Ponadto 87% badanych deklaruje, że lepiej radzą sobie przy rozwiązywaniu pojawiających się problemów, co jest ważnym efektem szczególnie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Odpowiedzi pozytywnej udzieliło, co szczególnie ważne, 83% uczestników Priorytetu VII, a także 85% uczestników Priorytetu VI.

Z badania ewaluacyjnego pn. *Ocena sytuacji kobiet w województwie lubelskim w kontekście wsparcia oferowanego w ramach PO KL* przez konsorcjum firm: *Zachodniopomorska Pracownia Badawcza Marta Rzeczowska-Owczarek* i *Zachodniopomorska Grupa Doradcza Sp. z o.o.* zrealizowanego na zlecenie UMWL w Lublinie w terminie od 02.01.2013 r. do 26.03.2013 r. wynika, iż otrzymane wsparcie, spełniło oczekiwania większości respondentek w kontekście realizacji planów, zarówno zawodowych, jak i rodzinnych – odsetek odpowiedzi pozytywnych był najwyższy w kontekście chęci poszerzenia już posiadanych kwalifikacji i umiejętności, natomiast najrzadziej uczestniczkom badania udało się zrealizować cel związany z poprawą sytuacji materialnej. Zdecydowana większość respondentek, niezależnie od statusu zawodowego zadeklarowała, że udział w projekcie pozwolił na poszerzenie ich dotychczasowej wiedzy i zdobycie nowych umiejętności, natomiast dla części badanych, wszystko, czego się nauczyły było nowe. Również biorąc pod uwagę rodzaj wsparcia, jakie otrzymały uczestniczki, dominują odpowiedzi wskazujące na poszerzenie dotychczasowej wiedzy respondentek i zdobycie przez nie nowych umiejętności.

W przypadku 47,7% kobiet bezrobotnych w momencie przystąpienia do projektu, sytuacja zawodowa uległa zmianie na lepsze i polegała na znalezieniu pracy bądź podjęciu samozatrudnienia. Co istotne, 85,7% badanych które rozpoczęły własną działalność gospodarczą zadeklarowało, że zmiana ta była związana z uczestnictwem w projekcie. Biorąc pod uwagę fakt, że kobiety te uczestniczyły w projektach co najmniej rok od momentu realizacji przedmiotowego badania, to poza efektywnością, można również mówić o trwałości udzielonego im wsparcia. Tu warto zaznaczyć, że ze względu na to, że zazwyczaj pierwsze trzy lata prowadzenia działalności gospodarczej są najbardziej krytyczne dla początkującego przedsiębiorcy, ważne jest wsparcie pomostowe, które często w dużym stopniu redukuje ciężar zobowiązań publiczno-prawnych lub innych kosztów stałych. Wsparcie pomostowe dla kobiet podejmujących działalność gospodarczą miałoby dodatkowy wydźwięk, z uwagi na fakt, że podmioty gospodarcze zakładane przez kobiety wykazują się większą trwałością, co wynika z bardziej zachowawczego nastawienia kobiet oraz większej potrzeby stabilizacji (rzadsze podejmowanie ryzykownych przedsięwzięć). Biorąc również pod uwagę, że mniej kobiet, w porównaniu z mężczyznami, podejmuje się założenia własnej firmy, można zakładać, że jeśli już tak się stanie, to pomysł na biznes jest zazwyczaj dogłębnie przeanalizowany i wszystkie ryzyka uwzględnione, a zatem środki przeznaczone na wsparcie pomostowe dla kobiet zakładających firmy, mają większą szansę na efektywne wydatkowanie.

Dużo rzadziej zaobserwowano zmianę statusu zawodowego kobiet nieaktywnych zawodowo. Jedynie niespełna 1/4 z nich, podjęła zatrudnienie. Podobna sytuacja zachodzi w przypadku kobiet, które w momencie udziału

w projekcie, były osobami uczącymi się. Jedynie 26,8% z nich zmieniło status zawodowy. Wyjaśnić jednak należy, że w odniesieniu do kobiet uczących się, miarą skuteczności udzielonej pomocy nie jest to czy dana osoba znalazła pracę, ponieważ wsparcie ukierunkowane na tę grupę docelową, w dużej mierze polegało na organizacji dodatkowych zajęć dydaktycznych.

Kategorią społeczną, której status na rynku pracy zmienił się najmniej, są kobiety pracujące – 85,7% z nich stwierdziło, że ich sytuacja zawodowa pozostała bez zmian. W tym wypadku jednak, jest to wynik pozytywny, bo oznaczający, że osoby te utrzymały zatrudnienie.

Wśród najmłodszych uczestniczek badania, zmiana nastąpiła w 40% przypadków (w większości wiązała się ze znalezieniem zatrudnienia). Grupą wiekową, w której odnotowano najmniejszy odsetek zmiany sytuacji na rynku pracy, były uczestniczki w wieku 50 lat i więcej.

Kobiety pozostające bez pracy w momencie przystąpienia do projektu, a które obecnie są zatrudnione, w większości zadeklarowały, że znalezienie pracy było możliwe dzięki ich udziałowi w projekcie. Osoby pracujące, których status zawodowy nie zmienił się, w większości stwierdziły, że wykorzystują zdobyte umiejętności w swoim życiu zawodowym. Niemal połowa respondentek (46,6%), które pracowały w momencie przystąpienia do projektu, a które pracę zmieniły zadeklarowały, że było to możliwe dzięki udziałowi w projekcie.

Ponadto w związku ze zmianami na lubelskim rynku pracy dotyczącymi zwolnień z przyczyn dotyczących zakładu pracy, Instytucja Pośrednicząca podjęła m.in. działania w zakresie realizacji projektów konkursowych oraz systemowych (projekt Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie realizowany w partnerstwie z powiatowymi urzędami pracy), w ramach których podjęto działania, aby pomóc osobom, które zostały dotknięte procesami restrukturyzacyjnymi, poprzez udzielenie im wsparcia w zakresie szkoleń i doradztwa zawodowego w ramach programów typu outplacement. Poprzez realizację tego typu projektów złagodzone skutki restrukturyzacji zatrudnienia poprzez nabycie nowych umiejętności przez osoby objęte wsparciem, umożliwiając im wykonanie nowego zawodu. Realizacja projektów dała możliwość otworzenia własnej działalności gospodarczej. W ramach przedmiotowych projektów 253 osoby otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, w wyniku których zostało utworzonych 308 miejsc pracy.

Z badania ewaluacyjnego pn. *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim* zrealizowanego przez firmę Pracownia Badań i Doradztwa "Re-Source" Korczyński Sarapata sp.j. na zlecenie UMWL w Lublinie w terminie od 02.09.2013 r. do 10.11.2013 r. wynika, iż zdecydowana większość szkół objętych wsparciem zadeklarowała rozszerzenie oferty edukacyjnej w wyniku realizacji projektu. Prawie połowa oceniła trwałość tego aspektu na 5 lub więcej lat od momentu zakończenia projektu. Respondenci mówiący o rozszerzeniu oferty najczęściej mieli tu na myśli zajęcia dodatkowe i pozalekcyjne. Połowa reprezentantów szkół, realizujących projekty w ramach ewaluowanego Poddziałania, stwierdziła, że gdyby nie uzyskane wsparcie to owe działania w ogóle nie byłyby podejmowane. Prawie 1/3 stanowiły szkoły, w których działania byłyby realizowane w tym samym zakresie, jednak w późniejszym terminie. W przypadku żadnej z badanych szkół nie wystąpiła sytuacja, w której w razie nieuzyskania wsparcia, mimo wszystko zrealizowano by owe działania w tym samym zakresie i w tym samym terminie co obecnie.

Dodatkowo w ocenie respondentów największy wpływ na poprawę wyników w nauce uczniów mają nowe i innowacyjne formy nauczania i oceniania (4,45 w pięciostopniowej skali). Wymieniono w tym kontekście również dodatkowe zajęcia ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych oraz programy i narzędzia efektywnego zarządzania placówką oświatową, przyczyniające się do poprawy i jakości nauczania.

Z wyników badania wynika również, iż wśród zadań podejmowanych w ramach projektów najważniejsze miejsce zajmuje organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz dodatkowych zajęć (pozalekcyjnych i pozaszkolnych) ukierunkowanych na rozwój kompetencji kluczowych. Połowa szkół zorganizowała poradnictwo i doradztwo edukacyjno-zawodowe, a niewiele mniej doradztwo i opiekę psychologiczno-pedagogiczną dla uczniów z problemami w nauce. Natomiast jeżeli chodzi o ocenę wpływu wsparcia na osiągnięcie poszczególnych efektów, to do najwyższej ocenianych należą pozytywne rezultaty związane z kompetencjami, rozwojem i zwiększeniem poziomu wiedzy i umiejętności przez uczniów szkół objętych wsparciem. Dobrą ocenę uzyskał również aspekt związany z poprawą sprawności działania szkoły. Najniższą ocenę przypisano do wpływu na efekt związany z powrotem do systemu edukacji uczniów, którzy przedwcześnie go opuścili. Powszechnym wynikiem realizacji projektów jest rozszerzenie bazy dydaktycznej, charakteryzującej się długim okresem trwałości (co najmniej 5 letnim). Ponad połowa szkół rozszerzyła swoją bazę o sprzęt komputerowy i oprogramowanie. Niewiele mniej szkół wzbogaciło swoje wyposażenie o tablice interaktywne, a także pomoce dydaktyczne z zakresu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych.

Badania ewaluacyjne na poziomie IP

Ocena sytuacji kobiet w województwie lubelskim w kontekście wsparcia oferowanego w ramach PO KL

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie 24 października 2012 r. ogłosił postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na przeprowadzenie badania ewaluacyjnego pn. *Ocena sytuacji kobiet w województwie lubelskim w kontekście wsparcia oferowanego w ramach PO KL*. Ofertę na wykonanie ww. badania złożyło 6 Wykonawców. Wykonawcą badania zostało konsorcjum firm: Zachodniopomorska Pracownia Badawcza Marta Rzeczkowska-Owczarek – Lider konsorcjum, Zachodniopomorska Grupa Doradcza Sp. z o.o. – Partner konsorcjum. Umowa została podpisana w dniu 2 stycznia 2013 r. Założony koszt badania to 68,10 tys. PLN. Badanie zrealizowane zostało w okresie: 2 stycznia 2013 r. – 26 marca 2013 r.

Celem głównym badania była ocena sytuacji kobiet na lubelskim rynku pracy w kontekście wsparcia oferowanego w ramach komponentu regionalnego PO KL.

Główny cel badania został zrealizowany poprzez osiągnięcie następujących **celów szczegółowych**:

1. Ocena sytuacji kobiet na rynku pracy w województwie lubelskim.
2. Diagnoza głównych przyczyn problemów i barier na rynku pracy w województwie lubelskim.
3. Poznanie motywów uczestnictwa kobiet we wsparciu oferowanym w ramach komponentu regionalnego PO KL.
4. Poznanie opinii uczestniczek odnośnie skuteczności wsparcia oferowanego w ramach projektów realizowanych w ramach komponentu regionalnego.
5. Ocena wykorzystania umiejętności nabytych w trakcie uczestnictwa w projektach realizowanych z EFS w odniesieniu do życia zawodowego i rodzinnego.
6. Ocena efektywności i skuteczności wsparcia oferowanego w ramach projektów realizowanych z EFS.
7. Określenie w jakim stopniu wsparcie uzyskane w ramach komponentu regionalnego przyczyniło się do zmiany sytuacji kobiet na lubelskim rynku pracy.

W badaniu uwzględniono następujące kryteria ewaluacyjne:

- **kryterium efektywności** – rozumiane jako stosunek nakładów do otrzymanych wyników;
- **kryterium skuteczności działań** – rozumiane jako wpływ udziału w projekcie na podniesienie kompetencji uczestniczek oraz zmianę ich sytuacji na rynku pracy;
- **kryterium adekwatności/trafności** – rozumiane jako zbieżność zakresu wsparcia i jego efektów z oczekiwaniami uczestniczek;
- **kryterium trwałości** – rozumiane jako osiąganie trwałych efektów związanych z uczestnictwem w projekcie.

Metodologia badania objęła zróżnicowany zestaw metod i technik badawczych, który pozwolił na dopasowanie narzędzi w sposób najbardziej odpowiedni do badanych kategorii respondentów, dzięki czemu możliwe było osiągnięcie celu głównego oraz celów szczegółowych badania.

Metodologia badania objęła analizę danych wtórnych oraz danych pierwotnych, zebranych za pomocą ilościowych i jakościowych technik badawczych, a także analizę logiczną. Zastosowanie tak różnorodnego zestawu technik pozwoliło na skuteczną triangulację pozyskanych informacji, a w dalszym efekcie określenie trafnych wniosków i rekomendacji z badania.

W ramach przedmiotowego badania ewaluacyjnego zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

1. Analizę desk resarch.
2. Ankietę kwestionariuszową CATI – przeprowadzona z kobietami, które zostały objęte wsparciem projektowym w ramach komponentu regionalnego PO KL w województwie lubelskim. Łącznie w badaniu udział wzięło 1 100 uczestniczek projektów.
3. Zogniskowane wywiady grupowe zrealizowane na trzech grupach.

Pierwszą grupę „fokusową” stanowiły kobiety w wieku 15-24 lata (z wyłączeniem tych kobiet, które otrzymały wsparcie w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

W **drugim „fokusie”** udział wzięły kobiety, które skorzystały ze wsparcia w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

W **trzeciej grupie „fokusowej”** znalazły się kobiety w wieku powyżej 50 lat (z wyłączeniem tych kobiet, które otrzymały wsparcie w postaci dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej).

4. Wywiady częściowo ustrukturyzowane przeprowadzone z przedstawicielami pracodawców, których przedsiębiorstwa działają na terenie województwa lubelskiego.
5. Studium przypadku (Case Study) nastawione na poszukiwanie dobrych praktyk, czyli rodzajów i form

wsparcia, pozytywnie wpływających na karierę zawodową uczestniczek realizowanych projektów, związanych z zapotrzebowaniem rynku pracy, specyfiką lokalnego rynku pracy, odpowiadających potrzebom uczestniczek. Na podstawie badania CATI zostały wyłonione po 2 przypadki w ramach poszczególnych Priorytetów (VI-IX), łącznie zostało zatem zrealizowanych 8 case study.

6. Analizę ekspercką - opinia eksperta rynku pracy (opierająca się na pogłębionej analizie dokumentów zastanych).
7. Diagram Ishikawy - diagram przyczyn i skutków – graficzna analiza wpływu różnorodnych czynników oraz ich wzajemnych powiązań wywołujących określony problem. Diagram zawiera jednocześnie analizę problemów oraz analizę skutków spowodowanych działaniem powiązanych ze sobą problemów. Diagram umożliwia logiczne i chronologiczne uporządkowanie określonych czynników ze względu na zdefiniowany problem.
8. Mapowanie regionalne – technika ta umożliwiła uporządkowanie geograficzne zebranych danych, w podziale na regiony/powiaty województwa lubelskiego.

Wynikiem badania ewaluacyjnego są następujące rekomendacje horyzontalne, których termin realizacji dotyczy okresu programowania 2014-2020:

- zapewnienie indywidualnego doradztwa zawodowego i/lub psychologicznego dla kobiet biorących udział w projektach,
- zapewnienie opieki dla dzieci w wieku do lat 3 oraz osób zależnych, w celu zwiększenia uczestnictwa kobiet we wsparciu oferowanym w ramach nowej perspektywy finansowej,
- wydłużenie wsparcia pomostowego dla osób, które otrzymały środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz obowiązkowe zapewnienie wsparcia w postaci doradztwa/mentoringu w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej,
- oferowanie osobom młodym przede wszystkim wsparcia w zakresie praktyk/staży, które umożliwią im zdobycie doświadczenia zawodowego,
- dofinansowanie części wynagrodzeń (składki ZUS) dla pracodawców zatrudniających osoby po 50 roku życia, stosowanie elastycznych form zatrudnienia.

Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie 13 maja 2013 r. ogłosił postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego na przeprowadzenie badania ewaluacyjnego pn. *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim*. Ofertę na wykonanie ww. badania złożyło 6 Wykonawców. Wykonawcą badania została Pracownia Badań i Doradztwa „Re-Source” Korczyński, Sarapata Sp.j. Umowa została podpisana w dniu 31 lipca 2013 r. Założony koszt badania to 53,01 tys. PLN. Badanie zrealizowane zostało w okresie: 2 września 2013 r. – 10 listopada 2013 r.

Celem głównym badania jest analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych realizowanych w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL na terenie województwa lubelskiego.

Cel główny badania zostanie zrealizowany poprzez osiągnięcie następujących **celów szczegółowych**:

1. Dokonanie diagnozy funkcjonowania szkolnictwa ogólnego na terenie województwa lubelskiego z uwzględnieniem dynamiki zmian w latach 2007-2012.
2. Identyfikacja potrzeb szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w zakresie infrastruktury dydaktycznej i edukacyjnej.
3. Ocena aktywności szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w procesie ubiegania się o środki w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL w województwie lubelskim i kraju.
4. Analiza potrzeb i barier szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w procesie aplikowania o środki i realizacji projektów w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL, wraz ze wskazaniem skutecznego sposobu ich zniwelowania.
5. Identyfikacja problemów związanych z wdrażaniem Poddziałania 9.1.2 PO KL w województwie lubelskim w kontekście nowego okresu programowania 2014 – 2020.
6. Ocena dotychczasowych efektów wdrażania Poddziałania 9.1.2 PO KL, identyfikacja czynników sukcesu projektów realizowanych przez szkoły w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL w województwie lubelskim.
7. Analiza wpływu dofinansowania projektów w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL na rozszerzenie oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych, w tym ocena programów rozwojowych szkół, na rozwój kompetencji kluczowych uczniów oraz na efektywność pracy placówki oświatowej.

W badaniu uwzględnione zostaną m.in. następujące kryteria ewaluacyjne:

- **kryterium efektywności** – rozumiane jako stosunek nakładów do otrzymanych rezultatów;
- **kryterium skuteczności** – rozumiane jako stopień realizacji zakładanych celów Poddziałania 9.1.2 PO KL oraz zasadności użytych do tego metod;
- **kryterium użyteczności** – rozumiane jako ocena osiągniętych efektów poprzez zrealizowane działania w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL w odniesieniu do zidentyfikowanych problemów i barier szkół prowadzących kształcenie ogólne w województwie lubelskim;
- **kryterium trwałości** – rozumiane jako zachowanie rezultatów projektów realizowanych w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL po zakończeniu realizacji projektu, pozwalające ocenić na ile zmiany wywołane oddziaływaniem projektu są faktycznie trwałe i widoczne po zakończeniu wsparcia finansowego.

W ramach przedmiotowego badania ewaluacyjnego zastosowano następujące metody i techniki badawcze:

1. Analiza desk resarch.
2. Ankieta audytoryjna – W każdej szkole realizowano min. 15 ankiet z uczestnikami projektów i 15 ankiet z uczniami nieuczestniczącymi w projektach. Ostatecznie zrealizowano 678 ankiet (378 z uczniami uczestniczącymi w projektach i 300 z uczniami nieuczestniczącymi w projektach).
3. Komputerowo wspomagany wywiad telefoniczny (CATI) - Zebranie opinii od przedstawicieli organów prowadzących placówki, w ramach których realizowano projekty objęte ewaluacją (identyfikacja potrzeb i ocena wsparcia).

Zestawienie opinii przedstawicieli organów prowadzących placówki, w ramach których realizowano projekty objęte ewaluacją z opiniami przedstawicieli organów nierealizujących tego rodzaju projektów (identyfikacja potrzeb).

4. Zogniskowany wywiad grupowy zrealizowany na trzech grupach:

- Przedstawiciele organów prowadzących szkoły i placówki oświatowe,
- Nauczyciele,
- Rodzice uczniów objętych wsparciem,

5. Quasi-eksperyment z zastosowaniem PSM (metoda kontryfakcyjna),

Grupę eksperymentalną stanowiło 100 szkół realizujących ewaluowane projekty, dobranych z zastosowaniem doboru losowo-warstwowego. Dobór grupy kontrolnej metodą PSM (*Propensity Score Matching*) realizowany był wśród szkół nierealizujących ewaluowanych projektów. Na etapie doboru grupy kontrolnej uwzględniono takie cechy jak: wielkość miejscowości, typ szkoły (poziom kształcenia), powiat/podregion, wielkość szkoły (liczba uczniów). W grupie kontrolnej zrealizowano 101 wywiadów.

6. Conjoint.

7. Modelowanie równań strukturalnych (SEM).

8. Fotoewaluacja.

Fotoewaluację przeprowadzono w trzech placówkach realizujących ewaluowane projekty:

- Szkole podstawowej z terenów wiejskich,
- Gimnazjum z terenu miast do 30 tys. mieszkańców,
- Szkole ponadgimnazjalnej z terenu miast powyżej 30 tys. mieszkańców,

W każdej szkole w badaniu fotoewaluacyjnym wzięło udział 5 uczniów.

Wynikiem badania ewaluacyjnego są następujące rekomendacje horyzontalne, których termin realizacji dotyczy okresu programowania 2014-2020:

- w ramach wdrażania w przyszłym okresie finansowania instrumentu wsparcia o charakterze zbliżonym do Poddziałania 9.1.2 PO KL należy umożliwić projektodawcom podejmowanie działań związanych z rozbudową infrastruktury dydaktycznej;
- należy poszerzyć katalog działań, których koszty są traktowane jako kwalifikowane;

- należy zwiększyć podmiotowość beneficjentów w kształtowaniu zakresu tematycznego projektu i charakteru podejmowanych w jego ramach działań;
- w przyszłym okresie finansowania należy podjąć działania zorientowane na ograniczenie niekorzystnego oddziaływania barier realizacji projektów;
- w przyszłym okresie finansowania należy podjąć działania zorientowane na zwiększenie skali oddziaływania projektów o charakterze zbliżonym do Poddziałania 9.1.2 PO KL na wyniki nauczania, jednak nie należy oferowanego wsparcia łączyć jedynie z poprawą wyników egzaminacyjnych.

Badania ewaluacyjne na poziomie IP 2

Zgodnie z zapisami Aneksu nr 5 z dnia 2 lutego 2011 r. do Porozumienia w sprawie dofinansowania działań w ramach PO KL pomiędzy Instytucją Pośredniczącą a Instytucją Wdrażającą (Instytucją Pośredniczącą II stopnia) zadania wynikające z ewaluacji wdrażanych Działań zostały przekazane Instytucji Pośredniczącej PO KL.

2. Analiza stanu realizacji Priorytetu w okresie objętym sprawozdaniem

W danym okresie sprawozdawczym alokacja środków UE wyrażona w PLN wyliczona jest zgodnie z algorytmem zawartym w Porozumieniu w sprawie realizacji Priorytetu/Działania/Poddziałania w ramach PO KL. Zastosowanie ma kurs euro 4,1942 PLN z 28 listopada 2013 r.

Alokacja finansowa w ramach komponentu regionalnego na lata 2007-2013 wynosi **2,33 mld PLN**:

Priorytet VI poziom alokacji wynosi – **773,49 mln PLN**,

Priorytet VII poziom alokacji wynosi – **503,02 mln PLN**,

Priorytet VIII poziom alokacji wynosi – **496,37 mln PLN**,

Priorytet IX poziom alokacji wynosi – **555,73 mln PLN**.

Analizując stan wdrażania PO KL w województwie lubelskim postęp finansowy widoczny jest zarówno w kontekście kontraktowania, jak i wydatkowania.

Konkursy ogłaszane w ramach Priorytetów VI - IX PO KL nadal cieszą się zainteresowaniem wśród wnioskodawców. Wg stanu na koniec grudnia 2013 r. zostało złożonych 13 617 wniosków o wartości dofinansowania 8,67 mld PLN, z czego najwięcej, tj. 5 484 wnioski (40,27% ogółu) o wartości 2,70 mld PLN zostało złożonych w ramach Priorytetu IX PO KL.

Ponadto na realizację projektów systemowych złożono 1 739 wniosków o wartości dofinansowania 916,70 mln PLN, z czego 1 338 wniosków (76,94% ogółu) o wartości 304,39 mln PLN zostało złożonych w ramach Priorytetu VII PO KL.

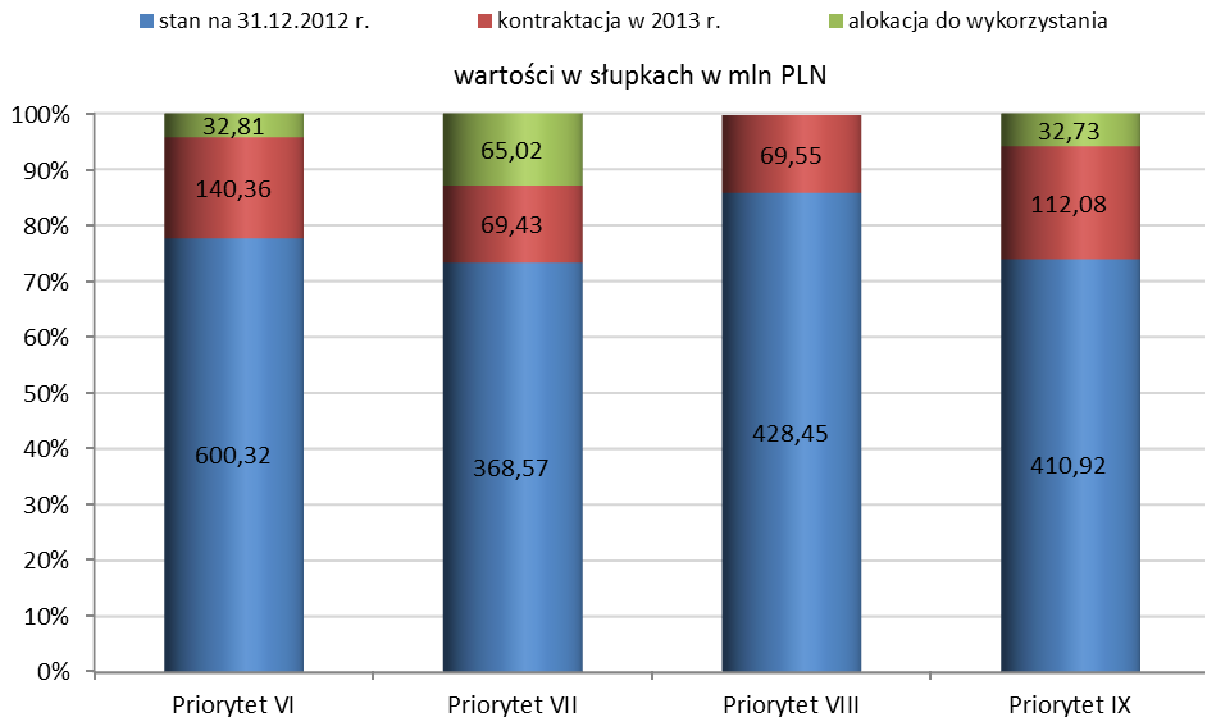
Ogółem zostało złożonych 15 356 wniosków o wartości dofinansowania 9,59 mld PLN.

W ramach Priorytetów VI - IX PO KL łącznie zostały podpisane 2 993 umowy o dofinansowanie o wartości (krajowy wkład publiczny) 2,20 mld PLN.

W przypadku projektów konkursowych zostały podpisane 2 494 umowy o wartości (krajowy wkład publiczny) 1,39 mld PLN, z czego najwięcej 964 umowy (38,65% ogółu) o wartości (krajowy wkład publiczny) 471,92 mln PLN zostało podpisanych w ramach Priorytetu IX PO KL. Natomiast w przypadku projektów systemowych podpisano 499 umów o wartości (krajowy wkład publiczny) 814,31 tys. PLN, z czego najwięcej 231 umów (46,29% ogółu) o wartości (krajowy wkład publiczny) 269,99 mln PLN zostało podpisanych w ramach Priorytetu VII PO KL oraz 230 umów o wartości 51,45 mln PLN (krajowy wkład publiczny) zostało podpisanych w ramach Priorytetu IX PO KL.

Stopień wykorzystania alokacji na lata 2007-2013, tj. 2,33 mld PLN pod względem wartości zawartych umów wyniósł 94,42%. W porównaniu do stanu na koniec 2012 r. nastąpił wzrost wykorzystania alokacji o 13,62 pkt. proc. Natomiast stopień wykorzystania alokacji na lata 2007-2013 pod względem zatwierdzonych wniosków o płatność wyniósł 75,54%. W porównaniu do stanu na koniec 2012 r. wzrost wykorzystania alokacji w tym zakresie nastąpił o 12,59 pkt proc.

Poziom środków zakontraktowanych w ramach umów o dofinansowanie

Powyższy wykres obrazuje poziom środków zakontraktowanych w ramach poszczególnych Priorytetów komponentu regionalnego PO KL wg stanu na dzień 31.12.2013 r. oraz 31.12.2012 r.

Poziom wykorzystania alokacji

Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VI PO KL – 773,49 mln PLN

W ramach całego **Priorytetu VI PO KL** w ujęciu narastającym podpisano **390** umów na kwotę **743,72 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **740,68 mln PLN**, stanowiący **95,76%** dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 15,04%, natomiast ich wartość o 23,38%. W ramach podpisanych 97 umów o wartości 574,21 mln PLN przewidywane są wydatki objęte pomocą publiczną. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **2 335** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VI wyniosły **631,91 mln PLN**, co stanowi 81,70% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 17,87%, a ich wartość o 18,36%.

Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VII PO KL – 503,02 mln PLN

W ramach całego **Priorytetu VII PO KL** w ujęciu narastającym podpisano **691** umów na kwotę **438,83 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **438,48 mln PLN**, stanowiący **87,17%** dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 4,07%, natomiast ich wartość o 18,97%. W ramach podpisanych 14 umów o wartości 15,53 mln PLN przewidywane są wydatki objęte pomocą publiczną. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **4 993** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VII wyniosły **379,51 mln PLN**, co stanowi 75,45% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła

o 26,18%, a ich wartość o 26,02%.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu VIII POKL – 496,37 mln PLN

W ramach całego Priorytetu VIII PO KL w ujęciu narastającym podpisano **718** umów na kwotę **503,75 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **498,10 mln PLN**, stanowiący **100,35%** dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 19,67%, natomiast ich wartość o 16,26%. W ramach podpisanych 308 umów o wartości 212,79 mln PLN przewidywane są wydatki objęte pomocą publiczną. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **3 349** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu VIII wyniosły **376,51 mln PLN**, co stanowi 75,85% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 23,85%, a ich wartość o 24,79%.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

alokacja (krajowy wkład publiczny) na lata 2007-2013 dla Priorytetu IX PO KL – 555,73 mln PLN

W ramach całego Priorytetu IX PO KL w ujęciu narastającym podpisano **1 194** umowy na kwotę **529,31 mln PLN** – w tym krajowy wkład publiczny **523,38 mln PLN**, stanowiący **94,18%** dostępnej alokacji. Liczba podpisanych umów w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 18,22%, natomiast ich wartość o 27,37%. Żadna z podpisanych umów nie przewiduje wydatków objętych pomocą publiczną. Wydatki uznane za kwalifikowalne (krajowy wkład publiczny) w **5 091** zatwierdzonych wnioskach o płatność od początku realizacji Priorytetu IX PO KL wyniosły **369,59 mln PLN**, co stanowi 66,50% alokacji na lata 2007-2013. Liczba zatwierdzonych wniosków o płatność w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 27,82%, a ich wartość o 35,39%.

W ramach komponentu regionalnego najwyższy poziom kontraktacji występuje w ramach Priorytetu VI PO KL, tj. 31,76% dostępnej alokacji (krajowy wkład publiczny) dla komponentu regionalnego, natomiast najniższy poziom kontraktacji występuje w ramach Priorytetu VII PO KL, tj. 18,80% dostępnej alokacji. Również w ramach Priorytetu VI PO KL występuje najwyższy poziom wydatkowania, tj. 27,08% dostępnej alokacji, a najniższy poziom wydatkowania występuje w ramach Priorytetu IX PO KL, tj. 15,84% dostępnej alokacji.

Należy podkreślić, iż w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego największy wzrost poziomu zakontraktowania środków odnotowano w przypadku Priorytetu VI (o 140,36 mln PLN), najmniejszy zaś w Priorytecie VIII (o 69,65 mln PLN). Najwyższy wzrost poziomu wydatkowania w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego wystąpił również w ramach Priorytetu VI (o 98,01 mln PLN), a najniższy w ramach Priorytetu VIII (o 74,80 mln PLN).

Wysoki poziom kontraktacji oraz wydatkowania wg stanu na koniec grudnia 2013 roku w ramach Priorytetu VI PO KL wynika przede wszystkim z dużego zainteresowania wnioskodawców ogłaszanymi konkursami, w głównej mierze w ramach Działania 6.1 i 6.2 PO KL, którzy w zdecydowanej większości działają na zasadach komercyjnych oraz posiadają duże doświadczenie w aplikowaniu i realizacji projektów finansowanych z EFS. Również grupy docelowe tj. bezrobotni i osoby poszukujące pracy zainteresowane są wsparciem oferowanym w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VI PO KL, co wskazuje na adekwatność wsparcia do ich potrzeb (m.in. szkolenia zawodowe, staże, dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej). Pozytywny wpływ na kontraktację oraz wydatkowanie w ramach Działania 6.1 PO KL ma również doświadczenie PUP/MUP z poprzedniego okresu programowania.

Poziom kontraktacji w ramach Priorytetu IX PO KL wynika przede wszystkim z mniejszego stopnia zainteresowania potencjalnych wnioskodawców niektórymi typami projektów w poprzednich okresach sprawozdawczych (np. w ramach Działania 9.2, 9.3 oraz 9.4 PO KL), jak również z niższej jakości składanych wniosków o dofinansowanie projektów oraz poziomu cross-finansingu w ramach Działania 9.2 PO KL w konkursach ogłaszanych w latach 2008 - 2011. Ponadto w przypadku obowiązującego do końca 2011 roku Działania 9.3 PO KL proponowany typ wsparcia nie cieszył się zainteresowaniem potencjalnych uczestników projektów w zakresie formalnego kształcenia ustawicznego. Dodatkowo niewielkie doświadczenie beneficjentów (głównie szkół) w realizacji projektów finansowanych ze środków EFS przyczynia się do zaistniałej sytuacji. Jednakże w wyniku podjętych przez IP PO KL działań poprzez m.in. organizację spotkań informacyjnych, zauważalne jest znaczne zwiększenie wykorzystania alokacji oraz regularny wzrost w zakresie liczby podpisywanych umów. Dodatkowo IP podjęła decyzję o zwiększeniu poziomu cross-finansingu w ramach Działania 9.2 PO KL w konkursach ogłoszonych w 2012 oraz 2013 roku, co również przyczyniło się

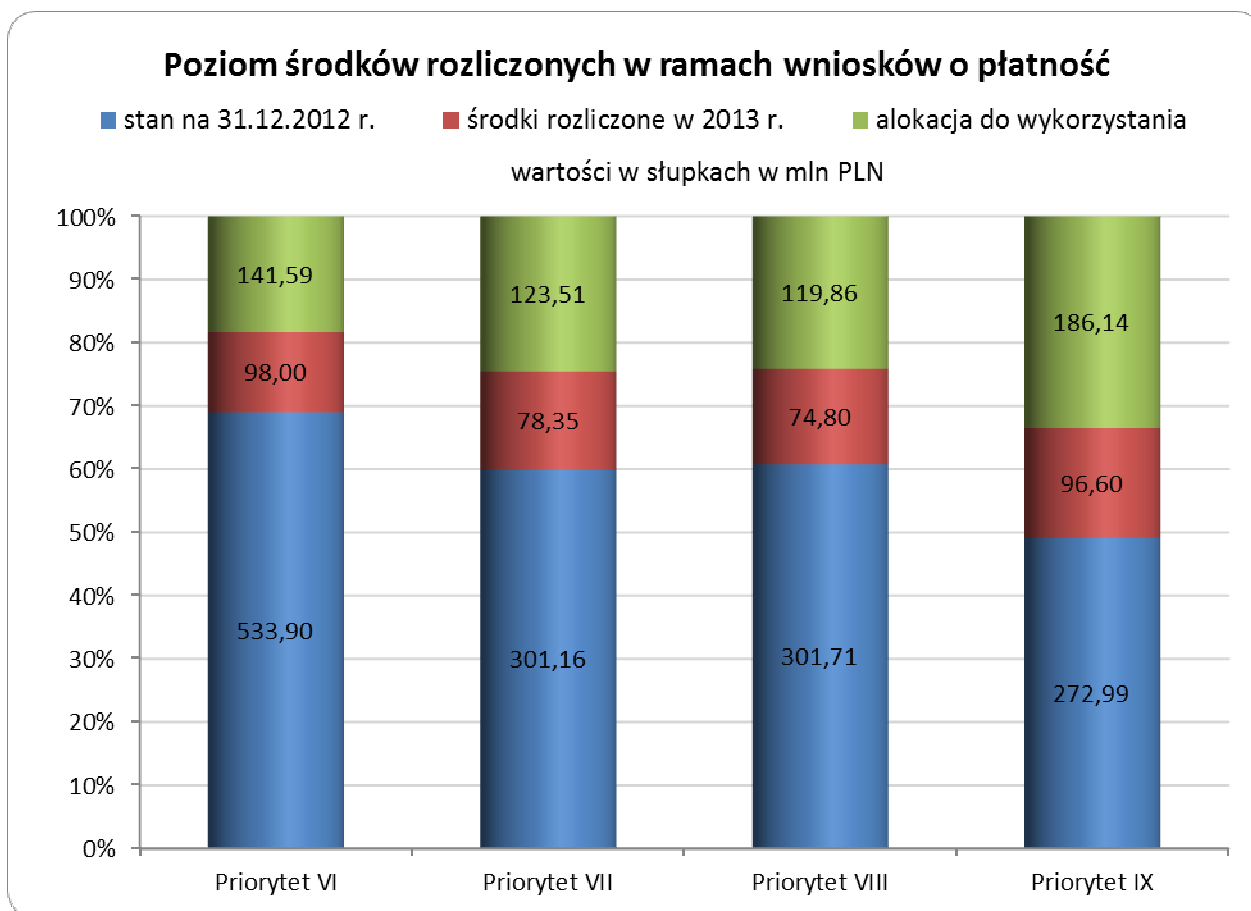
do zwiększenia kontraktacji środków w ramach Priorytetu IX PO KL. Ponadto projekty składane w odpowiedzi na konkursy ogłaszane w ramach Priorytetu IX charakteryzują się stosunkowo niską wartością jednostkową w stosunku do średniej wartości wniosków składanych w ramach pozostałych Priorytetów, a także są projektami długoterminowymi, co ma również przełożenie na stopień wydatkowania.

Należy podkreślić, iż w poprzednim okresie objętym sprawozdaniem w siedzibie IP PO KL organizowano spotkania konsultacyjne, podczas których pracownicy IP omawiali z wnioskodawcami błędy, jakie pojawiły się w złożonych i odrzuconych na etapie oceny merytorycznej wnioskach o dofinansowanie projektu. Dzięki podjętym działaniom nastąpił wzrost wiedzy wnioskodawców na temat działań kwalifikowalnych w ramach Priorytetu IX PO KL, co ostatecznie przyczyniło się do wzrostu kontraktacji i wydatkowania dostępnych środków w tym okresie sprawozdawczym.

W ramach Priorytetu VII PO KL przyrost kontraktacji środków wynika głównie z realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 PO KL. Ponadto w ramach Priorytetu VII PO KL zauważalny jest przyrost w zakresie rozliczonych środków o płatność. Poziom wskaźnika wykorzystania alokacji w ramach ww. Priorytetu, w porównaniu do pozostałych Priorytetów, w głównej mierze spowodowany jest faktem zaplanowania części środków na Działanie 7.1 na lata 2013-2015 oraz faktem, iż właśnie na to Działanie przeznaczono ok. 64% alokacji. Wpływ na poziom kontraktacji i wydatkowania miał również fakt zakończenia realizacji Działania 7.3 i przeznaczenie pozostałych środków (10 mln PLN) na realizację Działania 7.4, która jest w początkowej fazie. W ramach tego Działania do tej pory podpisano łącznie 6 umów.

W latach ubiegłych najmniejszą popularnością wśród wnioskodawców charakteryzowały się konkursy, gdzie występowała pomoc publiczna/de minimis. Jednak podejmowane przez IP środki zaradcze, które polegały przede wszystkim na organizowaniu szkoleń oraz *Drzwi otwarte* dla potencjalnych wnioskodawców z zakresu pomocy publicznej pozwoliły odmienić ten trend.

Na wysoki poziom kontraktacji ma wpływ również fakt, że w ramach Priorytetu VIII PO KL aplikują głównie podmioty komercyjne z dużym doświadczeniem w zakresie realizacji projektów finansowanych z EFS, składając wnioski o dofinansowanie o wyższej wartości niż w pozostałych Priorytetach. Dodatkowo należy podkreślić, że proponowane wsparcie w ramach przedmiotowego Priorytetu jest adekwatne do potrzeb grup docelowych, które chętnie uczestniczą w proponowanym wsparciu.

Powyższy wykres obrazuje poziom środków rozliczonych w ramach poszczególnych Priorytetów komponentu

regionalnego PO KL w odniesieniu do alokacji wg stanu na dzień 31.12.2013 r. oraz 31.12.2012 r.

Przebieg procesu wnioskowania o wsparcie w ramach procedury konkursowej

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 6.1 PO KL ogłoszono łącznie 3 konkursy zamknięte: nr 1/POKL/6.1.1/2013, nr 2/POKL/6.1.1/2013 oraz 1/POKL/6.1.2/2013

Konkurs nr 1/POKL/6.1.1/2013 - wartość alokacji 13,50 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 2,70 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *Identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie;*
- (Typ 3) *Wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy;*
- (Typ 4) *Realizacja programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia:*

- *pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe,*
- *staże/praktyki zawodowe,*
- *szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych,*
- *subsydiowanie zatrudnienia,*
- *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia).*

Nabór wniosków zaplanowany był od 20 marca 2013 r. do 17 maja 2013 r. W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 156 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 187,67 mln PLN, co stanowi 1 390,15% dostępnej alokacji na konkurs. Wśród złożonych wniosków 79 o wartości 95,35 mln PLN zakładało łącznie realizację pierwszego oraz czwartego typu projektu, a 77 wniosków na łączną kwotę 92,32 mln PLN zakładało łącznie realizację wszystkich typów.

W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. podpisano łącznie 10 umów na kwotę 9,66 mln PLN, w tym 7 umów na łączną wartość 6,60 mln PLN zakładało łącznie realizację wszystkich typów, zaś 3 umowy na kwotę 3,06 mln PLN zakładało łącznie realizację 1 oraz 3 typu projektu.

Konkurs nr 2/POKL/6.1.1/2013- wartość alokacji 9,50 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1,90 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *Identyfikacja potrzeb osób pozostających bez zatrudnienia, w tym m.in. poprzez zastosowanie Indywidualnych Planów Działania, diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie;*
- (Typ 3) *Wsparcie psychologiczno-doradcze osób wchodzących i powracających na rynek pracy;*
- (Typ 4) *Realizacja programów aktywizacji zawodowej obejmujących jedną lub kilka z następujących form wsparcia:*

- *pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe,*
- *staże/praktyki zawodowe,*
- *szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych,*
- *subsydiowanie zatrudnienia,*
- *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia).*
- (Typ 6) *Wsparanie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej (regionalnej i międzyregionalnej) osób pozostających bez zatrudnienia (w tym w szczególności osób zamieszkujących na obszarach wiejskich);*
- (Typ 14) *Jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania (w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego), z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia.*

Nabór wniosków zaplanowany był od 4 września do 29 października 2013 r. W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli 184 wnioski o dofinansowanie projektu na łączną kwotę 204,95 mln PLN, co stanowi 2 157,37% dostępnej alokacji na konkurs. Wśród aplikowanych najczęściej zostało złożonych wniosków, które w swoim zakresie dotyczyły łącznie 1 i 4 typu projektu (98 wniosków na kwotę 109,65 mln PLN) oraz łącznie 1, 3 oraz 4 typu projektu (79

wniosków na kwotę 86,14 mln PLN), pozostałe 7 projektów na kwotę 9,16 mln PLN oferują różne typy wsparcia łącznie np. typ 1, 3 i 14. W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. trwała ocena formalna (zakończona) oraz ocena merytoryczna. W kolejnym okresie sprawozdawczym (I półrocze 2014 r.) kontynuowana będzie ocena merytoryczna oraz procedura podpisywania umów.

Przedmiotowe konkursy cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem wśród wnioskodawców. Lubelski rynek pracy charakteryzuje niekorzystna struktura bezrobocia m.in. wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych, niski współczynnik aktywności osób starszych oraz niepełnosprawnych, a także niższy niż dla mężczyzn współczynnik aktywności zawodowej kobiet. Szczególnym problemem jest bezrobocie wśród osób młodych. Z analizy struktury wieku bezrobotnych wynika, iż ponad połowa (56,0%) zarejestrowanych bezrobotnych nie przekroczyła 34 roku życia, a zdecydowana większość, bo 3/4 bezrobotnych jest w tzw. wieku mobilnym, tj. do 44 lat. Oznacza to, że większość zarejestrowanych bezrobotnych w regionie jest w wieku najwyższej aktywności zawodowej, wśród której dominuje młodzież. Brak kwalifikacji, czy też brak doświadczenia zawodowego sprawia, że ludzie młodzi mają coraz większe trudności w znalezieniu pracy, w wyniku czego rośnie liczba długotrwale bezrobotnych. Dostrzegając te problemy, WUP w Lublinie kierunkuje wsparcie właśnie do grup doświadczających szczególnych trudności na rynku pracy, zobowiązując wnioskodawców do realizowania wsparcia kompleksowego i dostosowanego do potrzeb pracodawców. Wpływa to na zainteresowanie osób głównie bezrobotnych oferowanymi w projektach formami wsparcia wiążącymi się również z możliwością zatrudnienia (efektywność zatrudnieniowa w projektach). Ponadto, duża liczba składanych wniosków i doświadczenie wnioskodawców w realizacji projektów oraz fakt, iż rok 2013 jest ostatnim rokiem, w którym WUP w Lublinie planuje ogłaszanie konkursów w ramach Poddziałania 6.1.1, skutkują bardzo dużym zainteresowaniem ogłaszanymi konkursami.

Konkurs nr 1/POKL/6.1.2/2013 - wartość alokacji 2 mln PLN, w tym min. 5% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 100 tys. PLN). W ramach konkursu nastąpiło zwiększenie alokacji do kwoty 2,80 mln PLN, przy czym kwota rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą nie uległa zmianie.

Ww. konkurs został ogłoszony na następujący typ projektów:

Projekty służące wzmocnieniu i rozwojowi publicznych służb zatrudnienia obejmujące:

- upowszechnianie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, m.in. poprzez dofinansowanie zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy,

- szkolenia, doradztwo oraz dofinansowanie studiów podyplomowych, studiów licencjackich i studiów magisterskich uzupełniających dla pracowników publicznych służb zatrudnienia wykonujących zadania związane z aktywizacją zawodową osób bezrobotnych – zgodnie z długofalowymi kierunkami kształcenia określonymi przez wojewódzki urząd pracy na podstawie analizy potrzeb oraz specyfiki problemów występujących na terenie regionu.

Nabór wniosków zaplanowany był od 30 stycznia 2013 r. do 6 marca 2013 r. W ramach ww. konkursu wnioskodawcy złożyli 19 wniosków o dofinansowanie projektu o wartości 3,93 mln PLN, co stanowi 140,36% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. zostało podpisanych 15 umów o wartości 3,10 mln PLN. Jak już wskazano powyżej, lubelski rynek pracy charakteryzuje niekorzystna struktura bezrobocia, niski wskaźnik zatrudnienia oraz wysoki wskaźnik bezrobocia. Aby zwiększyć dostępność do usług rynku pracy większość PUP z terenu województwa realizuje projekty, w których finansowane jest zatrudnienie pośredników pracy i doradców zawodowych. Duże zainteresowanie konkursami w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL obserwowane jest od początku realizacji programu. W bieżącym okresie sprawozdawczym do konkursu przystąpiły prawie wszystkie powiatowe urzędy pracy z terenu województwa. Sytuacja taka jest wynikiem kończącej się realizacji dotychczasowych projektów oraz konieczności zapewnienia w jak najdłuższej perspektywie czasowej, zwiększonego dostępu do usług instytucji rynku pracy osobom bezrobotnym.

Działanie 6.2 Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 6.2 PO KL zostały ogłoszone trzy konkursy otwarte nr 1/POKL/6.2/2013, nr 2/POKL/6.2/2013 oraz 1/POKL/MP/6.2/2013. Dwa pierwsze konkursy zostały ogłoszone na następujący typ projektów:

Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) obejmujące:

- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej,

- przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej – o ile wszyscy członkowie są osobami, które rozpoczęły prowadzenie działalności w wyniku uczestnictwa w projekcie), do wysokości 40 tys. zł na osobę (lub 20 tys. zł na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej),

- wsparcie pomostowe udzielane w okresie do 6 / do 12 miesięcy od dnia zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego, obejmujące:

a) finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień zawarcia umowy o udzielenie wsparcia pomostowego,

b) szkolenia i doradztwo w zakresie efektywnego wykorzystania dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).

Konkurs nr 1/POKL/6.2/2013 – wartość alokacji 20 mln PLN, w tym min. 15% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 3 mln PLN).

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 64 wnioski o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 151,45 mln PLN, co stanowi 757,25% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. podpisano 9 umów o wartości 20 mln PLN.

Konkurs nr 2/POKL/6.2/2013 – wartość alokacji 5 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1 mln PLN).

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 23 wnioski o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 55,08 mln PLN, co stanowi 1101,60% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. zostały podpisane 2 umowy o wartości 4,07 mln PLN.

Konkursy ogłaszane w ramach Działania 6.2 cieszą się od początku wdrażania PO KL dużym zainteresowaniem. Słabość sektora przedsiębiorstw w województwie lubelskim sprawia, iż firmy nie są w stanie wygenerować odpowiedniej liczby miejsc pracy. W związku z powyższym, województwo charakteryzuje niski wskaźnik zatrudnienia oraz wysoki wskaźnik bezrobocia. Jednym z narzędzi przeciwdziałania bezrobociu, w którym potencjalni uczestnicy projektów upatrują możliwość wejścia na rynek pracy jest właśnie rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wpływ na zainteresowanie nie tylko wśród uczestników projektu, ale i wnioskodawców ma fakt, iż pod względem liczby instytucji otoczenia biznesu województwo lubelskie zajmuje dobrą pozycję na tle innych województw. Na 50 ośrodków innowacji i przedsiębiorczości na Lubelszczyźnie, większość to ośrodki szkoleniowo-doradcze, zaliczane do „miękkich” form wsparcia przedsiębiorczości.

Konkurs nr 1/POKL/MP/6.2/2013 – wartość alokacji 6 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1,20 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujący typ projektów:

Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (w tym w formie innowacyjnej przedsiębiorczości akademickiej, polegającej na komercjalizacji wiedzy naukowej i technologii) obejmujące:

- przyznanie jednorazowej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę,
- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej dla osób rozpoczynających działalność w ramach danego projektu.

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 4 wnioski o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 14,16 mln PLN, co stanowi 236% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. została podpisana 1 umowa o wartości 1,88 mln PLN z I rundy konkursowej. Do końca okresu sprawozdawczego nie została zakończona procedura oceny wniosków złożonych w ramach II rundy konkursowej.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie w ramach instrumentów zwrotnych ogłosił łącznie dwa konkursy. Pierwszy konkurs nr 1/POKL/MP/6.2/2012 w ramach Działania 6.2 został ogłoszony w dniu 19 października 2012 roku. W ramach ww. konkursu do Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie wpłynął 1 wniosek, który został odrzucony na etapie oceny merytorycznej. Kolejny konkurs w powyższym zakresie został ogłoszony w dniu 6 maja 2013 roku. Konkurs na realizację wsparcia w postaci instrumentów zwrotnych charakteryzował się bardzo niskim zainteresowaniem wśród potencjalnych wnioskodawców. WUP w Lublinie podejmował działania od II połowy 2012 r. by zainteresować konkursem potencjalnych wnioskodawców. W 2012 r. zorganizował spotkanie z operatorami pożyczek działającymi na terenie województwa, przynajmniej raz w miesiącu zamieszczał na stronie internetowej informację o trwającym naborze wniosków na ww. konkurs. Dodatkowo prowadzone były indywidualne rozmowy z wnioskodawcami. Przyczyn małego zainteresowania konkursem można upatrywać w tym, iż działania mają charakter pilotażowy, wsparcie w postaci instrumentów inżynierii finansowej jest wsparciem nowym, dotychczas niewystępującym w ramach PO KL. Wiąże się z tym obawa przed trudnościami z rekrutowaniem uczestników projektu, która może być spowodowana wciąż dostępnymi bezzwrotnymi dotacjami na rozpoczęcie działalności gospodarczej a niezrekrutowanie uczestników wiąże się z niezrealizowaniem projektu w całości.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Działanie 7.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 7.2 PO KL zostały ogłoszone trzy konkursy: dwa otwarte nr 2/POKL/7.2.1/2013 i nr 1/POKL/7.2.2/2013 oraz jeden zamknięty nr 1/POKL/7.2.1/2013.

Konkurs nr 1/POKL/7.2.1/2013 - wartość alokacji wynosiła 8 mln PLN (w tym min. 25% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą min. 2 mln PLN) w tym alokacja w wysokości 4 mln PLN wyodrębniona na realizację projektów skierowanych wyłącznie do osób w wieku 15 – 30 lat (w tym min. 25% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą min. 1 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 3) *kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy;*
- (Typ 4) *staże, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy;*
- (Typ 5) *poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej;*
- (Typ 7) *rozwój usług społecznych przezwyciężających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy;*
- (Typ 11) *poradnictwo zawodowe oraz pośrednictwo pracy;*
- (Typ 12) *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia).*

Nabór wniosków zaplanowany był od 22 maja 2013 r. do 28 czerwca 2013 r. W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 152 wnioski o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 192 mln PLN, co stanowi 2 400% dostępnej alokacji na konkurs. Wśród aplikowanych najczęściej zostało złożonych wniosków, które w swoim zakresie dotyczyły łącznie 3, 4 i 5 typu projektu (72 wnioski na kwotę 89,23 mln PLN) zaś najmniejsza liczba złożonych wniosków zakładała w swojej realizacji wszystkie typy projektów (5 wniosków na kwotę 6,40 mln PLN). Pozostałe wnioski zostały złożone na następujące typy wsparcia: typ 3, 4, 5, 11 – 42 wnioski na kwotę 57,57 mln PLN, typ 3, 4, 5, 7 – 19 wniosków na kwotę 22,95 mln PLN, typ: 3, 4, 7 – 8 wniosków na kwotę 8,77 mln PLN oraz typ 3, 4, 11 – 6 wniosków na kwotę 7,08 mln PLN. W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. zostały podpisane 4 umowy o wartości 4,55 mln PLN. W bieżącym okresie sprawozdawczym prowadzona była ocena formalna (zakończona) oraz merytoryczna złożonych wniosków. W kolejnym okresie sprawozdawczym (I półrocze 2014 r.) kontynuowana będzie procedura podpisywania umów.

Przedmiotowe konkursy cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem wśród wnioskodawców. W województwie lubelskim rynek pracy charakteryzuje się niekorzystną strukturą bezrobocia m.in. wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych, a także wysokie bezrobocie wśród osób młodych. Z analizy struktury wieku bezrobotnych wynika, iż ponad połowa (56,0%) zarejestrowanych bezrobotnych nie przekroczyła 34 roku życia, a zdecydowana większość, bo 3/4 bezrobotnych jest w tzw. wieku mobilnym, tj. do 44 lat. Oznacza to, że większość zarejestrowanych bezrobotnych w regionie jest w wieku najwyższej aktywności zawodowej, wśród której dominuje młodzież. Brak kwalifikacji, czy też brak doświadczenia zawodowego sprawia, że ludzie młodzi mają coraz większe trudności w znalezieniu pracy, w wyniku czego rośnie liczba długotrwale bezrobotnych. Ponadto jak wynika z badań prowadzonych przez Obserwatorium Integracji Społecznej *Polska należy do krajów o najwyższym stopniu zagrożenia ubóstwem dzieci i młodzieży, chociaż w ostatnich latach obserwuje się poprawę sytuacji w tym zakresie. Stopa ubóstwa wśród gospodarstw domowych złożonych z dwóch osób dorosłych z przynajmniej 3 dzieci na utrzymaniu wynosiła 30% osób* (Diagnoza Stanu Zastanego Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie, kwiecień 2010). W województwie na koniec 2012 r. ponad 235 tys. osób korzystało z pomocy społecznej w tym ok. 21,5 tys. osobom przyznano decyzję świadczenia z powodu bezrobocia. Dostrzegając te problemy, WUP w Lublinie kierunkuje wsparcie w postaci aktywizacji społecznej poprzez aktywizację zawodową a tym samym preferuje wsparcie do osób młodych, zobowiązując wnioskodawców do realizowania wsparcia kompleksowego. Wpływa to na zainteresowanie osób wykluczonych społecznie (głównie bezrobotnych) oferowanymi w projektach formami wsparcia wiążącymi się również z możliwością zatrudnienia (efektywność zatrudnieniowa w projektach). Ponadto, duża liczba składanych wniosków i doświadczenie wnioskodawców w realizacji projektów oraz fakt, iż rok 2013 jest ostatnim rokiem, w którym WUP w Lublinie planuje ogłaszanie konkursów w ramach Poddziałania 7.2.1, skutkują bardzo dużym zainteresowaniem ogłaszanymi konkursami.

Konkurs nr 2/POKL/7.2.1/2013 – wartość alokacji 4 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 800 tys. PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *wsparcie dla tworzenia i/lub działalności podmiotów integracji społecznej, tj. centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza), z wyjątkiem warsztatów terapii zajęciowej;*
- (Typ 10) *wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży (świetlice*

środowiskowe, w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe) połączonych z realizacją działań w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej.

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 18 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 10,22 mln PLN, co stanowi 255,5% dostępnej alokacji na konkurs. Wśród aplikowanych najczęściej zostało złożonych wniosków, które w swoim zakresie dotyczyły 1 typu projektu (15 wniosków na kwotę 8,30 mln PLN) zaś najmniejsza liczba złożonych wniosków zakładała w swojej realizacji 2 typ projektu (3 wnioski na kwotę 1,92 mln PLN). W bieżącym okresie sprawozdawczym prowadzona była ocena formalna (zakończona) oraz merytoryczna złożonych wniosków. W kolejnym okresie sprawozdawczym (I półrocze 2014 r.) kontynuowana będzie ocena merytoryczna oraz procedura podpisywania umów.

Konkurs cieszył się umiarkowanym zainteresowaniem wśród wnioskodawców, z uwagi na m.in. kryteria dostępu, które ograniczały wsparcie na tworzenie pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży, o których mowa w typie operacji nr 10 wyłącznie na terenie tej gminy, w której takie formy obecnie nie funkcjonują oraz tworzenie podmiotów integracji społecznej tj. CIS i/lub KIS i /lub ZAZ, o których mowa w typie operacji nr 1 wyłącznie na terenie powiatu, w którym takie podmioty obecnie nie funkcjonują, jak również konieczności zagwarantowania, że po zakończeniu realizacji projektu, utworzony podmiot integracji społecznej będzie funkcjonował przez okres co najmniej równy okresowi realizacji projektu. Jednakże działania WUP w Lublinie miały na celu zaktywizowanie tych obszarów, które dotychczas z różnych przyczyn nie korzystały z tego typu wsparcia, a tym samym zwiększyć dostępność do form aktywizacji zarówno społecznej jak i zawodowej, osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym bądź wykluczonych społecznie, do usług świadczonych przez tego typu instytucje. Jak wynika z raportu zrealizowanego na zlecenie Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie w roku 2012 *Diagnoza sektora podmiotów ekonomii społecznej w województwie lubelskim* na terenie województwa funkcjonują 2 CIS, 18 KIS oraz 5 ZAZ. Natomiast z *Badania kondycji podmiotów ekonomii społecznej spółdzielni socjalnych, spółek non-profit, centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej funkcjonujących na terenie województwa lubelskiego* zrealizowanego w roku 2013 można zaobserwować zamiany w zakresie liczby funkcjonujących CIS i KIS. Zgodnie z przedmiotowym raportem w trakcie realizacji badania funkcjonowało 8 centrów integracji społecznej i 10 klubów integracji społecznej. W województwie lubelskim wskaźnik zagrożenia ubóstwem w roku 2012 r. wyniósł 22,9% i w porównaniu do roku poprzedniego zmalał o 0,4 punktu procentowego.

Ponadto jak wynika z powyższego raportu na terenie województwa można zauważyć koncentrację działających podmiotów ekonomii społecznej na terenie dużych miast, zatem zasadne jest zwiększenie dostępu do form wsparcia oferowanych przez ww. podmioty na terenie całego województwa.

Konkurs nr 1/POKL/7.2.2/2013 - wartość alokacji 9 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1,80 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 2) *wsparcie na założenie spółdzielni socjalnej, przystąpienie do/lub zatrudnienie w spółdzielni socjalnej przez zastosowanie w ramach projektu co najmniej dwóch z następujących instrumentów:*

- *wsparcie szkoleniowe i doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i/lub prowadzenia i/lub przystąpienia i/lub pracy w spółdzielni socjalnej, w tym szkolenia zawodowe potrzebne do pracy w spółdzielni socjalnej,*

- *przyznanie środków finansowych do spółdzielni socjalnej na założenia, przystąpienie do lub zatrudnienie w spółdzielni socjalnej – do wysokości 20 tys. zł na:*

- *założyciela, w przypadku spółdzielni socjalnych utworzonych przez osoby fizyczne*

- *osobę fizyczną przystępującą do spółdzielni socjalnej*

- *osobę zatrudnioną w spółdzielni socjalnej zgodnie z art. 5a ust.1 ustawy o spółdzielniach socjalnych w przypadku spółdzielni utworzonych przez podmioty, o których mowa w art.4 ust.2 pkt. 2 i 3 ustawy o spółdzielniach socjalnych,*

- *wsparcie pomostowe obejmujące finansowe wsparcie pomostowe połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu przyznaných środków.*

Nabór wniosków zaplanowany był od 5 lipca 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 31 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 41,08 mln PLN, co stanowi 456,44% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach powyższego konkursu do 31 grudnia 2013 r. została podpisana 1 umowa o wartości 1,34 mln PLN. W kolejnym okresie sprawozdawczym (I półrocze 2014 r.) kontynuowana będzie ocena formalna, merytoryczna oraz procedura podpisywania umów.

Powyższe dane wskazują na duże zainteresowanie wśród wnioskodawców projektami oferującymi wsparcie w postaci dotacji na założenie spółdzielni socjalnej. Ten typ projektów analogicznie jak w poprzednim konkursie cieszył się dużą „popularnością”, co może wynikać z kompleksowego charakteru wsparcia, jakie mogą otrzymać spółdzielnie socjalne tj. szkolenia przed założeniem spółdzielni socjalnej, wsparcie również w okresie działalności spółdzielni, ale przede wszystkim środki finansowe bezzwrotne na założenie spółdzielni socjalnej, co z punktu

widzenia osób zakładających taki podmiot i ich sytuacji na rynku pracy jest bardzo istotne.

Działanie 7.4 Niepełnosprawni na rynku pracy

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 7.4 PO KL został ogłoszony konkurs otwarty nr 1/POKL/7.4/2013 - wartość alokacji 5 mln PLN, w tym min. 20% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *programy aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych, w ramach których dla każdego z uczestników przygotowywane i realizowane są indywidualne plany działania, opracowane w oparciu o analizę predyspozycji zawodowych danej osoby niepełnosprawnej, obejmujące co najmniej dwie formy wsparcia spośród następujących:*

- *poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,*
- *kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,*
- *poradnictwo zawodowe,*
- *pośrednictwo pracy,*
- *zatrudnienie wspomagane obejmujące wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy,*
- *staże i praktyki zawodowe,*
- *subsydiowane zatrudnienie,*
- *skierowanie do pracy w Zakładzie Aktywności Zawodowej i sfinansowanie kosztów zatrudnienia w ZAZ,*
- *usługi społeczne przewyższające indywidualne bariery w integracji społecznej i powrocie na rynek pracy, w tym usługi asystenta osobistego,*
- *wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowaniem zatrudnienia),*
- *specjalistyczne (wynikające z danej niepełnosprawności i indywidualnych potrzeb) wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy dla zatrudnionej osoby niepełnosprawnej,*
- *jednorazowy dodatek relokacyjny w wysokości 5 000 zł brutto dla osoby, która uzyskała zatrudnienie w odległości powyżej 50 km od miejsca stałego zamieszkania w rozumieniu przepisów Kodeksu Cywilnego, z przeznaczeniem na pokrycie kosztów dojazdu i/lub zakwaterowania w początkowym okresie zatrudnienia;*
- (Typ 2) *działania o charakterze środowiskowym, w tym w szczególności działania edukacyjne i integracyjne, mające na celu adaptację pracownika w środowisku pracy (jedynie łącznie z główną grupą docelową, czyli osobami niepełnosprawnymi).*

Nabór wniosków zaplanowany był od 4 listopada 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 61 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 53,32 mln PLN, co stanowi 1 066,40% dostępnej alokacji na konkurs. Wśród aplikowanych najczęściej zostało złożonych wniosków, które w swoim zakresie dotyczyły 1 typu projektu (58 wniosków na kwotę 52,80 mln PLN). Na drugi typ projektu został złożony 1 wniosek o dofinansowanie o wartości ogółem 59,41 tys. PLN. Ponadto zarówno na pierwszy, jak i drugi typ projektu zostały złożone 2 wnioski o dofinansowanie o wartości ogółem 459 tys. PLN. Do 31 grudnia 2013 roku trwała ocena formalna (zakończona) oraz merytoryczna złożonych wniosków. W I półroczu 2014 roku kontynuowana będzie ocena merytoryczna oraz rozpocznie się procedura podpisywania umów.

Województwo lubelskie wyróżnia się w kraju największą, obok Małopolski częstotliwością występowania zjawiska niepełnosprawności. Liczba 185 osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców plasuje nasz region na pierwszym miejscu w kraju (205 osób niepełnosprawnych na 1000 mieszkańców na wsi i 164 w mieście). W województwie lubelskim dochód z pracy był głównym źródłem utrzymania dla 43 250 osób niepełnosprawnych (10,6% niepełnosprawnych mieszkańców Lubelszczyzny). Z niezarobkowych źródeł utrzymywało się 364 167 tj. 89,3% (*Strategia Polityki Społecznej Województwa Lubelskiego na lata 2005-2013*). Z badania przeprowadzonego przez Obserwatorium Integracji Społecznej Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Lublinie wynika, że osoby niepełnosprawne należą do grup najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym. Procent wskazań na grupę osób niepełnosprawnych, jako grupę zagrożoną wykluczeniem wyniósł wśród instytucji uczestniczących w badaniu 83,64%. Osoby niepełnosprawne stanowią jedną z najliczniejszych grup osób korzystających ze wsparcia ośrodków pomocy społecznej i powiatowych centrum pomocy rodzinie. Niepełnosprawność zajęła 3 miejsce wśród przyczyn ubiegania się o świadczenia w ramach pomocy społecznej. Według danych WUP w Lublinie *Analiza sytuacji na rynku pracy w województwie lubelskim* na koniec 2012 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowane były 6 104 osoby niepełnosprawne (44,6% kobiet). Liczba ta obejmowała 4 691 osób bezrobotnych (46,4% kobiet) i 1 413 poszukujących pracy nie pozostających w zatrudnieniu. Dostrzegając te problemy, WUP w Lublinie zobowiązuje wnioskodawców do realizowania wsparcia kompleksowego i dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych, gdzie obligatoryjne jest stosowanie usług aktywizacyjnych, obejmujących szkolenie teoretyczne oraz możliwość praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w zakładzie pracy. Pomoc ta powinna być również uzasadniona

realnymi potrzebami uczestnika projektu, poprzedzonymi analizą potrzeb i oczekiwań oraz opracowaniem Indywidualnego Planu Działania. Działania takie mogą wpływać na zainteresowanie osób niepełnosprawnych oferowanymi w projektach formami wsparcia wiążącymi się również z możliwością zatrudnienia (efektywność zatrudnieniowa w projektach). Ponadto, duża liczba złożonych wniosków o dofinansowanie oraz doświadczenie wnioskodawców w realizacji wsparcia na rzecz osób niepełnosprawnych (stosowane wcześniej w konkursach kryteria dostępu i strategiczne dotyczące osób niepełnosprawnych) świadczą o potrzebie realizacji takiego typu wsparcia.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 8.1 PO KL został ogłoszony konkurs otwarty nr 1/POKL/8.1.1/2013 - wartość alokacji 10 mln PLN, w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1 mln PLN). W ramach konkursu nastąpiło zwiększenie alokacji do kwoty 32 mln PLN, w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 3,20 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *ogólne i specjalistyczne szkolenia i/lub doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP) w zakresie zgodnym ze zdiagnozowanymi potrzebami przedsiębiorstw i formie odpowiadającej możliwościom organizacyjno – technicznym przedsiębiorstwa;*
- (Typ 2) *doradztwo dla mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.*

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 236 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 114,94 mln PLN, co stanowi 359,19% dostępnej alokacji na konkurs. Największym zainteresowaniem cieszył się pierwszy typ projektu, tj. 192 wnioski o wartości 95,51 mln PLN. Na drugi typ projektu zostało złożonych 21 wniosków o dofinansowanie o wartości ogółem 10,23 mln PLN. Ponadto zarówno na pierwszy jak i drugi typ projektu zostało złożonych 23 wnioski o dofinansowanie o wartości ogółem 9,20 mln PLN.

W bieżącym okresie sprawozdawczym prowadzona była ocena formalna (zakończona) oraz merytoryczna złożonych wniosków. W kolejnym okresie sprawozdawczym (I półrocze 2014 r.) kontynuowana będzie ocena merytoryczna oraz procedura podpisywania umów.

Powyższe dane wskazują na duże zainteresowanie wśród wnioskodawców projektami głównie szkoleniowymi dla przedsiębiorstw i ich pracowników, w stosunku do początkowego etapu wdrażania okresu programowania 2007-2013. Znaczną różnicę w poziomie zainteresowania wnioskodawców można jedynie odnotować w zakresie typów projektu. W ramach przedmiotowego konkursu pierwszy typ projektu cieszył się największym zainteresowaniem. Wnioskodawcy pomimo wymagających kryteriów dostępu oraz występującej pomocy publicznej chętnie aplikowali o środki, co potwierdza liczba złożonych wniosków oraz zwiększenie ponad trzykrotnie alokacji w przypadku konkursu 1/POKL/8.1.1/2013. Na liczbę złożonych wniosków może mieć również wpływ, iż wnioskodawcy chcieli skorzystać z szansy na dofinansowanie zaplanowanych przedsięwzięć jeszcze w ramach obecnego okresu programowania, gdyż obecna perspektywa finansowa 2007-2013 dobiega końca. Drugi typ projektów nadal nie cieszy się dużą „popularnością”, co może wynikać głównie ze specjalistycznego charakteru wsparcia, jakie mogą otrzymać przedsiębiorstwa, tj. doradztwo, którego celem jest rozwiązanie lub przedstawienie propozycji rozwiązania konkretnego problemu, zaś jego efektem powinno być opracowanie i/lub wdrożenie określonych usprawnień i działań w obszarze objętym usługą doradczą. Dodatkowo utrudnienie stanowić może ograniczenie wynikające z §26 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki (Dz. U. Nr 239, poz. 1598 z późn. zm.), zgodnie z którym doradztwo nie może zawierać wydatków na zakup usług doradztwa podatkowego, prawniczego lub reklamowego, które stanowią element stałej lub okresowej działalności beneficjenta pomocy lub są związane z jego bieżącymi wydatkami operacyjnymi.

Działanie 8.2 Transfer wiedzy

W roku 2013 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 8.2 PO KL.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Działanie 9.1 Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty

W okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL został ogłoszony konkurs otwarty nr 1/POKL/9.1.1/2013 - wartość alokacji 5 mln PLN, w tym min. 8,5% rezerwy finansowej na procedurę

odwoławczą (min. 425 tys. PLN), a w dniu 18 czerwca 2013 r. alokacja została zwiększona do 12,4 mln PLN, w tym min. 8,5% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1,05 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *tworzenie przedszkoli (w tym również uruchamianie innych form wychowania przedszkolnego) w 30% gmin z terenu województwa o najniższym w skali regionu stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej;*
- (Typ 2) *wsparcie istniejących przedszkoli (w tym również funkcjonujących innych form wychowania przedszkolnego) w zakresie wygenerowania dodatkowych miejsc przedszkolnych, przyczyniające się do wzrostu całkowitej liczby miejsc w przedszkolach i/lub innych formach wychowania przedszkolnego podlegających pod jeden organ prowadzący i umiejscowionych na terenie danej gminy.*

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 45 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 32,25 mln PLN, co stanowi 260,08% dostępnej alokacji na konkurs.

Na pierwszy typ projektu zostało złożonych 18 wniosków o dofinansowanie o wartości ogółem 13,64 mln PLN, a na typ drugi 27 wniosków o dofinansowanie o wartości ogółem 18,61 mln PLN.

W ramach przedmiotowego konkursu do 31 grudnia 2013 roku podpisano 19 umów o dofinansowanie projektu o wartości ogółem 12,42 mln PLN. Konkurs cieszył się zainteresowaniem wśród wnioskodawców. Stąd decyzja o zwiększeniu alokacji na przedmiotowy konkurs, celem dofinansowania możliwie największej liczby projektów pozytywnie ocenionych w ramach ogłoszonego naboru. Duże zainteresowanie wnioskodawców wynika w głównej mierze z niskiego upowszechnienia edukacji przedszkolnej w województwie lubelskim. W celu zwiększenia upowszechnienia edukacji przedszkolnej Instytucja Pośrednicząca PO KL wprowadziła kryterium strategiczne, które miało na celu stworzenie warunków umożliwiających korzystanie z dofinansowania projektów większej liczbie wnioskodawców oraz wsparcie jak największej liczby istniejących przedszkoli lub innych form wychowania przedszkolnego (koncentracja przedmiotowa ograniczająca możliwość wielokrotnego aplikowania o dofinansowanie tej samej placówki) i nie koncentrowania wsparcia na placówkach, wykazujących się aktywnością w aplikowaniu (koncentracja podmiotowa).

W okresie sprawozdawczym w ramach w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL został ogłoszony konkurs otwarty nr 2/POKL/9.1.2/1013 - wartość alokacji 10 mln PLN, w tym min. 9% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 900 tys. PLN). W bieżącym okresie sprawozdawczym pierwotna alokacja przeznaczona na konkurs była zwiększana czterokrotnie i ostatecznie wyniosła 33,25 mln PLN w tym min. 9% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 2,99 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na jeden typ projektów:

1. *Programy rozwojowe szkół i placówek oświatowych prowadzących kształcenie ogólne ukierunkowane na wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów i zmniejszanie dysproporcji w ich osiągnięciach edukacyjnych oraz podnoszenie jakości procesu kształcenia (z wyłączeniem działań dotyczących indywidualizacji nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych), w szczególności obejmujące:*

- *dotatkowe zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze oraz specjalistyczne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia;*

- *doradztwo i opiekę pedagogiczno – psychologiczną dla uczniów wykazujących problemy w nauce lub z innych przyczyn zagrożonych przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty (np. wsparcie dla uczniów z obszarów wiejskich, wsparcie dla uczniów niepełnosprawnych, przeciwdziałanie uzależnieniom, programy prewencyjne, przeciwdziałanie patologiom społecznym);*

- *programy skierowane do dzieci i młodzieży, które znajdują się poza systemem szkolnictwa podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego (przedwcześnie opuszczający system szkolnictwa) umożliwiające ukończenie danego etapu kształcenia oraz kontynuację nauki;*

- *dotatkowe zajęcia (pozalekcyjne i pozaszkolne) dla uczniów ukierunkowane na rozwój kompetencji kluczowych, ze szczególnym uwzględnieniem ICT, języków obcych, przedsiębiorczości, nauk przyrodniczo-matematycznych;*

- *rozszerzanie oferty szkół o zagadnienia związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno – zawodowym, informowaniem uczniów o korzyściach płynących z wyboru danej ścieżki edukacyjnej oraz możliwościach dalszego kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy (szkolne ośrodki kariery);*

- *wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania i oceniania cechujących się wyższą skutecznością niż formy tradycyjne;*

- *wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową przyczyniających się do poprawy jakości nauczania.*

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli 412 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów o wartości 203,16 mln PLN, co stanowi 611% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach przedmiotowego konkursu do 31 grudnia 2013 roku podpisano 47 umów o dofinansowanie projektu o wartości ogółem 17,87 mln PLN.

Ww. konkurs, cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony wnioskodawców. Stąd decyzja o czterokrotnym zwiększeniu alokacji na przedmiotowy konkurs, celem dofinansowania możliwie największej liczby projektów pozytywnie ocenionych w ramach ogłoszonego naboru. Główną przyczynę zainteresowania wnioskodawców przedmiotowym konkursem stanowiło atrakcyjne wsparcie proponowane dla szkół kształcenia ogólnego w zakresie podniesienia oferty edukacyjnej i modernizacji bazy dydaktycznej przy wykorzystaniu środków unijnych oraz fakt, iż rok 2013 był ostatnim rokiem, w którym IP zaplanowało ogłaszanie konkursów w ramach Poddziałania 9.1.2 PO KL.

Działanie 9.2 Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 9.2 PO KL został ogłoszony konkurs otwarty nr 3/POKL/9.2/2013 - wartość alokacji 10 mln PLN, w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1 mln PLN). W bieżącym okresie sprawozdawczym pierwotna alokacja przeznaczona na konkurs była zwiększana dwukrotnie i ostatecznie wyniosła 22,80 mln PLN w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 2,80 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na jeden typ projektów:

Współpraca szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami w zakresie:

- *organizacji staży i/lub praktyk dla uczniów szkół zawodowych obejmujących praktyczną naukę zawodu oraz pokrycie kosztów opiekuna stażu;*
- *przygotowania zawodowego młodocianego pracownika, obejmującego naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy.*

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli 34 wnioski o dofinansowanie realizacji projektów o wartości 54,68 mln PLN, co stanowi 239,82% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach przedmiotowego konkursu do 31 grudnia 2013 roku podpisano 4 umowy o dofinansowanie projektu o wartości ogółem 10,62 mln PLN.

Należy podkreślić, iż w stosunku do lat poprzednich wzrosło zainteresowanie ze strony wnioskodawców przedmiotowym konkursem, pomimo iż wprowadzony został w *Szczegółowym Opisie Priorytetów 2007-2013 PO KL* nowy i trudny typ projektów, którego realizacja dotyczy wąskiej grupy docelowej. Na liczbę złożonych projektów i podpisanych umów znaczący wpływ miało również określenie w *SzOP 2007-2013 PO KL* okresu realizacji staży (okres letni) oraz wprowadzenie przez Instytucję Pośredniczącą PO KL kryterium dostępu polegającego na objęciu wsparciem co najmniej 3 szkół lub placówek prowadzących kształcenie zawodowe i co najmniej 30% uczniów z każdej szkoły lub placówki. Ponadto czynnikiem wpływającym na popularność konkursu jest zwiększenie limitu na wydatki w ramach cross-finansingu do 40% wartości projektu oraz zrozumienie przez wnioskodawców wagi praktycznej nauki zawodu.

Działanie 9.4 Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty

W okresie sprawozdawczym w ramach Działania 9.4 PO KL został ogłoszony konkurs otwarty nr 4/POKL/9.4/2013 – wartość alokacji 5 mln PLN, w tym min. 8,5% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 425 tys. PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujące typy projektów:

- (Typ 1) *Studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne i doskonalące oraz inne formy podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli w zakresie zgodnym z lokalną i regionalną polityką edukacyjną (w tym przygotowanie do nauczania drugiego przedmiotu lub rodzaju prowadzonych zajęć);*
- (Typ 2) *Studia podyplomowe, kursy i szkolenia oraz inne formy podwyższania kwalifikacji pracowników placówek kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu;*
- (Typ 3) *Studia wyższe oraz kursy kwalifikacyjne dla nauczycieli zainteresowanych podwyższeniem lub uzupełnieniem posiadanego wykształcenia;*
- (Typ 4) *Studia podyplomowe i kursy doskonalące dla nauczycieli i pracowników administracji oświatowej w zakresie organizacji, zarządzania, finansowania oraz monitoringu działalności oświatowej.*

Należy podkreślić, iż ze wsparcia wyłączone zostały studia podyplomowe, studia wyższe oraz programy przekwalifikowywania nauczycieli szkolnych trwające dłużej niż 1 rok. Ponadto grupę docelową projektu mogli stanowić wyłącznie nauczyciele kształcenia zawodowego i/lub instruktorzy praktycznej nauki zawodu, w tym także zatrudnieni u pracodawców.

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 49 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 18,21 mln PLN, co stanowi 364,2% dostępnej alokacji na konkurs. Największym zainteresowaniem cieszył się pierwszy typ projektu (24 wnioski o wartości 9 mln PLN), czego przyczyną jest duże zapotrzebowanie w zakresie szkoleń dla nauczycieli. W ramach drugiego typu projektu wpłynęło 22 wnioski o dofinansowanie o wartości 8,23 mln PLN. Na trzeci typ złożono 2 wnioski o wartości 757,01 tys. PLN, na czwarty 1 wniosek o wartości 222,14 tys. PLN. W ramach przedmiotowego konkursu do 31 grudnia 2013 r. podpisano 9 umów o dofinansowanie projektu o wartości ogółem 2,50 mln PLN.

Działanie 9.5 Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich

W roku 2013 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Działania 9.5 PO KL.

Działanie 9.6 Upowszechnienie uczenia się dorosłych

W roku 2013 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Poddziałania 9.6.1 PO KL.

W okresie sprawozdawczym w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL został ogłoszony konkurs otwarty nr 5/POKL/9.6.2/2013 - wartość alokacji 5 mln PLN, w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 500 tys. PLN). W bieżącym okresie sprawozdawczym pierwotna alokacja przeznaczona na konkurs była zwiększana dwukrotnie i ostatecznie wyniosła 18 mln PLN w tym min. 10% rezerwy finansowej na procedurę odwoławczą (min. 1,80 mln PLN).

Ww. konkurs został ogłoszony na następujący typ projektów:

- *szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności i kompetencji w obszarach umiejętności ICT i znajomości języków obcych.*

W ramach konkursu wnioskodawcy złożyli łącznie 118 wniosków o dofinansowanie realizacji projektu o wartości 61,48 mln PLN, co stanowi 341,55% dostępnej alokacji na konkurs. W ramach przedmiotowego konkursu do 31 grudnia 2013 roku podpisano 20 umów o dofinansowanie projektu o wartości ogółem 9,44 mln PLN.

Należy podkreślić, iż konkurs cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem pomimo wielu kryteriów wyboru projektów m.in.: *Grupę docelową w 100% stanowią osoby z wykształceniem co najwyżej średnim, czy też Projekt zakłada objęcie wsparciem minimum 100 osób.* Ponadto dzięki polityce szkoleniowej Instytucji Pośredniczącej udało się dobrze przygotować wnioskodawców do aplikowania i realizacji projektów, co zaowocowało dużą popularnością konkursu. Ponadto, kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych, będące przedmiotem konkursu znajduje się w obrębie zainteresowania wielu wnioskodawców, co z pewnością przyczyniło się do wzrostu zainteresowania konkursem. Z uwagi na bardzo dużą liczbę składanych wniosków, IP zawiesiła nabór wniosków już w początkowym okresie trwania konkursu.

W roku 2013 nie przewidziano ogłoszenia konkursów w ramach Poddziałania 9.6.3 PO KL.

Realizacja projektów systemowych

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 6.1.2 PO KL.

Projekt pt. *Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy* o wartości 2,60 mln PLN (okres realizacji projektu 01.09.2011 r. – 31.08.2013 r.) stanowi kontynuację projektu pilotażowego, którego realizacja trwała w okresie 15.03.2010 r. – 28.02.2011 r. Celem projektu był wzrost wiedzy na temat rynku pracy województwa lubelskiego wśród 1 000 odbiorców i interesariuszy projektu poprzez prowadzenie cyklicznych, retrospekcyjnych oraz prognostycznych badań i analiz, a także ich gromadzenie, publikowanie oraz upowszechnianie w latach 2011-2013.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 9 wniosków o płatność na łączną kwotę 2,13 mln PLN, co stanowi 81,92% wartości projektu (suma wniosków i wartości nie wynika z sumy z poprzedniego i obecnego okresu sprawozdawczego, gdyż w sprawozdaniu za 2012 r. omyłkowo nie wskazano 1 wniosku o płatność złożonego i zatwierzonego w 2011 r.).

W okresie sprawozdawczym został ogłoszony przetarg nieograniczony na przeprowadzenie w roku 2013 badań ilościowych absolwentów, w działaniu badawczym „Plany i losy zawodowe absolwentów szkół ponadgimnazjalnych i uczelni wyższych”, wykonanie prac analitycznych związanych z badaniem, składem i drukiem raportu z dnia 03.01.2013 r., przetarg nieograniczony na dostawę materiałów informacyjnych i promocyjnych, przetarg nieograniczony na wykonanie projektu, skład i druk raportu oraz ulotek z dnia 29.05.2013 r.

Zarówno na koniec okresu sprawozdawczego, jak i zakończenie realizacji projektu zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 12 raportów z przeprowadzonych badań/analiz na temat regionalnego/lokalnego rynku pracy – 100% wartości docelowej,
- 191 pracowników WUP w Lublinie otrzymało przygotowane w ramach badań raporty (18 osób więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 110,4 % wartości docelowej,
- 1 681 pracodawców objęto badaniem w zakresie oczekiwań odnośnie pożądanym kwalifikacji i usług szkoleniowych (1 181 pracodawców więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 336,2 % wartości

docelowej,

- 114 pracowników WUP w Lublinie zadeklarowało zwiększenie wiedzy na podstawie otrzymanych raportów (39 osób więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 152% wartości docelowej,
- 385 instytucji otrzymało raporty z badań/analiz – (15 instytucji więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) - 104,05 % wartości docelowej,
- 343 osoby zadeklarowały zwiększenie wiedzy na podstawie otrzymanych raportów (143 osoby więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 171,5% wartości docelowej,
- 902 odbiorców i interesariuszy projektu otrzymało raporty z badań (232 więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 134,63 % wartości docelowej,
- 8 124 pobrań/odkryć raportów wypracowanych w ramach projektu (7 182 pobrań/odkryć więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 862,42 % wartości docelowej,
- 6 wydruków „Mapy poszukiwanych zawodów” – 100% wartości docelowej,
- 5 stenogramów ze spotkań Rady Programowej – 100% wartości docelowej,
- 8 sprawozdań w ramach wymiany doświadczeń podczas krajowych wizyt studyjnych w regionalnych obserwatoriach rynku pracy w Polsce/Ogólnopolskim Forum Obserwatoriów Rynku Pracy, Krajowej Sieci Obserwatoriów/innych spotkaniach w zakresie rynku pracy (2 więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 133,33% wartości docelowej,
- 8 artykułów prasowych – 100% wartości docelowej,
- 4 spoty radiowe – 100% wartości docelowej,
- 3 spoty telewizyjne – 100% wartości docelowej,
- 6 programów telewizyjnych – 100% wartości docelowej,
- 1 księga znaku – 100% wartości docelowej,
- 783 wydruki prezentacji multimedialnych przygotowanych na potrzeby konferencji śródkresowych i końcowych – 97,88% wartości docelowej,
- 9 wydruków kampanii internetowej – 100% wartości docelowej,
- 8 kompletów ulotek informacyjnych zawierające kluczowe wyniki badań (3 komplety więcej w stosunku do zakładanej wartości docelowej) – 160% wartości docelowej,
- 1 prezentacja multimedialna z panelu dyskusyjnego nt. rynku pracy – 100% wartości docelowej,
- 5 certyfikatów uzyskanych w wyniku ukończenia szkolenia z analizy danych w systemie SPSS przez pracowników LORP –100% wartości docelowej.

Projekt pt. *Lubelskie Obserwatorium Rynku Pracy – kontynuacja* o wartości 1,53 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.09.2013 r. – 30.06.2015 r. Celem projektu jest wzrost wiedzy na temat zapotrzebowania na kwalifikacje i umiejętności na rynku pracy województwa lubelskiego oraz na temat dobrych praktyk radzenia sobie z wymaganiami rynku pracy wśród 1 250 interesariuszy projektu (uczniów szkół, osób niepełnosprawnych, 50+, matek powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem dziecka, innych użytkowników wirtualnego doradcy) oraz 100 instytucji kreujących ofertę szkoleniową i doradczą (w tym WUP, PUP, firmy szkoleniowe, OHP, projektodawcy RPO, inne instytucje będące użytkownikami „Wirtualnego doradcy”).

W okresie sprawozdawczym został złożony i zatwierdzony jeden wniosek o płatność na kwotę 55,79 tys. PLN, co stanowi 3,64% całkowitej wartości projektu.

Do 31 grudnia 2013 r. osiągnięto rezultat w postaci 3 prezentacji rezultatów badań na konferencjach/seminariach pozaprojektowych – 37,5% wartości docelowej. Pozostałe zaplanowane rezultaty osiągnane będą w kolejnych okresach sprawozdawczych. Projekt przebiega zgodnie z harmonogramem.

W okresie sprawozdawczym zostały ogłoszone i rozstrzygnięte następujące przetargi nieograniczone:

- na realizację w latach 2013-2015 ciągłego monitoringu ofert pracy z wykorzystaniem metody analizy treści, prace analityczne związane z badaniem, w tym przygotowanie raportów miesięcznych, okresowych i końcowego,
- na dostawę materiałów informacyjnych, promocyjnych i reklamowych oraz kalendarzy i publikacji dla WUP w Lublinie, w tym materiałów promocyjno-informacyjnych na potrzeby projektu,
- na dostawę osprzętu sieciowego oraz sprzętu i akcesoriów dla WUP w Lublinie, w tym kamery i 15 dyktafonów na potrzeby projektu,
- na dostawę materiałów eksploatacyjnych do drukarek, kserokopiarek, urządzeń wielofunkcyjnych i faksów na potrzeby WUP w Lublinie (tonery na potrzeby projektu),
- na wykonanie i dostawę materiałów promocyjno-informacyjnych oraz projekt, skład i druk plakatów dla WUP w Lublinie (w zakresie plakatów dotyczył projektu),
- na realizację w latach 2013-2015 ilościowego badania „Potrzeby i oczekiwania przedsiębiorstw” z wykorzystaniem techniki CATI (wspomagane komputerowo wywiadu telefonicznego) oraz wykonanie prac analitycznych związanych z badaniami wraz z przygotowaniem raportów po pierwszej i drugiej fali badania.

Projekt pt. *Profesjonalna kadra – wyższe efekty pracy służb zatrudnienia* o wartości 109,5 tys. PLN. Okres

realizacji projektu 02.04.2012 r. – 31.01.2013 r. Celem projektu był wzrost wiedzy i kompetencji 21 pracowników Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie, zajmujących się bezpośrednio obsługą osób bezrobotnych lub poszukujących pracy w zakresie zdiagnozowanych braków wiedzy i kompetencji niezbędnych dla podniesienia jakości usług WUP w Lublinie.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 4 wnioski o płatność na kwotę 87,60 tys. PLN, co stanowi 80% wartości projektu. Oszczędności powstałe w projekcie wynikały ze stosowania procedury przetargowej.

Projekt miał charakter szkoleniowy. Opóźnienia i problemy w realizacji projektu nie wystąpiły. Kluczowym przetargiem w realizacji projektu był przetarg nieograniczony na wybór wykonawców szkoleń. Procedura przetargowa została wydłużona z powodu unieważnienia postępowania. Unieważnienie dotyczyło wyboru wykonawcy jednego szkolenia i wynikało z braku ofert. W związku z tym dokonano zmian w harmonogramie realizacji projektu w zakresie etapu związanego z przygotowaniem dokumentacji i wyborem wykonawców w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Wydłużona procedura przetargowa nie miała wpływu na terminową realizację projektu i planowane terminy szkoleń.

Zadaniami stanowiącymi kamienie milowe we wdrażaniu ww. projektu było przeprowadzenie następujących szkoleń „Obsługa oraz aktywizacja osób niepełnosprawnych w WUP, ze szczególnym uwzględnieniem osób z zaburzeniami psychicznymi”, „Zawodoznawstwo dla doradców zawodowych w planowaniu kariery zawodowej”, „Ochrona danych osobowych w urzędzie”, „Równość szans, eliminowanie stereotypów związanych z płcią i wyrównanie szans społecznych i zawodowych kobiet - z elementami prawa pracy”, „Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu w pracy w publicznych służbach zatrudnienia”, „Profesjonalny urzędnik”, „Zaawansowane i nowe funkcje arkusza kalkulacyjnego EXCEL 2010 w pracy administracyjnej”, „Zaawansowane i nowe funkcje Power Point 2010 w pracy administracyjnej” oraz „Warsztat i metodyka pracy doradcy EURES i doradcy zawodowego”. Przeszkolono łącznie 29 pracowników WUP w Lublinie wydając zaświadczenia o ukończeniu zajęć w liczbie 122 sztuk (jeden pracownik brał udział w kilku szkoleniach).

Zarówno na koniec okresu sprawozdawczego, jak i zakończeniu realizacji projektu zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 10 uczestników projektu, u których nastąpił wzrost świadomości na temat równości szans, w tym eliminowanie stereotypów związanych z płcią i wyrównania szans (rezultat został osiągnięty na poziomie 111,11% wartości docelowej);
- 29 pracowników kluczowych, którzy dzięki udziałowi w szkoleniach podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe (rezultat został osiągnięty na poziomie – 138,10% wartości docelowej);
- 29 uczestników projektu, którzy podnieśli jakość świadczonych usług na rzecz bezrobotnych i poszukujących pracy (rezultat został osiągnięty na poziomie – 138,10% wartości docelowej);
- 28 osób, u których nastąpił wzrost wiedzy specjalistycznej dostosowanej do aktualnych wymogów rynku pracy w zakresie realizacji celu szczegółowego (rezultat został osiągnięty na poziomie – 147,37% wartości docelowej);
- 19 kluczowych pracowników, u których nastąpił wzrost umiejętności w zakresie obsługi osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi (rezultat został osiągnięty na poziomie – 105,56% wartości docelowej);
- 13 uczestników projektu, u których nastąpiło podniesienie umiejętności interpersonalnych, komunikacyjnych i organizacyjnych, w tym w zakresie obsługi osób 45+ (rezultat został osiągnięty na poziomie – 108,33% wartości docelowej);
- 23 osoby, u których nastąpił wzrost umiejętności w zakresie obsługi komputera i przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu (rezultat został osiągnięty na poziomie – 143,75% wartości docelowej);
- 29 uczestników projektu, u których nastąpił wzrost satysfakcji z wykonywanej pracy (rezultat został osiągnięty na poziomie – 152,63% wartości docelowej).

Osiągnięcie zakładanych rezultatów było możliwe dzięki właściwemu doborowi uczestników, posiadających wysoką motywację do podjęcia szkoleń oraz wysokiemu poziomowi merytorycznemu realizowanych zadań. Proces rekrutacji do projektu odbywał się z zachowaniem polityki równych szans kobiet i mężczyzn.

Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*

W ramach Priorytetu VII PO KL nie są realizowane projekty własne Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie (IP2) w trybie systemowym.

Priorytet VIII *Regionalne kadry gospodarki*

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Podziałania 8.1.4 PO KL.

Projekt pt. *Regionalny system zarządzania zmianą gospodarczą* o wartości 4,60 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.10.2009 r. – 30.06.2014 r. Okres realizacji projektu został wydłużony o 6 miesięcy. Celem projektu jest stworzenie mechanizmu i narzędzi, które pozwolą na dostarczenie aktualnych i rzetelnych informacji gospodarczych. Poprzez stworzenie platformy informacji będą mogły być gromadzone, przetwarzane i analizowane dane pochodzące z różnych źródeł opracowanych przez różne instytucje w regionie. W ramach projektu zakłada się utworzenie modelu, który pozwoli na określenie deficytów informacyjnych w różnych

obszarach życia społeczno - gospodarczego regionu.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 15 wniosków o płatność na kwotę 2,70 mln PLN, co stanowi 58,70% wartości ogółem projektu. W okresie sprawozdawczym zakończona została procedura zamówienia publicznego na kolejne badania dziedzinowe *Opracowanie i wdrożenie pilotażowego modelu zasilania systemu informatycznego RSZZG dostępnymi danymi GUS oraz danymi z badań ankietowych przedsiębiorców*. Ponadto w trakcie realizacji jest badanie dziedzinowe *Analiza możliwości rozwoju turystyki zdrowotnej w województwie lubelskim w kontekście zidentyfikowanej inteligentnej specjalizacji regionu w dziedzinie usług medycznych i prozdrowotnych*. Dodatkowo trwają prace nad wszczęciem procedur zamówienia publicznego na badania: *Badanie potrzeb informacyjnych w zakresie skutecznego monitorowania i ewaluacji Regionalnej Strategii Innowacji Województwa Lubelskiego do roku 2020*, *Analiza możliwości stworzenia modelowego partnerstwa rozwijającego sektory biogospodarki na terenie obszaru funkcjonalnego Kanał Wieprz-Krzna* oraz *Analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych w celu opracowania międzyuczelnianego programu inkubowania i rozwoju innowacyjnych firm w branżach inteligentnych specjalizacji województwa lubelskiego*. Został odebrany, wykonany i wdrożony system informatyczny na potrzeby projektu.

Na koniec okresu sprawozdawczego zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 3 specjalistów ds. badań i analiz (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 8 raportów z badań i analiz wskazanych zagadnień gospodarki regionu – wskaźnik został osiągnięty na poziomie 53,33%. W związku z tym, iż błędnie wskazana została wartość docelowa oraz stopień realizacji wskaźnika w sprawozdaniu za I-sze półrocze 2013 r., w bieżącym sprawozdaniu wartość ta została skorygowana;
- 1 badanie z zakresu potrzeb informacyjnych (rezultat został osiągnięty na poziomie 50% wartości docelowej);
- 1 platforma wymiany informacji -system informatyczny (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 3 415 odwiedzin strony internetowej w ramach produktu: *Platforma wymiany informacji -system informatyczny* (rezultat został osiągnięty na poziomie 341,50% wartości docelowej). Zmniejszenie poziomu osiągnięcia rezultatu spowodowane jest zwiększeniem wartości docelowej z 450 do 1 000 odwiedzin.

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Podziałania 8.2.2 PO KL.

Projekt pt. *Kapitał Intelktualny Lubelszczyzny 2010 - 2013* o wartości 1,80 mln PLN. Okres realizacji projektu 29.01.2010 r. – 31.12.2013 r. Celem projektu było stworzenie mechanizmów podnoszących konkurencyjność poprzez dywersyfikację RSI w kontekście implementacji strategii UE 2020. W ramach projektu zakłada się empiryczne wyznaczenie obszarów konkurencyjności i stagnacji biorąc pod uwagę zastosowanie mechanizmów kapitału intelektualnego.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 16 wniosków o płatność na kwotę 1,46 mln PLN, co stanowi 81,11% wartości ogółem projektu.

Realizacja ww. projektu pozwoliła na stworzenie mechanizmów podnoszących konkurencyjność poprzez dywersyfikację RSI w kontekście implementacji strategii UE 2020. W ramach projektu zakładano empiryczne wyznaczenie obszarów konkurencyjności i stagnacji mając na uwadze zastosowanie mechanizmów kapitału intelektualnego.

Zarówno na koniec okresu sprawozdawczego, jak i na zakończenie realizacji projektu zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 2 przeprowadzone konferencje naukowe (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 4 przeprowadzone cykle badawczo-analityczne kapitału intelektualnego (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 raport metodologiczny (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 62 ekspertyzy opisujące poziom kapitału intelektualnego na poziomie lokalnym i regionalnym (rezultat został osiągnięty na poziomie 124% wartości docelowej);
- 1 opracowane narzędzie wizualizacji wskaźników (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 3 analizy z zakresu kapitału ludzkiego, społecznego, strukturalnego i relacji (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 80 zorganizowanych seminariów i warsztatów strategicznych dla władz samorządowych, przedsiębiorców i przedstawicieli społeczności lokalnych (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 wykonana analiza confirmacji (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej)
- 80 publikacji zawierających ekspertyzy badań na poziomie lokalnym i regionalnym (rezultat został osiągnięty na poziomie 108,75% wartości docelowej);
- 30 strategii polityki innowacyjnej na poziomie powiatowym i lokalnym (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 1 raport końcowy dla prac nad RSI obejmujący wyniki 80-ciu ekspertyz i wyniki analizy confirmacji (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- odkrycie i opisanie na podstawie badań empirycznych co najmniej 4 lokalnych obszarów kooperacji (rezultat

został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej).

Projekt pt. *Wsparcie Regionalnej Sieci Współpracy* o wartości 2,50 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.09.2010 r. – 30.06.2013 r. Celem projektu było wzmocnienie i rozszerzenie sieci współpracy pomiędzy środowiskiem nauki i biznesu poprzez pobudzenie przedsiębiorczości ukierunkowanej na innowacyjność. W ramach projektu założono pozyskanie informacji na temat zapotrzebowania przedsiębiorców na rozwiązania innowacyjne.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 11 wniosków o płatność na kwotę 2,30 mln PLN, co stanowi 92% wartości ogółem projektu.

Realizacja projektu pozwoliła na wzmocnienie i rozszerzenie sieci współpracy pomiędzy środowiskiem nauki i biznesu poprzez pobudzenie przedsiębiorczości ukierunkowanej na innowacyjność. W ramach projektu pozyskano informacje na temat zapotrzebowania przedsiębiorców na rozwiązania innowacyjne.

Zarówno na koniec okresu sprawozdawczego, jak i zakończenie realizacji projektu zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 30 problemów badawczych zgłoszonych przez przedsiębiorców z terenu woj. lubelskiego, zweryfikowanych podczas wizyt monitorujących (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 84 zrealizowane badania naukowe i prace rozwojowe w postaci rozwiązań innowacyjnych problemów badawczych (rezultat został osiągnięty na poziomie 112% wartości docelowej);
- 36 naukowców dotychczas nieaktywnych i mało aktywnych we współpracy z biznesem zaangażowanych w realizację badań naukowych i prac rozwojowych (rezultat został osiągnięty na poziomie 360% wartości docelowej);
- 1 publikacja podsumowująca projekt (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej).

Projekt pt. *Stypendia naukowe dla doktorantów II* o wartości 14,26 mln PLN. Okres realizacji projektu 31.10.2010 r. – 31.12.2013 r. Celem projektu było wspieranie procesów innowacyjnych w regionalnej gospodarce, poprzez system wsparcia stypendiami doktorantów kształcących się na kierunkach uznanych za przyczyniające się do wzmocnienia konkurencyjności sektora MŚP w regionie. Realizacja projektu przyczyniła się również do promowania kierunków prac doktoranckich w ważnych dziedzinach dla strategicznego rozwoju gospodarki regionu. Projekt był skierowany do 212 osób (nastąpiło zwiększenie grupy docelowej w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego o 14,59%).

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 13 wniosków o płatność na kwotę 11,66 mln PLN, co stanowi 81,77% wartości ogółem projektu.

Zarówno na koniec okresu sprawozdawczego, jak i zakończenie realizacji projektu zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 216 doktorantów, którzy otrzymali stypendia naukowe (rezultat został osiągnięty na poziomie 101,89% wartości docelowej);
- 520 sprawozdań z przebiegu studiów doktoranckich, uwzględniających postępy naukowe w realizacji prac doktorskich i zawierających opinie promotorów (rezultat został osiągnięty na poziomie 245,28% wartości docelowej);
- 10 posterów naukowych reprezentowanych na konferencjach (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 119 doktorantów, którzy otrzymali certyfikat ukończenia szkolenia z zakresu komercjalizacji wiedzy (rezultat został osiągnięty na poziomie 62,63% wartości docelowej);
- 355 doktorantów, którzy wzięli udział w grantach, przedsięwzięciach naukowych wykraczających poza ramy macierzystej uczelni (rezultat został osiągnięty na poziomie 554,69% wartości docelowej);
- 288 doktorantów, którzy uczestniczyli w konferencjach naukowych (rezultat został osiągnięty na poziomie 169,41% wartości docelowej);
- 66 opublikowanych artykułów naukowych przez doktorantów w czasopismach znajdujących się na liście opracowanej przez MNiSzW (rezultat został osiągnięty na poziomie 220% wartości docelowej).

Projekt pt. *Stypendia naukowe dla doktorantów w ramach zespołów badawczych* o wartości 3,99 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.11.2013 r. – 30.09.2015 r. Projekt jest skierowany do 43 osób. W bieżącym okresie sprawozdawczym wsparciem nie został objęty żaden doktorant. W ujęciu kumulatywnym jak i w bieżącym okresie sprawozdawczym nie zatwierdzono żadnego wniosku o płatność.

Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia zainteresowania rozwiązaniami naukowymi wśród przedsiębiorców województwa lubelskiego. Utylitarny charakter projektu dla gospodarki województwa z jednej strony przyczyni się do powstania konkretnych rozwiązań będących wynikiem zapotrzebowania gospodarczego, zaś z drugiej strony stworzy unikalne możliwości powstania zespołu badawczego, które w przyszłości mogłyby się stać załączkami instytucji/podmiotów o charakterze B+R, których działalność naukowa zwiększy atrakcyjność inwestycyjną województwa lubelskiego.

Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Podziałania 9.1.2 PO KL.

W okresie sprawozdawczym trwała realizacja projektów systemowych w ramach *Indywidualizacji procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych*. Instytucja Pośrednicząca ogłosiła dwa nabory wniosków o dofinansowanie projektów, w tym jeden nabór w 2010 r. oraz jeden w 2011 r.

W ramach dwóch naborów podpisano 223 umowy o dofinansowanie o wartości 31,64 mln PLN (w toku realizacji została rozwiązana jedna umowa o dofinansowanie).

Poziom osiągniętego wskaźnika dot. indywidualizacji nauczania (na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie) kształtuje się na poziomie 769 szkół podstawowych, co stanowi 112,92% wartości docelowej wskaźnika.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 996 wniosków o płatność na kwotę 29,30 mln PLN, co stanowi 92,60% kwoty przeznaczonej na dofinansowanie projektów (wartość alokacji 43 mln PLN).

Projekt pt. *Wyrównanie szans edukacyjnych uczniów poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe - Zagrajmy o sukces* o wartości 2,77 mln PLN. Okres realizacji projektu 15.12.2011 r. - 14.08.2013 r. Grupą docelową w projekcie jest 2 800 uczniów uczęszczających do gimnazjów z województwa lubelskiego. Projekt ma na celu zwiększenie poziomu kompetencji kluczowych oraz osiągnięć poznawczych uczniów z terenów wiejskich oraz miejsko-wiejskich. Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 7 wniosków o płatność na kwotę 2,58 mln PLN, co stanowi 93,14% wartości ogółem projektu. W okresie sprawozdawczym nie ogłaszano żadnego przetargu. Wszystkie działania założone we wniosku o dofinansowanie są realizowane zgodnie z harmonogramem.

Zarówno na koniec okresu sprawozdawczego, jak i zakończenie realizacji projektu zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

- 49 szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach projektu (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 46 szkół na obszarach wiejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach projektu (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 3 szkoły na obszarach miejskich (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach projektu (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 23 520 godzin wszystkich typów zajęć, poprzez które 2800 uczniów rozwijało kompetencje kluczowe (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 2 800 uczniów, u których wzrosła motywacja do racjonalnej aktywności fizycznej (rezultat został osiągnięty na poziomie 100% wartości docelowej);
- 2 800 uczniów, u których wzrósł poziom umiejętności z języka angielskiego (rezultat został osiągnięty na poziomie 133,33% wartości docelowej);
- 2 800 uczniów, u których wzrósł poziom umiejętności w zakresie przedmiotów matematyczno-przyrodniczych (rezultat został osiągnięty na poziomie 133,33% wartości docelowej);
- 2 800 uczniów, u których wzrósł poziom kompetencji informatycznych (rezultat został osiągnięty na poziomie 133,33% wartości docelowej);
- 2 800 uczniów, którzy nabyli umiejętności w zakresie kompetencji społecznych (rezultat został osiągnięty na poziomie 133,33% wartości docelowej).

Przebieg realizacji projektów systemowych w ramach Podziałania 9.1.3 PO KL.

Projekt pt. *Lubelski program pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych* o wartości 4,96 mln PLN (kwota alokacji została zwiększona oraz zwiększono liczbę uczestników projektu o 7 osób). Okres realizacji projektu 01.06.2010 r. - 30.09.2013. r. Celem projektu było wsparcie rozwoju edukacyjnego szczególnie uzdolnionych uczniów z terenu województwa lubelskiego, uczących się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.

W projekcie docelowo zaplanowano udział 1 079 uczniów.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 15 wniosków o płatność na kwotę 4,94 mln PLN, co stanowi 99,60% wartości ogółem projektu. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono kolejny nabór wniosków. Zakończono podpisywanie umów ze stypendystami i z opiekunami dydaktycznymi. Wypłacone zostały stypendia. Zarówno na koniec okresu sprawozdawczego, jak i zakończenie realizacji projektu zostały osiągnięte następujące rezultaty projektu:

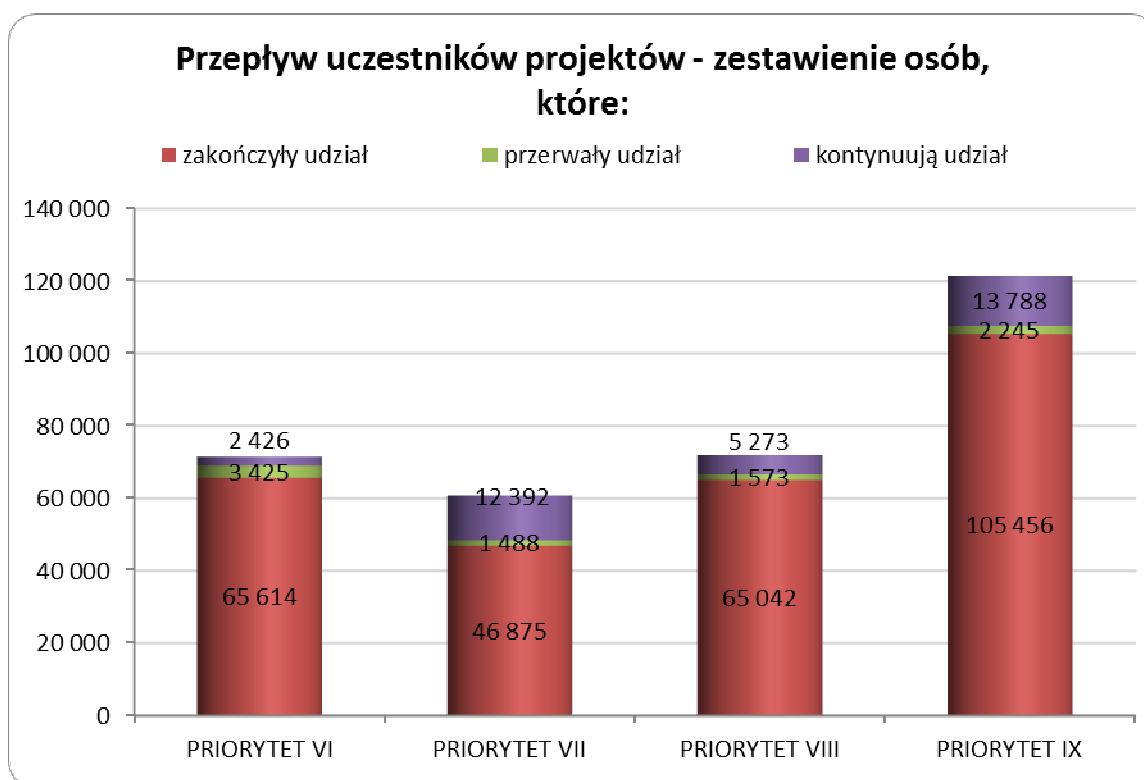
- 1 050 zrealizowanych indywidualnych planów rozwoju edukacyjnego (rezultat został osiągnięty na poziomie 102,76% wartości docelowej);
- 1 050 wypłaconych wynagrodzeń dla opiekunów dydaktycznych stypendystów (rezultat został osiągnięty na poziomie 103,14% wartości docelowej);
- 1 079 wypłaconych stypendiów dla szczególnie uzdolnionych uczennic i uczniów (rezultat został osiągnięty

na poziomie 100% wartości docelowej).

Projekt pt. *Lubelski program pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych 2013-2015* o wartości 3,98 mln PLN. Okres realizacji projektu 01.05.2013 r. – 30.06.2015 r. Celem projektu jest wsparcie 800 (w tym 500 osób z terenów wiejskich) szczególnie uzdolnionych uczniów i uczennic mieszkających w woj. lubelskim, uczących się w szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, dla których trudna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym.

Do 31 grudnia 2013 r. zatwierdzono 2 wnioski o płatność na kwotę 9,18 tys. PLN, co stanowi 0,23% wartości ogółem projektu. Na koniec okresu sprawozdawczego nie zostały osiągnięte żadne rezultaty projektu z uwagi na rozpoczynający się okres realizacji w maju br.

Analiza struktury uczestników projektów

Powyższy wykres obrazuje liczbę osób, które rozpoczęły udział w projektach w rozbiciu na uczestników, którzy zakończyli, przerwali i kontynuują udział. Zestawienie pokazuje, iż przepływy uczestników osiągają największe wartości w Priorytecie IX PO KL. Zwrócić należy również uwagę na stosunkowo dużą liczbę osób, które przerwały udział w projektach w Priorytecie VI PO KL, oraz kontynuujących udział w projektach w ramach Priorytetu IX PO KL.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

W ujęciu narastającym według stanu na koniec 2013 roku liczba osób, która **rozpoczęła** udział w projekcie wynosi 71 465. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 12,14%. Najliczniejszą grupę wśród osób, która rozpoczęła udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 59,28% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 10,92%. Według stanu na koniec 2013 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym stanowią osoby bezrobotne. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 12,78%. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich tj. 52,11% ogółu. Najliczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią kobiety – 58,73% ogółu osób ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba kobiet z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 10,25%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również

osoby niepełnosprawne, które stanowią zaledwie 4,20% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie wzrósł o 0,17 punktów procentowych. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie od początku realizacji Priorytetu występuje jedna kobieta o statusie migranta. W ramach Priorytetu VI PO KL żadna z osób, które rozpoczęły udział w projektach nie zalicza się do grupy osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych.

Według stanu na koniec 2013 roku w ujęciu narastającym najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata tj. 43,15% ogółu. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 7,10%. Najliczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią kobiety – 57,86% ogółu. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem ponadgimnazjalnym wzrosła o 11,71%.

Według stanu na koniec 2013 roku w ujęciu narastającym liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia wynosi 849. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta zwiększyła się o 30,01%. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniej do udziału w projektach przystępują mikroprzedsiębiorstwa. W ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba mikroprzedsiębiorstw zwiększyła się o 27,93%.

W ujęciu narastającym liczba osób, która **zakończyła** udział w projekcie wynosi 65 614. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 15,59%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które zakończyły udział reprezentują kobiety i stanowią 60,04% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 14,64%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 3 425. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 12,26%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 52,73% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 11,27%.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

W ujęciu narastającym według stanu na koniec 2013 roku liczba osób, które **rozpoczęły** udział w projekcie wynosi 60 755. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 18,69%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 67,42% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 18,14%. Według stanu na koniec 2013 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie stanowią osoby bezrobotne. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 20,77%. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich i stanowią 55,17% ogółu. Najliczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią kobiety – 69,22% ogółu osób ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba kobiet z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 16,68%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również osoby niepełnosprawne, które stanowią 15,75% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie wzrósł o 0,38 punktów procentowych. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie występuje również 37 osób o statusie migranta. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba migrantów w ujęciu narastającym wzrosła o 8,82%.

Według stanu na koniec 2013 roku w ujęciu narastającym najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata tj. 28,63% ogółu. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 18,91%. Najliczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią kobiety – 57,69% ogółu. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem pomaturalnym. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem ponadgimnazjalnym wzrosła o 18,87%.

Według stanu na koniec 2013 roku w ujęciu narastającym liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia wynosi 1. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 100% (zwiększenie liczby przedsiębiorstw jest spowodowane zmianami wprowadzonymi do wniosku o płatność przez beneficjenta).

W ujęciu narastającym liczba osób, które **zakończyły** udział w projekcie wynosi 46 875. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 27,41%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które zakończyły udział w projektach reprezentują kobiety i stanowią 66,48% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 26,75%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 1 488. W odniesieniu

do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 25,78%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 52,82% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego, wzrosła o 27,80%.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

W ujęciu narastającym według stanu na koniec 2013 roku liczba osób, które **rozpoczęły** udział w projekcie wynosi 71 888. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 23,67%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 52,90% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 14,13%. Według stanu na 31 grudnia 2013 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym stanowią osoby posiadające status zatrudnionych. W odniesieniu do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie w ujęciu narastającym stanowią one 94,30%. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 25,39%. Natomiast wśród osób zatrudnionych najliczniej reprezentowaną grupą są osoby zatrudnione w mikroprzedsiębiorstwach (w poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę stanowiły osoby zatrudnione w administracji publicznej) i stanowią 23,29% ogółu zatrudnionych. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich i stanowią 36,73% ogółu. Najliczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią kobiety – 50,04% ogółu osób ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba kobiet z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 11,63%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również osoby niepełnosprawne, które stanowią zaledwie 0,74% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób wzrósł o 25,30%. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie od początku realizacji Priorytetu występują 4 osoby o statusie migranta oraz 3 osoby należące do mniejszości narodowych i etnicznych.

W ujęciu narastającym według stanu na koniec okresu sprawozdawczego najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 21,22%. Najliczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią mężczyźni – 53,23% ogółu (w poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę wśród osób młodych stanowiły kobiety). Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem wyższym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym. W ujęciu narastającym osoby z wyższym wykształceniem stanowią 44,94% ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem wyższym wzrosła o 20,75%.

Według stanu na 31 grudnia 2013 roku w ujęciu narastającym liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia wynosi 12 446. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 123,17%. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniej do udziału w projektach przystępują mikroprzedsiębiorstwa. W ujęciu narastającym w odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba mikroprzedsiębiorstw, które przystąpiły do udziału w projekcie wzrosła o 149,55%.

W ujęciu narastającym liczba osób, które **zakończyły** udział w projekcie wynosi 65 042. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 18,96%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które zakończyły udział reprezentują kobiety i stanowią 53,76% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 9,71%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 1 573. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 13,74%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 52,44% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 11,04%.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

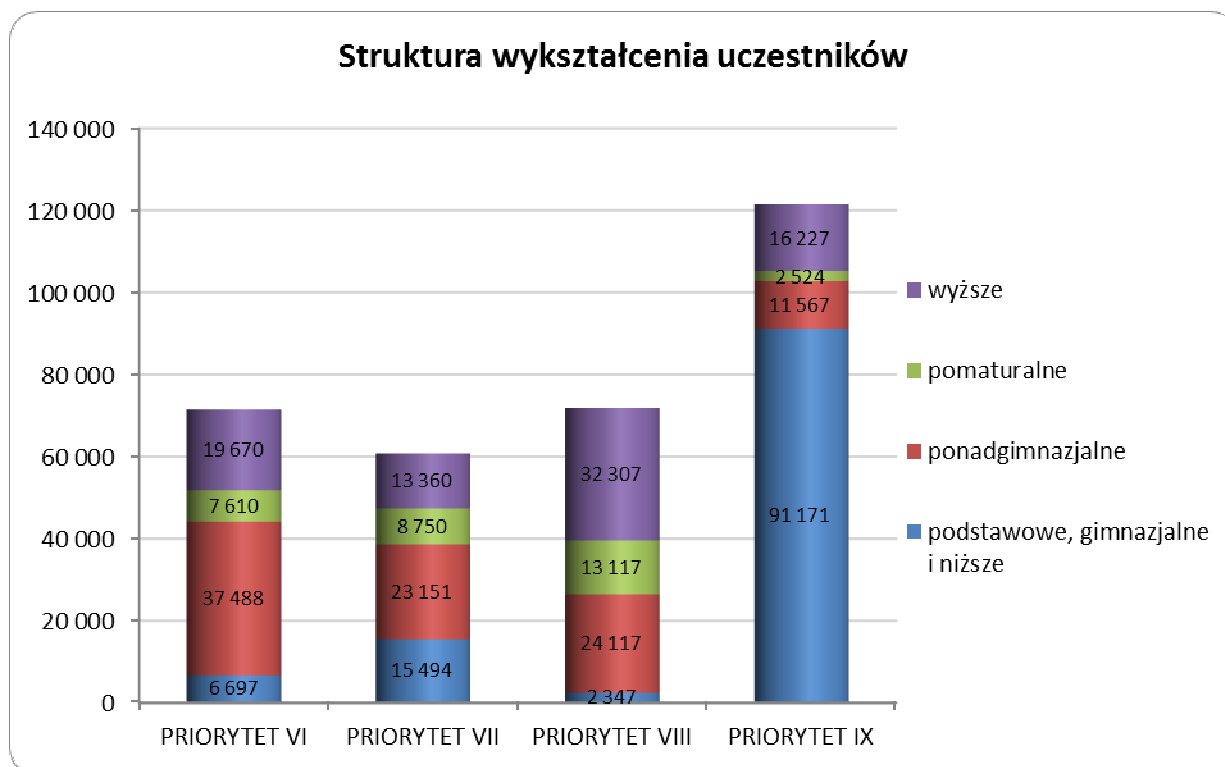
W ujęciu narastającym według stanu na koniec 2013 roku liczba osób, które **rozpoczęły** udział w projekcie wynosi 121 489. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 29,13%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie reprezentują kobiety i stanowią 56,26% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 29,18%. Według stanu na 31 grudnia 2013 roku w ujęciu narastającym można zauważyć, iż najliczniejszą grupę osób, które rozpoczęły udział w projekcie zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym stanowią osoby nieaktywne zawodowo. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 26,25%. Ponadto wśród osób, które rozpoczęły

udział w projektach liczną grupę reprezentują również osoby z terenów wiejskich i stanowią 62,89% ogółu. Najliczniejszą grupę wśród osób z terenów wiejskich rozpoczynających udział w projektach stanowią kobiety – 56,37% ogółu ze wskazanej kategorii. W stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba kobiet z terenów wiejskich w ujęciu narastającym wzrosła o 28,96%. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie odnotowano również osoby niepełnosprawne, które stanowią zaledwie 0,93% ogółu. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego ich udział w stosunku do ogółu osób, które rozpoczęły udział w projekcie zmalał o 0,23 punktu procentowego. Wśród osób, które rozpoczęły udział w projekcie od początku realizacji Priorytetu występuje również 6 osób o statusie migranta oraz 6 osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych. Udział kobiet i mężczyzn wśród grupy osób należących do mniejszości narodowych i etnicznych rozkłada się równomiernie, tj. po 50%.

Według stanu na 31 grudnia 2013 roku w ujęciu narastającym najliczniejszą grupę osób, stanowią osoby młode w wieku 15-24 lata tj. 54,09% ogółu. Liczba ta w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 22,28%. Najliczniejszą grupę, wśród osób młodych stanowią kobiety – 50,96% ogółu. Zarówno w bieżącym, jak i poprzednim okresie sprawozdawczym najliczniejszą grupę osób, stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym, zaś najmniej liczną osoby z wykształceniem pomaturalnym. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego liczba osób z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym wzrosła o 27,37%.

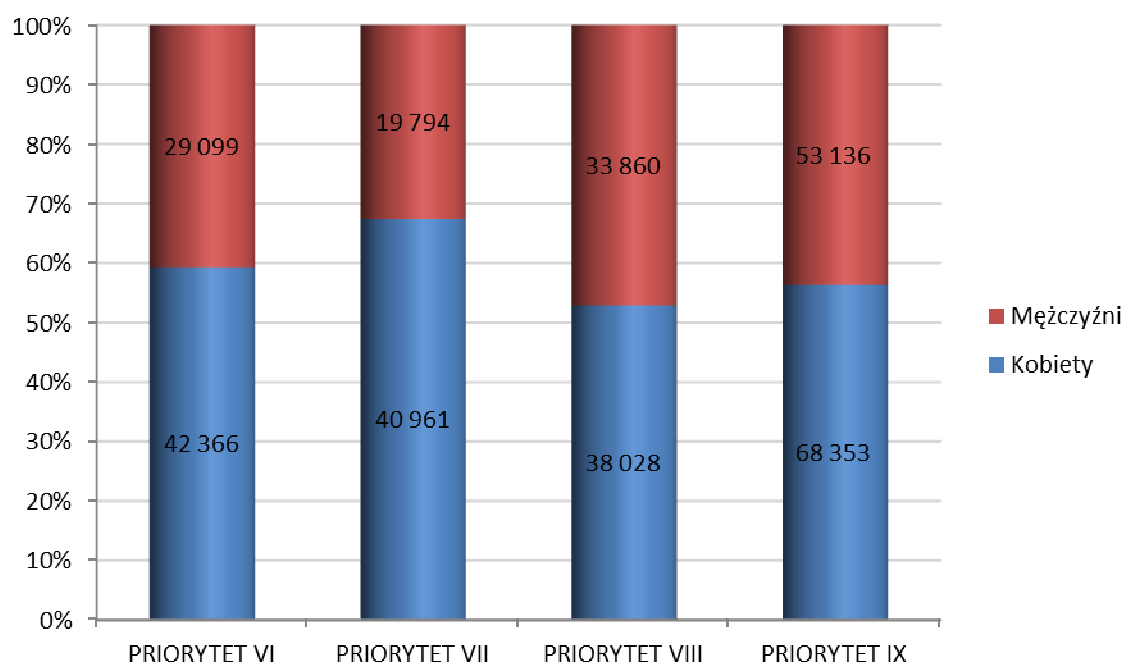
W ujęciu narastającym liczba osób, które **zakończyły** udział w projekcie wynosi 105 456. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 26,78%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które zakończyły udział w projektach reprezentują kobiety i stanowią 56,65% ogółu osób. Liczba kobiet w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 27,66%. W ujęciu narastającym liczba osób, które **przerwały** udział w projekcie wynosi 2 245. W odniesieniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego w ujęciu narastającym liczba ta wzrosła o 15,48%. Najliczniejszą grupę wśród osób, które przerwały udział w projekcie stanowią kobiety – 50,38% ogółu osób. Liczba kobiet, które przerwały udział w projekcie w ujęciu narastającym w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego wzrosła o 14,59%.

Charakterystyka uczestników projektów – wykresy porównawcze dla Priorytetów VI, VII, VIII oraz IX PO KL.

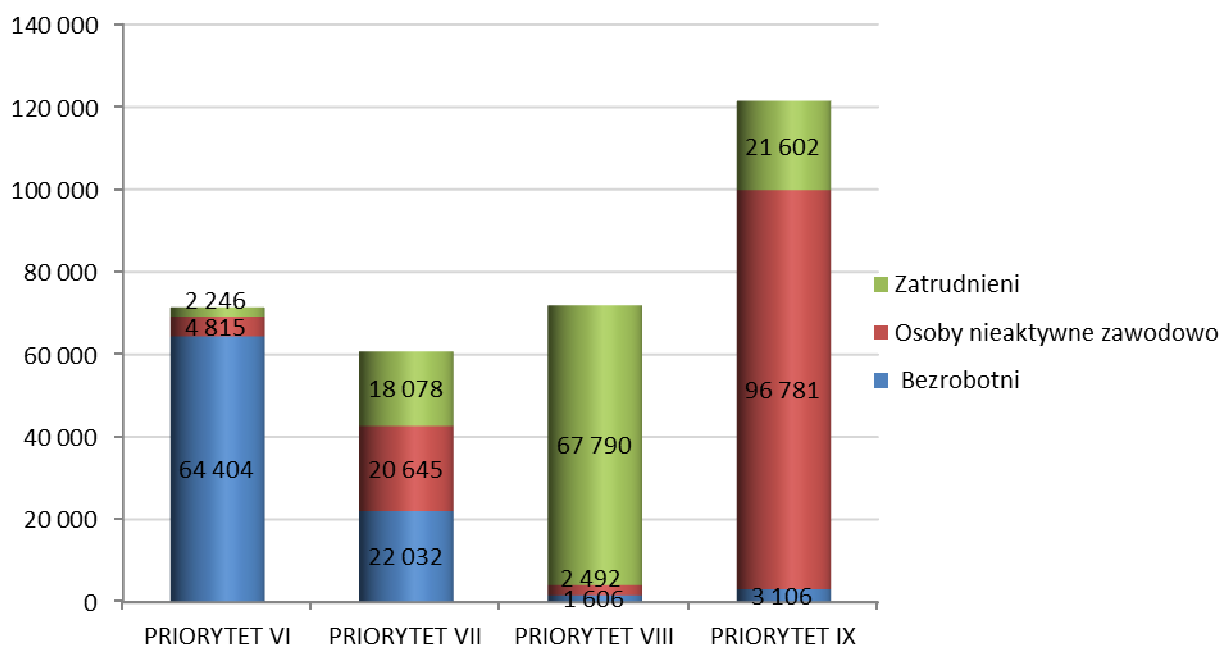
W ramach komponentu regionalnego wyraźnie dominującą grupę stanowią uczestnicy z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym i niższym, co jest wynikiem zaangażowania największej liczby uczestników projektów w ramach Priorytetu IX PO KL. W Priorytetach VI-VII PO KL najliczniejszą grupę docelową projektów stanowią osoby z wykształceniem ponadgimnazjalnym, natomiast w ramach Priorytetu VIII PO KL dominują osoby z wykształceniem wyższym.

Uczestnicy projektów w podziale na płeć

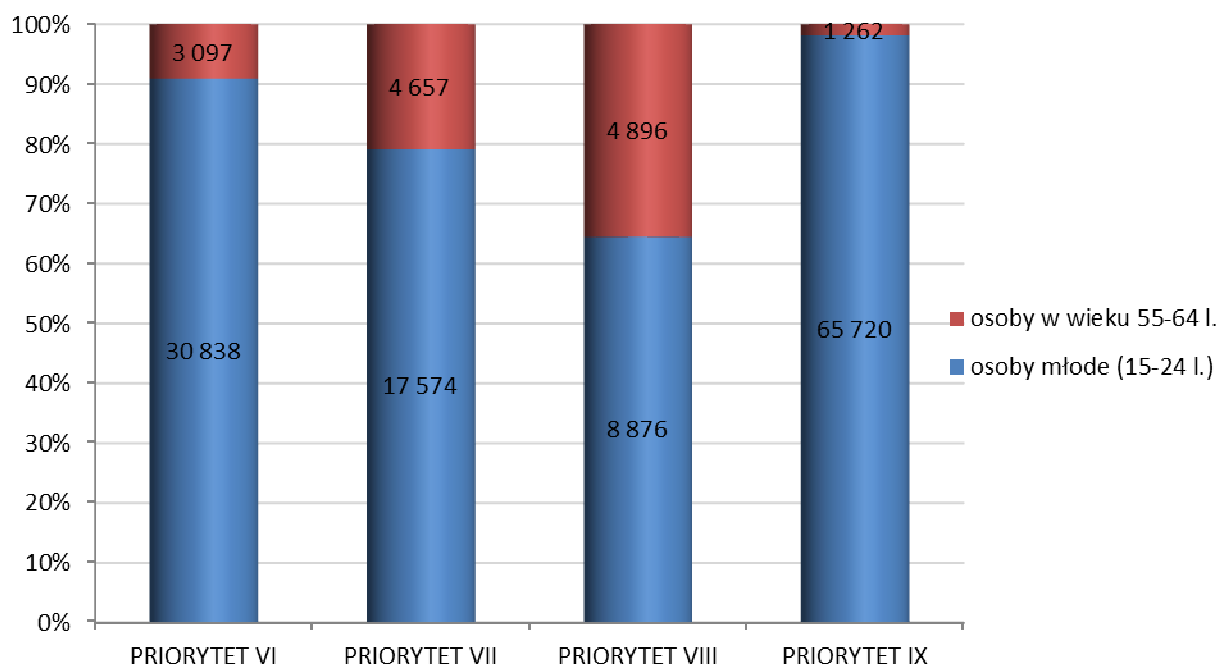
W ramach każdego Priorytetu komponentu regionalnego wsparciem objęta jest większa liczba kobiet niż mężczyzn. Największa różnica w ilości kobiet i mężczyzn objętych wsparciem występuje w Priorytecie VII PO KL, najmniejsza zaś w Priorytecie IX PO KL.

Status uczestników projektów na rynku pracy

Struktura uczestników projektów wg statusu na rynku pracy odzwierciedla charakter grup docelowych objętych wsparciem w ramach poszczególnych Priorytetów. Wyraźnie dominującą grupę w ramach Priorytetu IX PO KL stanowią osoby nieaktywne zawodowo (uczniowie). W Priorytecie VI PO KL najliczniej reprezentowana grupa to osoby bezrobotne, natomiast w Priorytecie VIII PO KL osoby zatrudnione.

Uczestnicy projektów w podziale na grupy wiekowe

Osoby młode w wieku 15 – 24 lata dominują we wszystkich Priorytetach realizowanych w ramach komponentu regionalnego. Uczestnicy projektów w wieku 55-64 lata są najliczniej reprezentowane w Priorytetach VII i VIII PO KL, co wynika z charakteru oferowanego wsparcia.

Komplementarność

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Niżej wskazane projekty realizowane w ramach Działania 6.1 zapewniają komplementarność międzyfunduszową wpisując się w cele i priorytety Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego (projekty zakładające przeprowadzenie szkoleń z zakresu budownictwa i logistyki są zgodne z Osią Priorytetową V *Transport* oraz Osią III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*; projekty zakładające przeprowadzenie szkoleń z zakresu ochrony środowiska są zgodne z Osią Priorytetową VI *Środowisko i czysta energia*) oraz Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej (Oś Priorytetowa III *Wojewódzkie ośrodki wzrostu*, Oś Priorytetowa IV *Infrastruktura transportowa*). Skierowanie wsparcia projektowego przede wszystkim do grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osób niepełnosprawnych, osób po 50-tym roku życia, osób zamieszkujących tereny wiejskie) przyczynia się do zapewnienia komplementarności przedmiotowej i geograficznej.

1. Projekt Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny pt. *Doświadczenie w cenie* (wartość projektu: 1,89 mln PLN, okres realizacji: 01.09.2013 r. - 28.02.2015 r.). Projekt ma na celu objęcie wsparciem 120 osób (w tym 80 kobiet) w wieku 50-64 lata, pozostających bez zatrudnienia i zamieszkujących na terenie powiatów: włodawskiego, hrubieszowskiego, chełmskiego ziemskiego, lubartowskiego i opolskiego (zaplanowano, iż min. 1/3 uczestników będzie pochodzić z terenów wiejskich). W ramach projektu zaplanowano wsparcie w postaci poradnictwa zawodowego (indywidualnego i grupowego), usługi szkoleniowej (m.in. z zakresu budownictwa – operator koparko-ładowarki, monter instalacji hydraulicznych z instalacją urządzeń solarnych), pośrednictwa pracy i 4-miesięcznych staży. Zaplanowano, iż przynajmniej 48 uczestników podejmie zatrudnienie po zakończeniu udziału w projekcie.

2. Projekt Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmie pt. *Od szkolenia do zatrudnienia* (wartość projektu: 768,72 tys. PLN, okres realizacji: 01.01.2013r. - 31.12.2014r.). Projekt ma na celu objęcie wsparciem 50 osób (w tym 28 kobiet i 22 mężczyzn) bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Chełmie (w tym 2 osób w wieku 50-64 lata, 27 osób długotrwale bezrobotnych, 20 osób w wieku 15-24 lata, 2 osób niepełnosprawnych, 29 osób z terenów wiejskich). Projekt ma na celu objęcie uczestników kompleksowym wsparciem w postaci Indywidualnego Planu Działania, szkolenia (m.in. z zakresu logistyki – kurs prawa jazdy kat. C+E z kursem kwalifikacji wstępnej przyspieszonej oraz z zakresu budownictwa - glazurnik) oraz stażem (średnio 5-miesięcznym).

Realizacja ww. projektów dotyczy szkoleń z zakresu budownictwa, czy logistyki przy jednoczesnej realizacji na Lubelszczyźnie inwestycji finansowanych w ramach RPO WL (m.in. budowa obwodnicy Lublina, budowa drogi gminnej obsługującej Port Lotniczy Lublin S.A., rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 822, budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów w m. Bełżyce, modernizacja i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków w Nałęczowie) czy PO RPW (np. budowa mostu na Wiśle w m. Kamień), co prowadzi do zapewnienia efektu synergii.

Niżej wskazane projekty realizowane w ramach Działania 6.2 PO KL są komplementarne z Priorytetem II *Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach*, w tym z projektem systemowym PARP „*Budowa sieci Punktów Konsultacyjnych (PK)*” - komplementarność wewnątrzprogramowa. Ponadto projekty te są komplementarne z działaniami realizowanymi w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego – Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*, Działanie 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw* oraz Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*.

3. Projekt Polskiej Fundacji Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” pt. *Wsparcie na starcie – zakładamy spółdzielnię socjalną* (wartość projektu: 1,28 mln PLN, okres realizacji 01.01.2013 r. – 31.12.2014 r.). Projekt ma na celu objęcie wsparciem 50 osób (w tym 30 kobiet, 15 osób w wieku 15-24 lata oraz 13 osób w wieku 50+) bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo z terenu województwa lubelskiego. W ramach przedmiotowego projektu zapewnione jest uczestnikom wsparcie w formie bloku szkoleniowo – doradczego (w tym doradztwo indywidualne i grupowe oraz szkolenia z zakresu zakładania i prowadzenia spółdzielni socjalnych), udzielenie wsparcia finansowego na założenie i/lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, wsparcie pomostowe oraz doradztwo specjalistyczne.

4. Projekt Lubelskiej Fundacji Rozwoju pt. *Wyłyń na szerokie wody biznesu!* (wartość projektu: 2,81 mln PLN, okres realizacji: 01.09.2013 r. - 30.06.2015 r.). Projekt ma na celu objęcie wsparciem 60 osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo (w tym 36 kobiet, 33 osób zamieszkujących tereny wiejskie, 12 osób długotrwale bezrobotnych oraz 20 osób w wieku od 15-30 r.ż.) z powiatu białskiego, chełmskiego, hrubieszowskiego, janowskiego, krasnostawskiego, kraśnickiego, lubartowskiego, opolskiego, parczewskiego, radzyńskiego, świdnickiego, tomaszowskiego włodawskiego, zamojskiego. Projekt ma na celu rozwój przedsiębiorczości na terenie ww. powiatów poprzez udzielenie kompleksowego wsparcia w postaci wsparcia doradczoszkoleniowego przed rozpoczęciem działalności gospodarczej (w tym IPD, doradztwo indywidualne, szkolenie z zakresu jak zostać przedsiębiorcą), wsparcia finansowego (środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości oraz wsparcie pomostowe) oraz specjalistycznych usług szkoleniowo – doradczych (warsztaty grupowe z zakresu prawidłowego wydatkowania i rozliczania wsparcia finansowego, indywidualne konsultacje tematyczne oraz indywidualne doradztwo branżowe).

5. Projekt Instytutu Rozwoju Zasobów Ludzkich pt. *Szansa na start* (wartość projektu: 1,99 mln PLN, okres realizacji: 01.11.2013 r. - 30.04.2015 r.). Projekt ma na celu objęcie wsparciem 50 osób fizycznych w wieku powyżej 50 r.ż. z obszaru województwa lubelskiego z powiatów: lubartowskiego, świdnickiego, janowskiego, kraśnickiego i opolskiego. Założeniem projektu jest objęcie uczestników projektu wsparciem w zakresie usług szkoleniowo-doradczych o charakterze podstawowym (w tym IPD, szkolenia z zakresu przedsiębiorczości, doradztwo w zakresie biznes planów), wsparcia na rozwój przedsiębiorczości dla 35 osób, wsparcia pomostowego podstawowego dla 35 osób, wsparcia pomostowego przedłużonego dla 10 osób oraz doradztwa specjalistycznego.

Ww. projekty wpisują się w komplementarność wewnątrzprogramową także dlatego, iż są komplementarne z projektami realizowanymi w ramach Poddziałania 7.2.2 PO KL w zakresie pomocy w otwarciu i prowadzeniu spółdzielni socjalnych. Uzyskanie komplementarności działań pomiędzy poszczególnymi projektami realizowanymi w ramach komponentu regionalnego PO KL prowadzić będzie do zapewnienia trwałości powstałych podmiotów oraz efektywności wydatkowania środków z EFS.

Priorytet VII *Promocja integracji społecznej*

Projekty realizowane w ramach Priorytetu VII PO KL wskazane poniżej stanowią przykład osiągniętych efektów synergicznych. Są komplementarne i przyczyniają się do rozwoju przedsiębiorczości, zwiększenia zatrudnienia oraz rozwoju ekonomii społecznej na obszarze woj. lubelskiego. Ich realizacja przyczynia się do nabywania nowych i podnoszenia już posiadanych kwalifikacji zawodowych, doświadczenia zawodowego, wspiera podejmowanie zatrudnienia, a także zakładanie, prowadzenie i rozwijanie działalności w sektorze ekonomii społecznej. Ponadto przedstawione projekty wspierają osoby znajdujące się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osoby niepełnosprawne, długotrwale bezrobotne), zagrożone wykluczeniem społecznym oraz motywują je do działania na rzecz poprawy swej sytuacji życiowej oraz propagują podejmowanie zatrudnienia i działalności na własny rachunek.

Jednocześnie poniższe projekty, dzięki przeznaczeniu środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej

w formie spółdzielni socjalnej są komplementarne z Priorytetem II *Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach* oraz w stosunku do działań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013, w ramach Osi priorytetowej I Działanie 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*, jak również Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*. Projekty te zakładają zwiększenie płynności finansowej w początkowym okresie funkcjonowania spółdzielni socjalnych działających na obszarach realizacji projektów, jak również transfer wiedzy poprzez szkolenia i doradztwo.

Ponadto są komplementarne z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 w zakresie tworzenia produktu turystycznego oraz inwestycji w rozwój infrastruktury społecznej w ramach VII Osi Priorytetowej *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna*, Działania 7.2. *Promocja kultury i turystyki*, jak również w zakresie odnawialnych źródeł energii, energetyki i ochrony środowiska w ramach VI Osi Priorytetowej *Środowisko i czysta energia*, Działania 6.2. *Energia przyjazna środowisku*.

1. Projekt Powiatu Świdnickiego/Powiatowego Urzędu Pracy w Świdniku realizowany w ramach Poddziałania 7.2.1, pt. *Droga do sukcesu* (wartość projektu: 868,84 tys. PLN, okres realizacji: 01.05.2013 r. - 31.12.2014 r.). Celem projektu jest zwiększenie szans efektywnego funkcjonowania na rynku pracy 50 osób bezrobotnych i długotrwale bezrobotnych z gmin Świdnik, Piaski, Mełgiew i Trawniki, zagrożonych wykluczeniem społecznym do końca 2014 r. W ramach projektu uczestnicy skorzystają z indywidualnego poradnictwa zawodowego, zostaną opracowane Indywidualne Plany Działań, wezmą udział w szkoleniach (pracownik administracyjno – biurowy z elementami komputera, specjalista ds. sprzedaży, fryzjer stylistka, kurs kosmetyki i wizażu, grafika komputerowa), stażach (od 3 do 10 miesięcy) oraz zostaną skierowani do prac interwencyjnych. Projekt jest komplementarny geograficznie poprzez kierowanie wsparcia na tereny wiejskie (Gmina wiejsko – miejska Piaski oraz Gminy wiejskie Mełgiew i Trawniki), gdzie znaczny odsetek mieszkańców korzysta z pomocy opieki społecznej (koncentracja wsparcia na obszary, które tego wsparcia najbardziej potrzebują). Ponadto ukierunkowano wsparcie na określony problem społeczno - gospodarczy (tereny rolnicze o znacznym stopniu ubóstwa, gdzie dominuje niski poziom wykształcenia i związane z tym niskie kwalifikacje zawodowe, bierność zawodowa, mała mobilność zawodowa, bariery psychologiczne i brak perspektyw). Ponadto w ramach realizacji projektu zastosowane zostaną mechanizmy zapewniające komplementarność przedmiotową poprzez koncentrację wsparcia na osobach z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osoby długotrwale bezrobotne, osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa).

2. Projekt Stowarzyszenia na rzecz Integracji Społecznej „Modrzew”, pt. *Lubelsko – Bialski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej* realizowany w partnerstwie z Fundacją Puławskie Centrum Przedsiębiorczości w ramach Poddziałania 7.2.2 (wartość projektu: 1,55 mln PLN, okres realizacji: 01.12.2012 r. - 31.05.2015 r.). Celem projektu jest rozwój sektora ekonomii społecznej, poprzez wzrost kompetencji 220 osób zaangażowanych w sektorowy wzrost potencjału 40 podmiotów ekonomii społecznej i ustabilizowanie działalności jednego ośrodka wsparcia ekonomii społecznej na terenie subregionu lubelsko – bialskiego do maja 2015 r. Wsparcie OWES wzmocni działania prowadzone na rzecz ekonomii społecznej oraz doprowadzi do rozwoju dotychczasowych, jak i powstania nowych inicjatyw partnerskich. W ramach jego realizacji zastosowane zostaną mechanizmy zapewniające komplementarność przedmiotową, jak i geograficzną poprzez wspieranie podmiotów ekonomii społecznej oraz OWES. Przedmiotowy projekt jest komplementarny z Osią IV „*Odnowa i rozwój wsł*” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich „*Leader*” (komplementarność międzyprogramowa). „*Leader*” jest podejściem przekrojowym, które ma przyczynić się do aktywizacji społeczności wiejskich przez włączenie partnerów społecznych i gospodarczych do planowania i wdrażania lokalnych inicjatyw. Jest także oddolnym podejściem do rozwoju obszarów wiejskich, realizowanym przez Lokalne Grupy Działania (LGD), polegającym na opracowaniu Lokalnej Strategii Rozwoju (LSR) oraz wdrożeniu wynikających z niej innowacyjnych projektów łączących zasoby ludzkie, naturalne, kulturowe, historyczne oraz wiedzę i umiejętności przedstawicieli trzech sektorów: publicznego, gospodarczego i społecznego (partnerstwo międzysektorowe). Lider projektu (Stowarzyszenie na rzecz Integracji Społecznej „Modrzew”) jest podmiotem działającym w ramach LGD „*Nasza Nadzieja*”. Jednocześnie Partner Beneficjenta Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości jest partnerem konsorcjum zarządzającym Puławskim Parkiem Naukowo – Technologicznym utworzonym w ramach Programu Rozwoju Polski Wschodniej (Priorytet 1 *Nowoczesna gospodarka*, Działanie 1.3 *Wspieranie innowacji*) - komplementarność międzyprogramowa. W ramach współpracy z Fundacją Puławskie Centrum Przedsiębiorczości firmy rozpoczynające działalność w Inkubatorze Technologicznym mają zapewnione wsparcie poprzez nieodpłatne usługi doradcze z zakresu prowadzenia biznesu w wymiarze 30 godzin rocznie. Ponadto Fundacja działa na rzecz promocji lokalnego potencjału gospodarczego i oferuje: pomoc doradczą, informacyjną, szkoleniową i finansową adresowaną w szczególności do osób: pragnących podnieść swoje kwalifikacje lub zdobyć nowe, poszukujących pracy, jak i osób rozpoczynających działalność gospodarczą. Wspiera także projekt „*Puławskie spotkanie młodzieży z przedsiębiorczością*”, którego celem jest zapoznanie młodych mieszkańców Puław z zasadami prowadzenia firm oraz ich znaczeniem dla krajowej gospodarki. Projekt „*Lubelsko – Bialski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej*” zakłada przeprowadzenie szkoleń, doradztwa indywidualnego i grupowego, świadczenie usług prawnych, marketingowych i księgowych, promocję Ekonomii Społecznej, wsparcie procesu animacji i rozwoju partnerstw lokalnych, a także poszukiwanie i testowanie długookresowych źródeł finansowania ośrodków wsparcia ekonomii społecznej i spółdzielni socjalnych.

3. Projekt Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny, pt. *Punkty Informacyjno – Konsultacyjne. Aktualizacja* realizowany w partnerstwie z Grone – Netzwerk Berlin GmbH (projekt z komponentem ponadnarodowym) w ramach Poddziałania 7.2.2 (wartość projektu: 2,23 PLN, okres realizacji: 01.03.2012 r. - 31.08.2014 r.). Celem projektu jest wzmocnienie potencjału i funkcjonowania 4 punktów informacyjno – konsultacyjnych utworzonych w ramach projektu „aukcjabezbarier.pl” poprzez wzmocnienie ich działalności na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, promocję ekonomii społecznej. Zagraniczny Partner Beneficjenta Grone – Netzwerk Berlin GmbH jest spółką – córką Fundacji Grone – Schule o statusie organizacji pożytku publicznego. Stale współpracuje z Miastem Berlin, urzędami pracy i opieki społecznej. W swej działalności korzysta z sieci struktur i instytucji oferujących różne usługi dla osób niepełnosprawnych. Realizuje projekty skierowane do osób niepełnosprawnych współfinansowane ze środków EFS, środków strukturalnych Komisji Europejskiej oraz środków federalnych BMAS (Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej). Projekt przewiduje wykorzystanie dobrej praktyki modelu *Wzrost Aktywności Zawodowej Osób Niepełnosprawnych* wypracowanego na podstawie zwalidowanych rezultatów w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL, przez co spełniona została komplementarność międzyokresowa. Model umożliwi przygotowanie osób niepełnosprawnych do funkcjonowania na otwartym rynku pracy i w życiu społecznym. W ramach przedmiotowego projektu zrealizowano wyjazdy studyjne do Berlina (Niemcy) w celu poznania niemieckiego modelu inkluzji zawodowej osób niepełnosprawnych za pomocą podmiotów ekonomii społecznej. Jednocześnie zakłada się zaadaptowanie rozwiązań związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych za pomocą instrumentów ekonomii społecznej, funkcjonowania PES zatrudniających i zajmujących się osobami niepełnosprawnymi, możliwość wymiany doświadczeń i porównania polskiego i niemieckiego rozwiązania w zakresie PES dla niepełnosprawnych. Projekt zakłada również opracowanie i upowszechnienie raportu porównującego polski, niemiecki oraz inne wybrane europejskie modele zatrudnienia osób niepełnosprawnych za pomocą ekonomii społecznej i prezentującego możliwości prawne, społeczne i ekonomiczne oraz sposoby adaptacji najlepszych niemieckich rozwiązań w województwie lubelskim.

4. Projekt Gminy Lublin pt. *Przez staż i pracę do aktywności i samodzielności* (wartość projektu: 695,54 tys. PLN, okres realizacji: 01.04.2013 r. - 30.06.2014 r.). Celem projektu jest zwiększenie dostępności zatrudnienia dla 21 osób niepełnosprawnych z Lublina poprzez kompleksowe wsparcie, obejmujące doradztwo zawodowe, poradnictwo psychologiczne oraz szkolenia osób objętych subsydiowanym zatrudnieniem. Dla wszystkich uczestników przygotowany zostanie Indywidualny Plan Działania (IPD) na podstawie którego, zostaną dobrane odpowiednie formy wsparcia: subsydiowane zatrudnienie na okres 12 m-cy albo staże zawodowe 6 m-cy. Projekt zapewni również poradnictwo psychologiczne i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych.

W ramach jego realizacji zastosowane zostaną mechanizmy zapewniające komplementarność przedmiotową jak i geograficzną poprzez koncentrację wsparcia na osobach z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (bezrobotne osoby niepełnosprawne, w tym ze schorzeniami psychicznymi, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, które charakteryzuje brak motywacji i niechęć do zdobycia lub zmiany kwalifikacji).

5. Projekt firmy Consultor Sp. z o.o. pt. „*Nowa szansa*” (wartość projektu: 884,02 tys. PLN, okres realizacji: 01.04.2013 r. - 30.04.2014 r.). Projekt obejmuje wsparciem 70 niezatrudnionych osób niepełnosprawnych, w wieku 15-64 lata, w tym:

- 42 osoby bezrobotne i 28 osób nieaktywnych zawodowo,
- 41 mężczyzn,
- 21 uczestników mających wykształcenie zasadnicze zawodowe i niższe,
- 21 uczestników długotrwale bezrobotnych,
- 4 osoby z zaburzeniami psychicznymi,
- 35 uczestników z terenów wiejskich.

Celem projektu jest wzrost aktywności zawodowej i społecznej oraz zdolności do zatrudnienia u 70 niezatrudnionych osób niepełnosprawnych z województwa lubelskiego poprzez kompleksowe wsparcie, tj. wzrost umiejętności psychologicznych i psychospołecznych, wzrost umiejętności skutecznego poruszania się po rynku pracy, podniesienie kwalifikacji i kompetencji zawodowych w zakresie: konserwator terenów zielonych, obsługa klientów z elementami fakturowania i obsługa kasy fiskalnej, dozorca/pracownik ochrony, programista stron z obsługą bazy danych.

W ramach projektu utworzone zostaną IPD dla uczestników projektu, przeprowadzone zostanie indywidualne poradnictwo psychologiczne (w celu podniesienia wiary we własne możliwości i motywacji do aktywizacji zawodowej), indywidualne poradnictwo psychospołeczne (w celu rozwinięcia indywidualnych predyspozycji zawodowych i społecznych uczestników, przystosowania ich do pracy w społeczeństwie, przełamania barier związanych z nawiązywaniem kontaktów zawodowych), trening interpersonalny, indywidualne pośrednictwo pracy (wstępne oferty pracy), kursy z rozwijania umiejętności i kompetencji społecznych (komunikatywność, zarządzanie emocjami), szkolenia zawodowe (konserwator terenów zielonych, obsługa klienta z elementami fakturowania i obsługą kasy fiskalnej, dozorca/pracownik ochrony bez licencji, programista stron z obsługą bazy danych) oraz staże zwiększające szanse uczestników na znalezienie zatrudnienia.

W ramach jego realizacji zastosowane zostaną mechanizmy zapewniające komplementarność przedmiotową i geograficzną poprzez koncentrację wsparcia na osobach z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (osoby długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne, w tym z zaburzeniami psychicznymi). Jednocześnie projekt jest komplementarny z Programem Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka (komplementarność międzyprogramowa) w ramach Osi priorytetowej VIII Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki, Działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion, w zakresie pomocy osobom, które mają utrudniony dostęp do Internetu (osoby o niskich dochodach i osoby niepełnosprawne), również poprzez szkolenia rozwijające umiejętności informatyczne oraz inne szkolenia z zakresu technik teleinformatycznych i innych umiejętności niezbędnych dla świadczenia pracy na odległość lub skutecznej edukacji przez Internet. Projekt przewiduje organizację szkolenia „Programista stron z obsługą bazy danych”, w ramach którego uczestnicy projektu nabędą umiejętności z zakresu programowania stron www, języka Java, html, systemów operacyjnych, przeglądarek internetowych, obsługi bazy danych klienta, tworzenia bazy danych Access i obsługi programu SPSS.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Niżej wskazane projekty realizowane w ramach Priorytetu VIII PO KL przyczyniają się do zapewnienia komplementarności działań w ramach EFS z innymi funduszami, w ramach których będą prowadzone inwestycje wpływające na rozwój województwa lubelskiego.

1. Projekt Lubelskiej Fundacji Odnowy Zabytków pt. *Wsparcie doradcze dla mikroprzedsiębiorstw szansą na ich rozwój* (wartość projektu: 290,34 tys. PLN, okres realizacji: 01.01.2013 r. - 31.12.2013 r.). Projekt skierowany do 50 osób pracujących oddelegowanych na szkolenie przez pracodawcę. Ww. projekt komplementarny jest z inwestycjami realizowanymi w ramach RPO WL (Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego). Transport lotniczy odgrywa istotną rolę w rozwoju ruchu turystycznego, jest czynnikiem aktywizującym turystykę. Uczestnicy projektu zdobędą wiedzę w zakresie korporacyjnych aspektów rozpoczęcia zdalnej sprzedaży i obsługi klientów, doradztwa e-marketingowego oraz informatycznego, co przełoży się na wykorzystanie w branży turystycznej w większym stopniu technologii ICT, a tym samym będzie miało pozytywny wpływ na obsługę turystów, korzystających z transportu lotniczego.

W ramach niżej wymienionych projektów wystąpi efekt synergii, ich realizacja będzie miała pozytywny wpływ na rozwój i konkurencyjność pracowników mikroprzedsiębiorstw. Obydwa projekty uzupełnią się i dzięki ich realizacji firmy będą w posiadaniu wykwalifikowanej i kompetentnej kadry.

2. Projekt firmy Consultrix Krystyna Górak pt. *Zarządzanie informacją i dokumentacją w nowoczesnym przedsiębiorstwie* (wartość projektu: 355,41 tys. PLN; okres realizacji: 01.03.2013 do 31.10.2013). Projekt skierowany do 60 osób pracujących będących pracownikami 5 firm prowadzących działalność w branży turystyka, informatyka, budownictwo, ochrona środowiska. Ww. firmy biorące udział w projekcie uzyskały wsparcie w ramach RPO WL Działań 1.1, 1.2 oraz 1.5 na zakup nowoczesnego sprzętu informatycznego, teleinformatycznego oraz budowę restauracji wyposażonej w narzędzia teleinformatyczne. Uczestnicy w ramach ww. projektu zdobyli odpowiednie umiejętności i kwalifikacje, które pozwolą na sprawne sterowanie przepływem informacji w przedsiębiorstwie. Jest to przykład komplementarności międzyprogramowej. W ramach ww. projektów wystąpi efekt synergii, ich realizacja będzie miała pozytywny wpływ na rozwój i konkurencyjność pracowników mikroprzedsiębiorstw. Obydwa projekty uzupełnią się i dzięki ich realizacji firmy będą w posiadaniu wykwalifikowanej i kompetentnej kadry.

3. Projekt firmy CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZNO – EKONOMICZNEGO pt. *W drodze po nowe kwalifikacje* (wartość projektu: 1,96 mln PLN, okres realizacji: 01.12.2012 r. - 30.11.2014 r.). Projekt skierowany jest do 360 osób pracujących będących pracownikami 75 mikro firm, prowadzących działalność w branży budowlanej. W projekcie weźmie udział 5 firm, które uzyskały wsparcie w ramach RPO WL Działań 1.1 i 1.2 na zakup nowoczesnego sprzętu m. in. koparek, samochodów ciężarowych oraz maszyn i urządzeń do świadczenia usług remontowo-budowlanych. Uczestnicy w ramach ww. projektu zdobędą uprawnienia do obsługi maszyn budowlanych, co będzie miało przełożenie na jakość i terminowość świadczonych usług. Jest to przykład komplementarności międzyprogramowej.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

1. Projekt Gminy Łabunie pt. *Klucz do przyszłości - program rozwoju szkół podstawowych w gminie Łabunie* (wartość projektu: 828,64 tys. PLN, okres realizacji: 01.09.2012 r. - 30.06.2013 r.). Projekt realizowany jest na terenie powiatu zamojskiego, grupę docelową stanowi 394 uczniów klas 1- 6, 290 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Łabuniach i 104 uczniów ze Szkoły Podstawowej w Łabuńkach Pierwszych. Grupa ta cechuje się niskim poziomem kluczowych kompetencji i w dużej mierze pozbawiona jest wsparcia pedagogiczno-psychologicznego. W ramach wsparcia zaplanowano zajęcia matematyczno-przyrodnicze, zajęcia

z j. angielskiego, j. polskiego oraz ICT. Ponadto zorganizowane będą koła zainteresowań, utworzona zostanie platforma e-learningowa oraz zostanie przeprowadzone poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne dla uczniów zagrożonych przedczesnym wypadnięciem z systemu oświaty i wsparcie uczniów niepełnosprawnych.

2. Projekt Gminy Lublin pt. *Z królową nauk przez całe życie* (wartość projektu: 242,89 tys. PLN, okres realizacji: 01.09.2013 r. - 31.07.2014 r.). Projekt realizowany jest na terenie powiatu miasta Lublin. Grupą docelową stanowi 240 uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 52 w Lublinie. W ramach projektu zaplanowano doradztwo psychologiczne dla uczestników, dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z matematyki oraz z przyrody, a także dodatkowe zajęcia dla uczniów zdolnych obejmujące zajęcia m.in. z matematyki, przyrody i j. polskiego.

Powyższe projekty są komplementarne z programem rządowym Radosna Szkoła (MEN 2009-2014), gdyż zajęcia będą prowadzone z wykorzystaniem pomocy naukowych zakupionych w ramach ww. programu rządowego.

3. Projekt Fundacji Likejon/Lykeion Foundation pt. *ICT kluczem do rozwoju oświaty 2* (wartość projektu: 364,24 tys. PLN, okres realizacji: 01.01.2013 r. - 31.12.2013 r.). Projekt realizowany jest na terenie województwa lubelskiego, grupą docelową jest 120 nauczycieli zatrudnionych w szkołach na obszarze wiejskim oraz 10 dyrektorów szkół na obszarze wiejskim. Uzyskają oni wiedzę, umiejętności i kompetencje w obszarze technologii informatycznych umożliwiające uatrakcyjnienie oferty edukacyjnej. W ramach przedmiotowego projektu zaplanowano organizację kursów doskonalących dla dyrektorów szkół z podziałem na moduły (Team Building-budowa zespołu, Wprowadzenie do ZSIPO, CMS zarzadz. i budowa szkol. str.www, Bazy wiedzy, e-learning, jako narzędzie wspierające proces dydaktyczny). Ponadto zaplanowano organizację szkoleń: ECDL E-CITIZEN (zakres tematyczny to m.in.: umiejętności podstawowe ICT; wyszukiwanie informacji w sieci; e-uczestnictwo) oraz Narzędzia ICT we współczesnej szkole- kurs doskonalący dla pracowników oświaty.

Projekt jest komplementarny z realizowanym projektem w ramach PO RPW Rozwoju Szerokopasmowego Internetu w Polsce Wschodniej. Nauczyciele zostaną przygotowani do prowadzenia ewidencji elektronicznej dokumentacji szkolnej zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu z 16 VII 2009, które umożliwi szkołom przejście na ewidencję elektroniczną. Projekt będzie stanowić swoisty katalizator przyspieszający informatyzację placówek edukacyjnych, ich organów, a także gospodarstw domowych znajdujących się w obwodach szkolnych. Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego Obsługującego Placówkę Oświatową opartego o technologię webową spowoduje zwiększenie dostępności Internetu na obszarach wiejskich regionu szczególnie zagrożonego wykluczeniem cyfrowym.

Rekomendacja Komisji Europejskiej: *Przedstawienie informacji nt. zidentyfikowanych problemów w zapewnianiu komplementarności oraz sposobów ich przezwyciężenia w tym i kolejnym okresie programowania*

W perspektywie finansowej 2007 - 2013 zidentyfikowano następujące problemy w zapewnieniu komplementarności PO KL z poszczególnymi programami operacyjnymi:

1. Dotychczas komplementarność występowała we wnioskach o dofinansowanie składanych w ramach komponentu regionalnego PO KL w dużym stopniu z chęci otrzymania dodatkowych punktów i zwiększenia szans na otrzymanie dofinansowania. Większość objętych badaniem wniosków traktuje kryterium komplementarności powierzchownie. Bardzo często kryterium komplementarności jest wpisane do wniosku bez wyjaśnienia, w jaki sposób będzie realizowana zasada komplementarności, w jaki sposób wnioskowany projekt nawiązuje do inwestycji zrealizowanych/realizowanych ze źródeł EFRR, lub na czym dokładnie ma polegać wykorzystanie zwalidowanych rezultatów PIW EQUAL.

W Planach działania na lata 2007-2013 Instytucja Pośrednicząca wskazała m.in. następujące kryteria strategiczne dotyczące komplementarności:

- Projekt jest skierowany do mieszkańców gminy, na terenie której już zrealizowano lub aktualnie realizowana jest inwestycja związana z rozbudową infrastruktury społecznej, współfinansowana z EFRR lub Funduszu Spójności (Poddziałanie 7.2.1 i 7.2.2 oraz Działanie 7.3 PO KL);
- Wnioskodawca lub jego partnerzy w projekcie są podmiotami posiadającymi doświadczenie we współpracy w ramach Lokalnych Grup Działania, PPWOW lub partnerstw na rzecz rozwoju (Działanie 7.3 PO KL);
- Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi, będącymi w realizacji, bądź planowanymi do realizacji, finansowymi ze źródeł wspólnotowych innych niż EFS (Poddziałanie 8.1.1 PO KL);
- Projekt zakłada wykorzystanie specjalistycznego sprzętu ułatwiającego kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zakupionego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego bądź ze źródeł wspólnotowych innych niż Europejski Fundusz Społeczny (Poddziałanie 9.1.2 PO KL);
- Projekt jest komplementarny z inwestycjami zrealizowanymi, realizowanymi bądź planowanymi do realizacji (beneficjent podpisał umowę o dofinansowanie realizacji projektu), współfinansowanymi ze źródeł wspólnotowych innych niż Europejski Fundusz Społeczny (Działanie 9.3 PO KL)

2. Zabrakło badań, analiz, prognoz, na podstawie, których można byłoby określić, w których obszarach jest możliwość łączenia sfery „miękkiej” z inwestycjami „twardymi”. Badania powinny zostać przeprowadzone w obecnym okresie programowania, a ich wyniki powinny posłużyć do zaplanowania i określenia celów wsparcia komplementarnego w przyszłości.
3. Zapisy dokumentów programowych (PO KL i SzOP PO KL 2007-2013) odnośnie komplementarności są na zbyt dużym poziomie ogólności, by mogły stanowić podstawę do operacjonalizacji zagadnienia komplementarności.
4. Ogłaszane w ramach PO KL konkursy nie były synchronizowane z konkursami w ramach innych programów operacyjnych. Instytucje ogłaszając konkursy w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych i Działań dążyły przede wszystkim do osiągnięcia wyznaczonych wskaźników.
5. System wskaźników PO KL w dość sztywny sposób ustala priorytety w ramach których regionalne programowanie jest już mocno ograniczone i w zasadzie jego naczelnym celem jest pilnowanie by wypełnić wskaźniki. A te w żaden sposób nie promują podejścia komplementarnego, jak i dopasowania do regionalnych potrzeb.

Sposoby przewyższania problemów związanych z zapewnieniem komplementarności:

1. Zasada komplementarności powinna być promowana w ramach działań informacyjno- promocyjnych skierowanych do projektodawców/potencjalnych projektodawców różnych programów wdrażanych regionalnie i centralnie.
2. Należy przeprowadzić badania/analizy/prognozy, na podstawie, której będzie możliwe stworzenie diagnozy województwa w zakresie możliwości i potrzeb w podejmowaniu działań komplementarnych w regionie. Na podstawie badań/analiz/prognozy powinno być możliwe określenie, w których obszarach jest perspektywa łączenia sfery „miękkiej” z inwestycjami „twardymi” w województwie.
3. Zasadne byłoby wydanie podręcznika/przewodnika dotyczącego komplementarności. Podręcznik powinien wyjaśniać samo pojęcie komplementarności, ale też wskazywać ścieżki/ możliwości stosowania tej zasady w praktyce (dobre praktyki/ negatywne przykłady i nieprawidłowości stosowania). Jednym z elementów podręcznika powinno być wskazanie, że genezą dla działań komplementarnych powinno być jasne określenie celów i zapotrzebowania w danym regionie.
4. Konieczne jest promowanie dobrych praktyk w zakresie wdrażania zasady komplementarności na poziomie projektów, tak aby członkowie Komisji Oceny Projektów podczas oceny nie mieli wątpliwości, co do intencji wprowadzenia danego kryterium i wymogów wobec projektodawcy, który deklaruje realizację działań komplementarnych w ramach swojego projektu.
5. Należy wskazywać projektodawcom, w którym punkcie wniosku o dofinansowanie należy opisywać komplementarność. Taka informacja powinna być zawarta w dokumentacji konkursowej i mieć charakter „miękkiej” rekomendacji.
6. Utworzenie dwufundusowego RPO WL na lata 2014 – 2020 (EFRR i EFS), co powinno zapewnić ich pełniejszą kooperację w ramach jednego programu.
7. Zgodność założeń RPO WL na lata 2014 – 2020 z *Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030 roku*.

Informacje nt. posiedzeń Podkomitetu Monitorującego PO KL Województwa Lubelskiego w 2013 roku.

W okresie objętym sprawozdaniem odbyły się trzy posiedzenia Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Lubelskiego (PKM PO KL WL), na których podjęto 4 uchwały. Kolejne 3 uchwały zostały przyjęte w trybie udzielenia pisemnej akceptacji (obiegowym).

XVIII posiedzenie w dniu 24 stycznia 2013 r. dotyczyło:

1. Prezentacji raportu metodologicznego badania ewaluacyjnego pn. *Ocena sytuacji kobiet w województwie lubelskim w kontekście wsparcia oferowanego w ramach PO KL*, którego wykonawcą było konsorcjum firm: Zachodniopomorska Pracownia Badawcza - Marta Rzeczkowska - Owczarek, Zachodniopomorska Grupa Doradcza Sp. z o.o.
2. Podjęcia uchwały w sprawie zaopiniowania Roczego Planu Działań Ewaluacyjnych na 2013 r. (uchwała nr 1/2013)

Ponadto dnia 29 marca 2013 r. w trybie obiegowym uchwałą Nr **2/2013** Podkomitet Monitorujący PO KL rekomendował Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki zatwierdzenie zmienionej wersji Planu działania na rok 2013 dla Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim. (Zmiana dotyczyła ponownego ogłoszenia konkursu w ramach Działania 6.2 w II kw. 2013 r. - uruchomienie pilotażowego wsparcia zwrotnego dla

osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, co wymagało dokonania zmian w Planie działania na rok 2013 dla Priorytetu VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich*).

XIX posiedzenie w dniu 19 czerwca 2013 r. zostało poświęcone:

1. Omówieniu zmian w Planie działania dla Priorytetu IX PO KL na 2013 r. wynikających z rozszerzenia zakresu wsparcia PO KL o działania ukierunkowane na przygotowanie oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych do świadczenia wysokiej jakości usług na rzecz dzieci w wieku przedszkolnym.
2. Podjęciu uchwały w sprawie dokonania zmian w Planie działania dla Priorytetu IX PO KL na 2013 r. (uchwała nr 3/2013).
3. Prezentacji raportu końcowego badania ewaluacyjnego pn. *Ocena sytuacji kobiet w województwie lubelskim w kontekście wsparcia oferowanego w ramach PO KL*.
4. Przedstawieniu sytuacji kobiet na rynku pracy w woj. lubelskim w świetle danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Lublinie.
5. Przedstawieniu informacji nt. wsparcia dla kobiet w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wg stanu na 31 maja 2013 r. - dane Departamentu EFS UMWL.
6. Podjęciu uchwały w sprawie wdrażania rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn. *Ocena sytuacji kobiet w województwie lubelskim w kontekście wsparcia oferowanego w ramach PO KL* (uchwała nr 4/2013).

XX posiedzenie w dniu 10 grudnia 2013 r. zostało poświęcone:

1. Prezentacji założeń i Planów działania na lata 2014-2015 dla komponentu regionalnego PO KL w województwie lubelskim.
2. Podjęciu uchwały w sprawie rekomendowania Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki, akceptacji Planów działania na lata 2014-2015 w ramach komponentu regionalnego PO KL w województwie lubelskim (uchwała nr 5/2013).
3. Prezentacji i omówieniu Raportu końcowego badania ewaluacyjnego pn.: *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim*.
4. Podjęciu uchwały w sprawie wdrażania rekomendacji z badania ewaluacyjnego pn.: *Analiza potrzeb i barier organów prowadzących w zakresie programów rozwojowych szkół i placówek prowadzących kształcenie ogólne w ramach Poddziałania 9.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie lubelskim* (uchwała nr 6/2013).
5. Podjęciu uchwały w sprawie zaopiniowania Roczno Planu Działań Ewaluacyjnych na 2014 - 2015 r. (uchwała nr 7/2013).
6. Przedstawieniu informacji nt. stanu wdrażania priorytetów komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Województwa Lubelskiego 2007 – 2013 (wg danych na dzień 30.XI.2013 r.)

W związku z brakiem wymaganego regulaminem kworum na ww. posiedzeniu udało się zatwierdzić tylko pierwszą z uchwał. Dwie kolejne dotyczące wdrażania rekomendacji i Roczno Planu Działań Ewaluacyjnych na 2014 r. zostały przyjęte w wyniku głosowania obiegowego 23 grudnia 2013 r.

3. Opis postępu w realizacji działań, o których mowa w art. 10 Rozporządzenia (WE) 1081/2006¹

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Projekt Fundacji Polskiej Akademii Nauk – Oddział w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” w partnerstwie z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdniku pt. *KAPITAŁNA KOBIEȚA* (wartość projektu: 1,85 mln PLN, okres realizacji: 01.07.2013 r. – 31.01.2015 r.). Projekt jest odpowiedzią na problem wyższej stopy bezrobocia wśród kobiet, niski współczynnik aktywności zawodowej kobiet, trudności kobiet związane z wejściem lub powrotem na rynek pracy m.in. związane z macierzyństwem, małą liczbą ofert pracy oraz dyskryminacją kobiet na rynku pracy, mniejszymi możliwościami awansu, tzw. „szklany sufit”, niższymi zarobkami. Kobiety podlegają uwarunkowaniom specyficznym dla swojej płci. Są to m.in. ograniczenie pracy zawodowej na rzecz aktywności domowej, mniejszy udział w pracy na własny rachunek, narażenie się na dyskryminację w pracy, trudności

¹ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

w awansie zawodowym oraz niższe płace w stosunku do mężczyzn. W związku z powyższym odpowiedzią na zdiagnozowane problemy jest realizacja projektu, którego celem jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej bezrobotnych kobiet z terenu powiatu świdnickiego, poprzez udzielenie 50 kobietom wsparcia doradczo – szkoleniowego oraz 35 kobietom wsparcia finansowego na rozwój przedsiębiorczości.

Projekt Fundacji „Puławskie Centrum Przedsiębiorczości” pt. *Wenus jest Przedsiębiorcza* (wartość projektu: 2,49 mln PLN, okres realizacji: 01.10.2013 r. - 30.06.2015 r.). W diagnozie problemu beneficjent wskazał, iż kobiety znajdują się w trudniejszej sytuacji na rynku pracy, charakteryzują się niską pewnością siebie. Punktem wyjścia dla realizacji projektu skierowanego wyłącznie do kobiet są badania, które wskazują na fakt, iż to kobiety w rozwoju swej przedsiębiorczości napotykają na bariery o charakterze kulturowym, związane z tradycyjnym postrzeganiem ról kobiet i mężczyzn w społeczeństwie, tj. panujący stereotyp, iż to mężczyźni bardziej nadają się do prowadzenia firmy, co przyczynia się również do tego, że kobietom jest trudniej podjąć decyzję o założeniu własnej firmy. Celem projektu jest podniesienie poziomu przedsiębiorczości i aktywności zawodowej 56 kobiet (w tym 26 kobiet w wieku 15-30 lat oraz 6 kobiet wchodzących i powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowywaniem dzieci) zamieszkałych na terenie miasta: Biała Podlaska, Chełm, Zamość oraz 16 powiatów (białskiego ziemskiego, chełmskiego ziemskiego, hrubieszowskiego, janowskiego, krasnostawskiego, krańckiego, lubartowskiego, opolskiego, parczewskiego, radzyńskiego, świdnickiego, tomaszowskiego, włodawskiego i zamojskiego) poprzez udzielenie wsparcia doradczo – szkoleniowego oraz wsparcia finansowego na utworzenie nowych przedsiębiorstw.

Projekt Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Ziemi Chełmskiej” realizowany w partnerstwie z NST Sp. z o.o. pt. *Bo to plus mieć 50+* (wartość projektu: 1,52 mln PLN, okres realizacji: 01.11.2013 r. – 30.04.2015 r.). Projekt ma na celu objęcie kompleksowym wsparciem (w postaci IPD, szkolenia – kucharz, opiekun osoby starszej i niepełnosprawnej, pośrednictwa pracy i stażu) 75 kobiet powyżej 50 roku życia pozostających bez zatrudnienia zamieszkujących na terenie powiatów: chełmskiego ziemskiego, hrubieszowskiego, opolskiego, włodawskiego, lubartowskiego. Wybór grupy docelowej został podyktowany faktem, iż kobiety po 50 roku życia są szczególnie defaworyzowane na rynku pracy, często niedoceniane przez pracodawców, postrzegane jako pracownicy mniej atrakcyjni i mniej elastyczni. Jednocześnie, beneficjent wskazuje na problem niskiego poziomu wykształcenia oraz niedostosowania wykształcenia i kwalifikacji potencjalnych uczestniczek (zwłaszcza tych, które przez większość życia nie pracowały zawodowo, a jedynie prowadziły gospodarstwo domowe) do potrzeb rynku pracy. Dodatkowo beneficjent zaplanował objęcie wsparciem kobiet zamieszkujących teren powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w województwie lubelskim, których sytuacja na rynku pracy jest wyjątkowo trudna.

Projekt Stowarzyszenia Lubelskie Drewno – Regionalny Klaster w Lublinie (w partnerstwie z QS ZURICH Sp. z o.o.) pt. *Nowy Start – aktywizacja zawodowa osób pozostających bez zatrudnienia* (wartość projektu: 1,31 mln PLN, okres realizacji: 01.11.2013 r. – 28.02.2015 r.). Celem projektu jest wzrost aktywności zawodowej 120 osób bezrobotnych (w tym 40 długotrwale bezrobotnych), spośród których 60 uczestników stanowić będą osoby niepełnosprawne. Uczestnicy zostaną objęci wsparciem w postaci doradztwa zawodowego, szkolenia zawodowego (technolog robót wykończeniowych w budownictwie, kucharz małej gastronomii, opiekun osób starszych, stolarz-cieśla) oraz stażem umożliwiającym wykorzystanie w praktyce wiedzy zdobytej podczas szkolenia. Beneficjent opisując potrzebę realizacji projektu wskazał na konieczność wsparcia osób niepełnosprawnych, które są w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy z uwagi na stan zdrowia, stereotypy panujące wśród pracodawców oraz niską motywację do zmiany swojej sytuacji życiowej.

Projekt Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny pt. *Szansa na biznes* (wartość projektu: 1,43 mln PLN, okres realizacji: 01.08.2013 r. - 31.05.2015 r.). Projekt ma na celu wsparcie 40 niepełnosprawnych kobiet (w tym wchodzących lub powracających na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci) pozostających bez zatrudnienia (bezrobotnych lub nieaktywnych zawodowo), zamieszkałych na terenie powiatów: włodawskiego, hrubieszowskiego, chełmskiego ziemskiego, lubartowskiego i opolskiego. W ramach projektu zostanie zapewnione wsparcie doradczo-szkoleniowe dla wszystkich uczestniczek (w tym opracowanie IPD, szkolenia „Jak założyć własną firmę?” i „Jak prowadzić własną firmę?”, indywidualne wsparcie doradcze) oraz dla 24 z nich – środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości i wsparcie pomostowe (finansowe i szkoleniowo-doradcze). Ideą projektu jest stymulowanie i rozwój przedsiębiorczości wśród niepełnosprawnych kobiet, które zagrożone są dyskryminacją wielokrotną na rynku pracy (ze względu na płeć oraz niepełnosprawność), prowadzącą do wykluczenia społeczno-ekonomicznego.

Projekt Instytutu Organizacji Przedsiębiorstw i Technik Informatycznych InBIT Sp. z o.o. pt. *Niezależne* (wartość projektu: 996,66 tys. PLN, okres realizacji: 01.11.2013 r. – 31.05.2015 r.). Projekt skierowany jest do 30 niepełnosprawnych kobiet pozostających bez zatrudnienia zamieszkałych na terenie jednego z pięciu powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w województwie lubelskim (powiatu chełmskiego, hrubieszowskiego, lubartowskiego, włodawskiego i opolskiego). Minimum 20% uczestniczek będą stanowić kobiety wchodzące lub powracające na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci a 30% - kobiety do 25 roku życia. Beneficjent zauważa, iż niepełnosprawność stanowi barierę zarówno fizyczną, jak i mentalną

w znalezieniu zatrudnienia. Ponadto zwraca uwagę na stereotypowe postrzeganie osób niepełnosprawnych przez pracodawców jako pracowników mniej efektywnych, co dodatkowo potęguje się w przypadku kobiet, a zwłaszcza młodych matek (uważane są za osoby nieelastyczne, o niskiej mobilności i wydajności pracy). Odpowiedzią na zdiagnozowane problemy jest realizacja projektu zakładającego wsparcie prowadzące do założenia własnej działalności gospodarczej, tj. wsparcie szkoleniowo-doradcze przygotowujące do rozpoczęcia działalności dla wszystkich uczestniczek oraz przyznanie środków na prowadzenie własnej działalności gospodarczej i wsparcia pomostowego dla 18 spośród nich.

W 2013 r. nie podpisano żadnych umów na realizację projektów innowacyjnych.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Projekt z komponentem ponadnarodowym Fundacji „Fundusz Inicjatyw” pt. PWP *Rynek pracy dla mam* (wartość projektu: 1,08 mln PLN, okres realizacji: 01.10.2013 r. – 31.05.2015 r.) realizowany z partnerem z Litwy, skierowany jest do kobiet zagrożonych wykluczeniem społecznym. Celem współpracy z partnerem ponadnarodowym będzie stworzenie scenariusza warsztatu, skierowanego do grupy zagrożonej wykluczeniem społecznym oraz jej otoczenia (młodych matek oraz ich mężów/partnerów), prowadzącego do adaptacji funkcjonalnego i niestereotypowego modelu podziału obowiązków w rodzinie. Scenariusz będzie oparty o doświadczenia wyniesione ze współpracy partnerów przy projekcie „Women in modern world” i posłuży do przeprowadzenia zajęć z uczestniczkami oraz ich partnerami, a także z analogiczną grupą na Litwie. Forma i tematyka zajęć będą odpowiedzią na aktualne problemy kobiet związane z wyzwaniami, jakie stawia przed nimi współczesny rynek pracy. Warsztaty zostaną zorganizowane dla max 80 osób - w 4 grupach (na Litwie: 1 grupa). Będą to innowacyjne zajęcia praktyczne, ilustrujące i dające możliwość przećwiczenia efektywnego modelu relacji/związku. Umożliwią zaangażowanie otoczenia uczestników projektu w realizację celów projektu i rozwiązywanie problemów tj.: stereotypowy model rodziny, dyskryminacja kobiet na różnych etapach kariery, brak wsparcia ze strony mężów/partnerów. Uzasadnieniem wyboru grupy docelowej jest fakt, iż młode matki, poszukujące pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka stanowią jedną z grup defaworyzowanych na rynku pracy. Celem głównym niniejszego projektu jest przygotowanie 40 pozostających bez zatrudnienia młodych matek z terenu woj. lubelskiego do podjęcia pracy. Do udziału w projekcie wybrano więc kobiety w wieku 25-34, ponieważ wówczas występują największe różnice płciowe w aktywności zawodowej (74,5% kobiet długotrwale bezrobotnych na Lubelszczyźnie jest zarejestrowanych we wskazanym przedziale wiekowym). Pierwszeństwo przyznano kobietom długotrwale bezrobotnym oraz z wykształceniem maksymalnie średnim – są to źródła szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Pośrednio projekt jest skierowany również do otoczenia uczestniczek. Próba oddziaływania i zmiany nastawienia partnerów/mężów do funkcjonalnego modelu podziału obowiązków są niezbędne z punktu widzenia celów projektu - chęci wywołania zmiany długookresowej, podtrzymującej się samoistnie po zakończeniu udziału w projekcie. W niniejszym projekcie przewidziano do realizacji doradztwo indywidualne połączone z IPD oraz coachingiem psychologicznym. Powyższe działania mają na celu zdiagnozowanie zasobów i potrzeb uczestniczek oraz dostępności wsparcia ze strony męża/partnera. Opracowanie IPD ma na celu zapewnienie funkcji motywacyjnej i pokierowanie wyborem odpowiedniego miejsca stażu oraz tematyki, jaka zostanie poruszona podczas coachingu psychologicznego. Coaching natomiast ma wzmacniać motywację uczestniczek w czasie trwania całego projektu i monitorować stopień osiągniętego postępu. Ponadto, Beneficjent przewidział również staże oraz szkolenia. Beneficjent zakłada, iż realizacja projektu wpłynie pozytywnie na sytuację młodych matek oraz ich otoczenia, które będzie aktywnie uczestniczyło w części planowanych przedsięwzięć oraz doprowadzi do zmiany stereotypowego postrzegania młodych matek jako grupy zawodowo biernej, a przedsiębiorstwa w regionie uzyskają dostęp do wysoko zmotywowanych pracowników z kwalifikacjami pożądanymi na rynku pracy.

Projekt Gminy Lublin pt. *Przez staż i pracę do aktywności i samodzielności* (wartość projektu: 695,54 tys. PLN, okres realizacji: 01.04.2013 r. - 30.06.2014 r.). Projekt skierowany jest wyłącznie do 21 osób bezrobotnych lub poszukujących pracy (12 kobiet i 9 mężczyzn), w wieku od 15 do 64 lat, zamieszkujących Lublin i posiadających orzeczenie o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności. W związku z tym, że jednym z kierunków polityki społecznej miasta Lublin jest poprawa dostępu do zatrudnienia osób wymagających szczególnego wsparcia w tym zakresie, uczestnicy projektu zostaną objęci kompleksowym wsparciem w postaci: przygotowania Indywidualnych Planów Działania w ramach doradztwa zawodowego, poradnictwa psychologicznego, szkoleń oraz staży zawodowych dla 8 osób / subsydiowanego zatrudnienia przez okres 12 m-cy dla 13 osób. 10 osób niepełnosprawnych będzie pracowało w Centrum Monitoringu Wizyjnego w Wydziale Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (CMW i WBiZK), 3 osoby zasilą kadrę Biura ds. Osób Niepełnosprawnych (ON) w Urzędzie Miasta Lublin. Gmina Lublin zapewni trwałość projektu poprzez zatrudnienie minimum 20% uczestników projektu przez kolejny rok po zakończeniu realizacji projektu. Efektem nabycia przez osoby niepełnosprawne wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu funkcjonowania na rynku pracy będzie zwiększenie ich atrakcyjności dla pracodawców. Natomiast, wzrost kwalifikacji zawodowych i kompetencji personalnych przełoży się na podwyższenie i ugruntowanie samooceny uczestników projektu. Zasilenie kadry poprzez zatrudnienie części uczestników projektu zwiększy sprawność organizacyjną i poprawi funkcjonowanie

Urzędu Miast Lublin oraz przyczyni się do pełniejszej integracji społecznej uczestników projektu. Ponadto, aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych podniesie jakość życia ich rodzin.

Projekt Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie pt. *Przyjazna Praca* (wartość projektu: 429,09 tys. PLN, okres realizacji: 01.04.2013 r.- 30.04.2014 r.) skierowany jest wyłącznie do 30 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych) niezatrudnionych w wieku 15-64, zarejestrowanych jako bezrobotni w MUP zamieszkujących teren miasta Lublin (co najmniej 5% stanowić będą osoby z zaburzeniami psychicznymi). Projekt zakłada realizację programu aktywizacji społeczno-zawodowej uczestników projektu, w ramach którego dla 100% uczestników zostanie opracowany Indywidualny Plan Działania w oparciu o analizę predyspozycji zawodowych obejmujący następujące instrumenty wsparcia: poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne prowadzące do integracji społecznej i zawodowej; kursy i szkolenia - umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy; poradnictwo zawodowe; pośrednictwo pracy oraz staże. Niniejszy projekt obejmie kompleksowe działania, które w oparciu o analizę psychologiczną i psychospołeczną uczestników pozwolą dostosować temat szkoleń do ich indywidualnych predyspozycji. Uczestnicy projektu będą mogli wykorzystać zdobytą wiedzę na stażach i podczas pracy zawodowej. Przedmiotowy projekt przewiduje efektywność zatrudnieniową na poziomie 20% tj. 6 uczestników zdobędzie zatrudnienie na okres minimum 3 miesięcy.

Projekt Agencji Rozwoju Społeczno - Gospodarczego sp. z o.o. pt. *Równi na rynku pracy* (wartość projektu: 1,31 mln PLN, okres realizacji: 01.04.2013 - 30.09.2015 r.) skierowany jest wyłącznie do 40 osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych), niezatrudnionych w wieku 18-64, zamieszkałych na terenie powiatów lubartowskiego, lubelskiego, łęczyńskiego, co najmniej 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych poprzez zastosowanie kompleksowego programu aktywizacji społeczno - zawodowej, stażu i uzyskanie zatrudnienia stałego lub tymczasowego w ZAZ w Łęcznej. Projekt zakłada kompleksowe wsparcie uczestników projektu poprzez zastosowanie wobec każdego minimum 3 instrumentów wsparcia, tj. IPD, zajęcia z psychologiem, pośrednictwo pracy, grupowe poradnictwo zawodowe, szkolenia: pracownik administracyjno-biurowy; kelner/ka-barman/ka; kurs małej gastronomii; florystyka-dekoracja stołów z elementami sprzedaży. Wsparcie zaplanowane w ramach projektu prowadzi do aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, czyli do działań zmierzających do zatrudnienia tych osób na stanowiskach odpowiadających ich niepełnosprawności oraz służących podnoszeniu ich kwalifikacji. Przedmiotowy projekt przewiduje efektywność zatrudnieniową na poziomie 20%, tj. 8 uczestników zdobędzie zatrudnienie na okres minimum 3 miesięcy. W ocenie beneficjenta podjęcie pracy przez osoby niepełnosprawne stanowi ukoronowanie procesu rehabilitacji i ma dla nich znaczenie nie tylko ekonomiczne, ale też istotny wymiar społeczny, poczucie przydatności, samodzielności ekonomicznej i możliwość realizacji.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Projekt Unizeto Technologies S.A. pt. *Administrator sieci informatycznych - zawód z przyszłością-II edycja* (wartość projektu: 883,41 tys. PLN; okres realizacji 01.03.2013 r. - 31.08.2014 r.). Celem projektu jest wzmocnienie potencjału 70 mikroprzedsiębiorstw z terenu województwa lubelskiego, poprzez rozwinięcie umiejętności wykorzystywania nowoczesnych rozwiązań w zarządzaniu zasobami IT, przez 80 uczestników projektu - w tym min. 2 kobiety, posiadających co najmniej podstawową wiedzę informatyczną nt. funkcjonowania sieci. Z raportów przedstawionych przez beneficjenta wynika, iż w przypadku administratorów sieci informatycznych odsetek kobiet pracujących w tym zawodzie jest niewielki. W związku z powyższym beneficjent podjął działania prowadzące do zwiększania konkurencyjności i rozwoju kapitału ludzkiego mikroprzedsiębiorstw województwa lubelskiego m.in. poprzez umożliwienie im pracownikom/-kom udziału w autoryzowanych szkoleniach, wraz z możliwością uzyskania międzynarodowej certyfikacji umiejętności, jak również umożliwienie kobietom udziału w szkoleniach, co będzie sprzyjało przełamaniu stereotypu, że stanowiska związane z IT są dostępne tylko dla mężczyzn. Realizacja ww. szkoleń wpłynie na wyrównywanie szans kobiet na rynku pracy, uzyskanie nowych kwalifikacji, co ułatwi im funkcjonowanie na rynku pracy oraz zwiększy ich mobilność i elastyczność zawodową. W ramach akcji rekrutacyjnej przedsiębiorstw uczulano na kwestie związane z równością płci.

Projekt Lubelskiej Fundacji Rozwoju pt. *Rozwój kadr Lubartowa* – (wartość projektu: 440,18 tys. PLN, okres realizacji: 01.03.2013 r. - 31.08.2014 r.). Celem projektu jest wzmocnienie pozycji i konkurencyjności 6 przedsiębiorstw z miasta/gminy Lubartów poprzez podniesienie kwalifikacji 125 pracowników, w tym 38 kobiet. Z raportów przedstawionych przez beneficjenta wynika, że kobiety znajdują się w gorszym położeniu w branży budowlanej w obszarze zatrudnienia, na równorzędnych stanowiskach zarabiają około 20% mniej niż mężczyźni. Beneficjent w celu przełamania funkcjonujących stereotypów powodujących niski poziom zatrudnienia kobiet w branży budowlanej, transportowej, obsługi maszyn i urządzeń podjął działania prowadzące

do wskazania korzyści wynikających z zatrudnienia i awansu kobiet na stanowiska kierownicze. Na zajęciach w ramach projektu podejmowane są działania mające na celu eliminację nierówności i barier ze względu na płeć. Projekt ma bezpośrednio wpływ na pracowników przedsiębiorstw objętych wsparciem, poprzez uzyskane uprawnienia będą mieli większe szanse na awans lub w przypadku konieczności ponownego starania się o pracę zwiększy to ich szansę na zatrudnienie.

Projekt z komponentem międzynarodowym Polskiej Fundacji Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego pt. *PWP Budowa potencjału naukowo-inżynierskiego INS poprzez wdrażanie opracowanych technologii do praktyki przemysłowej* (wartość projektu: 558,40 tys. PLN; okres realizacji: 01.03.2013 r. - 31.10.2014 r.). Celem projektu jest wsparcie transferu wiedzy i technologii do gospodarki województwa lubelskiego poprzez adaptowanie rozwiązań wypracowanych w innych krajach. Wykorzystanie badań prowadzonych u partnera serbskiego dotyczących ekstraktów roślinnych pozwoli na opracowanie nowych formuł dietetycznych, dla ludzi dotkniętych chorobami serca oraz przewodu pokarmowego. Współpraca z zespołem Cardiff Catalysis Institute (Wielka Brytania) pozwoli na wykorzystanie wiedzy i doświadczenia partnera zagranicznego w dziedzinie zaawansowanych syntez materiałów katalitycznych, badań mechanizmów reakcji z udziałem katalizatorów, nowoczesnych układów katalitycznych.

Projekt z komponentem międzynarodowym Lubelskiej Agencji Ochrony Środowiska S.A. pt. *PWP Badania, innowacje, rozwój* (wartość projektu: 1,29 mln PLN; okres realizacji: 01.04.2013 r. - 31.03.2015 r.). Celem projektu jest nawiązanie współpracy między 11 MMS przedsiębiorstwami a sektorem nauki w województwie lubelskim. W ramach projektu grupa ekspertów w zakresie innowacyjności, prawa, ekonomii i technologii opracuje wspólnie z partnerami zagranicznymi wytyczne do staży. Zawierać one będą modułowy zakres stażu, który umożliwi wdrożenie nowych rozwiązań w oparciu o tradycyjne, ginące technologie występujące na Ukrainie w przedsiębiorstwach województwa lubelskiego przy wykorzystaniu doświadczenia partnera włoskiego w tym zakresie. W czasie staży każdy pracownik naukowy i pracownik przedsiębiorstwa odbędzie wizytę studyjną na Ukrainie i we Włoszech, która pozwoli na poznanie rozwiązań organizacyjnych i technologicznych.

Projekt innowacyjny firmy FUDA Agnieszka Laskowska pt. *PI Innowacyjny model kooperacji dla rozwoju aktywności zawodowej pracownic powyżej 50 roku życia* (wartość projektu: 1,55 mln PLN; okres realizacji: 01.02.2013 r. - 28.02.2015 r.). Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie rozwiązań z zakresu zarządzania wiekiem w przedsiębiorstwach. Celem projektu jest zwiększenie skuteczności utrzymania aktywności zawodowej pracujących kobiet po 50 r. życia w przedsiębiorstwie z woj. lubelskiego. Produkt finalny powstały w ramach projektu pomoże zaangażować pracodawców i pracowników firmy w utrzymaniu aktywności kobiet powyżej 50 roku życia.

Projekt innowacyjny Lubelskiego Parku Naukowo - Technologicznego S.A. pt. *PI Nowy model kompleksowej obsługi potrzeb innowacyjnych przedsiębiorstw- INNO BROKER* (wartość projektu: 969,11 tys. PLN; okres realizacji: 01.03.2013 r. - 31.08.2015 r.). Celem projektu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz wzmocnienia współpracy sfery biznesu i nauki w zakresie zaspokajania potrzeb innowacyjnych przedsiębiorstw z obszaru województwa lubelskiego, dzięki wypracowaniu i wdrożeniu nowego modelu „inno-broker”. Model inno-brokera wprowadzi nową jakość w kontaktach biznesu i nauki co spowoduje otwarcie się instytucji na korzystanie z zasobów wiedzy otoczenia (tzw. innowacja otwarta).

Projekt innowacyjny Caritas Polska pt. *PI 50+ doświadczenie* (wartość projektu: 1,05 mln PLN; okres realizacji: 01.02.2013 r. - 30.04.2015 r.). Celem projektu jest zwiększenie aktywności zawodowej osób, a szczególnie kobiet pracujących powyżej 50 roku życia w województwie lubelskim poprzez wsparcie ich motywacji, rozwoju zawodowego i osobistego zarówno w miejscu pracy, jak i w środowisku lokalnym. Realizacja projektu przyczyni się do zainicjowania tworzenia warunków w środowiskach lokalnych do rozwoju osobistego pracowników powyżej 50 roku życia, które wzmocnią ich przygotowanie do pozostania na rynku pracy.

Projekt innowacyjny Poznańskiego Innowacyjnego Inkubatora Przedsiębiorczości pt. *PI-Wirtualny Asystent Kariery 50+* (wartość projektu: 1,06 mln PLN; okres realizacji: 01.05.2013 r. - 31.05.2015 r.). Celem projektu jest poprawa sytuacji pracowników powyżej 50 roku życia z MMSP poprzez stworzenie i wdrożenie do praktyki innowacyjnego modelu wydłużania aktywności zawodowej. Projekt zakłada stworzenie testów badających predyspozycje osób powyżej 50 roku życia do przekazywania wiedzy, dzięki czemu proces przekazywania wiedzy w firmie (mentoringu) będzie bardziej efektywny.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Projekt Gminy Chodel pt. *Edukacja przedszkolna – przyszłość naszych dzieci* (wartość projektu: 1,08 mln PLN, okres realizacji: 01.08.2010 r. - 31.07.2013 r.) zakładał przeprowadzenie szkolenia dla kadry realizującej projekt z zakresu wdrażania równości płci. Szczególny nacisk został położony na przygotowanie nauczycieli do prowadzenia zajęć w sposób niestereotypowy i równościowy, który umożliwi włączenie w równym stopniu dziewczynki i chłopców do każdego rodzaju zajęć. Głównym założeniem projektu było zorganizowanie punktów przedszkolnych pracujących w oparciu o program równościowy. Zastosowanie nowoczesnych metod wspierających rozwój, wczesną diagnozę i eliminację deficytów rozwojowych wyrówna szanse edukacyjne dzieci z terenów wiejskich oraz pozwoli na ich lepszy start szkolny i lepsze wyniki nauczania w przyszłości.

Projekt Fundacji Rozwoju Lubelszczyzny pt. *Szkoły nowych możliwości - modernizacja kształcenia zawodowego* (wartość projektu: 1,82 mln PLN, okres realizacji: 01.10.2012 r. - 30.09.2015 r.) zakładał przeszkolenie osób wchodzących w skład zespołu zarządzającego w zakresie zasady równych szans kobiet i mężczyzn. W projekcie został zaplanowany równościowy sposób zarządzania, niedyskryminujący żadnej z płci. Organizacja pracy zespołu uwzględniała elastyczne formy pracy umożliwiające godzenie życia zawodowego i prywatnego. Struktura zarządzania projektem gwarantowała zrównoważony pod kątem płci udział w procesach decyzyjnych. Ponadto, zostały przeprowadzone dla kadry pedagogicznej warsztaty przygotowujące do prowadzenia zajęć w sposób niestereotypowy i równościowy – przełamywanie stereotypów płci, włączenie tematyki równości szans kobiet i mężczyzn do lekcji.

Projekt Gminy Biłgoraj pt. *Dzieciństwo równych szans* (wartość projektu: 1,71 mln PLN, okres realizacji: 01.08.2010 r. - 31.07.2013 r.) zakładał objęcie wsparciem 8 oddziałów przedszkolnych. Dla każdego z oddziałów został opracowany i wdrożony indywidualny program autorski poświęcony problematyce równości szans, skupionej wokół trzech bloków tematycznych: Bariery środowiskowe”, „Równość płci”, „Stereotypy kulturowe”.

Projekt innowacyjny Fundacji Polskiej Akademii Nauk Oddział w Lublinie „Nauka i Rozwój Lubelszczyzny” pt. *e-Odnawialne Źródła Energii Lubelszczyzny (e-OZEL) - system zwiększający zainteresowanie uczniów kontynuacją kształcenia na kierunku GOW* (wartość projektu: 2,95 mln PLN, okres realizacji: 01.01.2013 r. - 30.09.2015 r.). Celem głównym projektu jest wzmocnienie szans na zatrudnienie 120 uczniów szkół gimnazjalnych i szkół ponadgimnazjalnych (min. 36 kobiet) z województwa lubelskiego dzięki uatrakcyjnieniu oferty edukacyjnej szkół, poprzez wypracowanie we współpracy ze szkołami wyższymi e-OZEL zwiększającego zainteresowanie uczniów kontynuacją kształcenia na kierunkach energetyka i ochrona środowiska oraz jego upowszechnienie wśród 120 szkół gimnazjalnych i szkół ponadgimnazjalnych i mainstreaming wśród 234 organów prowadzących. Produktem finalnym opracowanym w ramach projektu będzie Internetowy System Rozwoju Kompetencji e-OZEL. Będzie miał on postać portalu internetowego z zakresu OZE z kompleksowym wsparciem uzupełniającym (produkty pośrednie):

1. Gra edukacyjna „Gra o prąd” (dostęp on-line przez przeglądarkę WWW) dotycząca branży energetycznej i odnawialnych źródeł energii (OZE). Gra jest przeznaczona dla szkolnych zespołów uczniów-graczy z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, a jej przedmiotem jest energetyka i OZE (energia: wiatrowa, słoneczna, wodna, biogaz).

2. Platforma e-learningowa dotycząca zagadnień OZE, np.: zrównoważony rozwój, unijne cele, elementy polskiego prawodawstwa OZE, rozwiązania technologiczne w zakresie energii słonecznej, wiatrowej i wodnej, biogazu. Zagadnienia dostosowane do poziomu wiedzy uczniów i uczennic gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (3 różne poziomy trudności i na każdym poziomie 30 e-kursów kończących się testem wiedzy

3. Poradnik e-OZEL – instrukcja do gry i szkolenie kompetencyjne (wersja papierowa i elektroniczna) – instrukcja korzystania z gry wraz z kompleksowym 48-godzinny programem szkolenia dla nauczycieli i nauczycielek obejmującym: zasady i techniczne aspekty gry edukacyjnej i działanie platformy e-learningowej (aspekty techniczne i funkcjonalne) oraz szkolenie z metodyki pracy z uczniem/uczennicą w zakresie rozwoju kompetencji, które nabywa uczeń-gracz, a także definiujący metodyczną rolę nauczyciela jako mentora kształtującego ścieżkę rozwoju ucznia oraz zasady współpracy ze szkołami wyższymi/institutami naukowymi.

4. Podręcznik metodyczny dla nauczycieli (publikacja papierowa i elektroniczna) obejmujący treści jak metodycznie wykorzystać grę podczas pracy z uczniem i uczennicą na zajęciach rozwijających zainteresowania, tak aby optymalnie zachęcić go do kontynuowania nauki na kierunkach o szczególnym znaczeniu dla GOW. Podręcznik zawiera 15 scenariuszy zajęć z grupą uczniów i uczennic, prowadzonych przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy i TIK.

Realizacja projektu innowacyjnego i wypracowany produkt finalny przyczyni się do rozwiązania m.in.: problemów związanych:

- z niewystarczającą współpracą szkół gimnazjalnych, szkół ponadgimnazjalnych, szkół wyższych w województwie lubelskim w zakresie wsparcia uczniów i uczennic w wyborze dalszego kierunku kształcenia

w kontekście kierunków kluczowych dla gospodarki opartej na wiedzy,

- z niewykorzystanym i ograniczonym potencjałem nauczycieli i nauczycielek woj. lubelskiego do wspierania uczniów i uczennic w wyborze dalszego kierunku kształcenia i stosowania nowoczesnych metod nauczania,

- z niskim zainteresowaniem uczniów i uczennic w województwie lubelskim kontynuowaniem kształcenia na kierunkach kluczowych dla gospodarki opartej na wiedzy oraz mało atrakcyjną dla uczniów i uczennic ofertą edukacyjną szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych w woj. lubelskim.

System ISRK e-OZEL będzie upowszechniany w całości z uwzględnieniem wszystkich 4 produktów pośrednich. O sukcesie działań upowszechniających będzie stanowiło poinformowanie wszystkich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego, które na swojej stronie www udostępniają adres e-mail (pozwalający na dystrybucję informacji), o ISRK e-OZEL drogą e-mailową. Ponadto, będzie to również przekazanie 1200 uczniom i uczennicom prezentacyjnej wersji gry na płycie CD/DVD. Włączanie będzie prowadzone przede wszystkim w wymiarze regionalnym (zasięg terytorialny mainstreamingu to obszar województwa lubelskiego) poprzez bezpośrednie zaangażowanie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz wszystkich organów prowadzących z jednoczesnym dążeniem do wprowadzenia produktu finalnego do dokumentów na poziomie lokalnym (powiat/gmina). Indywidualne spotkania mainstreamingowo-upowszechniające w 234 gminach i powiatach województwa lubelskiego zaangażują potencjalnie wszystkie podmioty realizujące politykę edukacyjną w województwie. O sukcesie działań włączających będzie stanowiło uczestnictwo min. 188 organów prowadzących z województwa lubelskiego w indywidualnych spotkaniach mainstreamingowo - upowszechniających z dążeniem do zapewnienia udziału w spotkaniach wszystkich zaplanowanych 234 podmiotów.

Projekt innowacyjny Narodowego Forum Doradztwa Kariery w partnerstwie ze Wschodnim Klubem Techniki i Racjonalizacji pt. *E-podręczniki szansą na rozwój szkolnictwa zawodowego w województwie Lubelskim* (wartość projektu: 1,22 mln PLN, okres realizacji: 01.01.2013 r. -30.06.2015 r.). Celem głównym projektu jest poprawa jakości działań w obszarze kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego rynku pracy, poprzez opracowanie, przetestowanie oraz upowszechnienie i wprowadzenie do polityki rozwoju nowego rozwiązania w postaci 3 innowacyjnych e-podręczników dla branży budowlanej wśród min. 570 uczniów i min. 48 nauczycieli szkół zawodowych z terenu woj. lubelskiego. Produktem finalnym opracowanym w ramach projektu będą 3 e-podręczniki dla uczniów szkół zawodowych kształcących się w branży budowlanej (technik budownictwa, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie i murarz tynkarz) aktualizowane we współpracy z pracodawcami. Na produkt finalny składają się następujące elementy:

a) innowacyjne

- Podręcznik metodyczny dla nauczycieli wraz z modelowymi konspektami zajęć do pracy z uczniami;

- 3 e-Podręczniki dla uczniów. szkół zawodowych kształcących się w branży budowlanej (technik budownictwa, monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie i murarz tynkarz);

- Model aktualizacji treści e-Podręczników przy udziale pracodawców;

- Innowacyjna Platforma (dostęp do materiałów dydaktycznych dla uczniów i nauczycieli, w tym do e-Podręczników, system aktualizacji treści e-Podręczników przez pracodawców poprzez platformę);

b) nieinnowacyjne

- 2 programy szkoleniowe dla nauczycieli (szkolenia techniczne związane z obsługą narzędzi, szkolenia miękkie dotyczące barier w korzystaniu z multimediiów).

Realizacja projektu innowacyjnego i wypracowany produkt finalny przyczynią się do rozwiązania m.in. problemów związanych:

- z ograniczoną innowacyjnością rozwiązań edukacyjnych stosowanych w lubelskich szkołach w zakresie kształcenia zawodowego,

- z negatywnymi ocenami dostępnych, tradycyjnych (papierowych) podręczników w wymiarze jakości,

- z aktualnością i przydatnością pod kątem zdawania egzaminów czy przygotowania do pracy zawodowej wśród uczniów, nauczycieli i pracodawców,

- z marginalizacją szkolnictwa zawodowego i niekorzystnym wizerunkiem w wielu jego wymiarach, przekładające się na niższą podaż uczniów i absolwentów oraz potencjalnych pracowników o pożądanym przez lubelskich pracodawców kwalifikacjach zawodowych.

E-podręczniki do nauki w zawodach budowlanych spowodują wzrost efektywności nauczania zawodowego przy

jednoczesnym szerszym zastosowaniu technologii informacyjno – komunikacyjnych w edukacji zawodowej. Wpłyną również korzystnie na zainteresowanie szkolnictwem zawodowym wśród potencjalnych uczniów oraz na poprawę wizerunku kształcenia zawodowego w regionie lubelskim. Ponadto nauczyciele jako użytkownicy produktu finalnego będą mogli wymieniać się pomysłami na prowadzenie zajęć w sposób aktywizujący uczniów.

Projekt z komponentem ponadnarodowym Polskiej Fundacji Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland” w partnerstwie z Zespołem Szkół im. Z. Chmielewskiego w Nałęczowie pt. *Edukacja i praca – to się opłaca* (wartość projektu: 1,27 mln PLN, okres realizacji: 01.07.2013 r. – 30.09.2014 r.). Celem głównym projektu jest zdobycie doświadczenia zawodowego przez 225 uczniów szkół zawodowych z terenu województwa lubelskiego w wyniku współpracy z pracodawcami w ciągu 15 m-cy. Beneficjent poprzez realizację projektu z komponentem ponadnarodowym chce zniwelować główne problemy w zakresie szkolnictwa zawodowego, tj. niewystarczające doświadczenie zawodowe zdobywane przez uczniów szkół zawodowych, archaiczne programy praktyk zawodowych, niedostosowane do europejskiego rynku pracy, brak motywacji do aktywnego uczestnictwa uczniów w praktykach (realizowane z obowiązku), krótkie okresy przygotowania zawodowego uczniów w ramach praktyk obowiązkowych. W celu zminimalizowania skutków występujących problemów, nawiązana została współpraca ponadnarodowa z belgijską organizacją Syntra West w celu adaptacji istniejących na rynku belgijskim rozwiązań praktycznej nauki zawodu. Projekt zakłada przeniesienie na grunt polski elementów belgijskiego programu kształcenia zawodowego Apprenticeship.

Najważniejsze założenia programu to:

- praktyka zawodowa połączona z kursami doszkalającymi;
- opieka wykwalifikowanego instruktora nad każdym uczniem w miejscu pracy;
- opieka nad każdym uczniem doradcy zawodowego i realizacja indywidualnego programu rozwoju;
- ewaluacja skuteczności programu do 5 lat po jego zakończeniu.

Adaptacja rozwiązań będzie polegała na zaangażowaniu w program kształcenia zawodowego szkół zawodowych, pracodawców i instytucji szkoleniowych. Powstanie program letnich praktyk zawodowych dla uczniów połączony z edukacją w zakresie przedsiębiorczości oraz z dostępem do doradztwa zawodowego.

4. Informacja o przeprowadzonych w ramach Priorytetu kontrolach oraz ich wynikach²

4.1 Informacja o wykrytych nieprawidłowościach i uchybieniach podczas kontroli systemowych oraz kontroli realizacji projektów w ramach Priorytetu w danym okresie sprawozdawczym

Kontrola systemowa w IP2

W 2013 roku Instytucja Pośrednicząca zrealizowała 2 kontrole systemowe w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Lublinie pełniącym rolę Instytucji Pośredniczącej 2 stopnia PO KL. Przeprowadzono kontrolę planową w okresie od 16 stycznia do 30 kwietnia 2013 r. oraz kontrolę doraźną w okresie od 23 października 2013 r. do 29 stycznia 2014 r.

Przykładowe nieprawidłowości i uchybienia:

- brak oznakowania wymaganymi logotypami PO KL i UE stanowisk negocjacyjnych oraz stanowiska dotyczącego weryfikacji poprawności skorygowanego wniosku (o dofinansowanie);
- niezgodność listy kontrolnej przy dokonywaniu weryfikacji wniosków beneficjentów o płatność będącej załącznikiem nr 19 do VI wersji Instrukcji Wykonawczych.

Nieprawidłowości mające charakter systemowy:

Nie stwierdzono nieprawidłowości o charakterze systemowym zgodnie z definicją błędu systemowego zawartą w *Zasadach kontroli w ramach PO KL 2007-2013*.

Kontrole prawidłowości realizacji Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej PO KL

Najczęściej występujące nieprawidłowości i uchybienia:

Stwierdzono, że realizacja Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej POKL w odniesieniu do Instytucji Pośredniczącej 2 stopnia (Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie) przebiegała, co do zasady zgodnie z RPD PT. Stwierdzono następujące uchybienie:

- emisję ogłoszenia o zawieszeniu konkursu 2/POKL/6.1.1/2012 w formie niezgodnej z wymogami *Wytycznych w zakresie oznaczania projektów w ramach PO KL* z dn. 4 lutego 2009 r.

W odniesieniu do realizacji Rocznych Planów Działania Pomocy Technicznej POKL przez Regionalne Ośrodki EFS stwierdzono, że przebiegała ona również zgodnie z RPD PT. Kontrolowane podmioty realizowały działania oraz

² Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

ponosiły wydatki przewidziane w RPD PT. W trakcie kontroli stwierdzono następujące uchybienie:

- ponoszenie wydatków na wynagrodzenia personelu niezgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL* (przekroczenie dopuszczalnego limitu czasu pracy w projektach NSRO, tj. 240 godz./m-c),

Nieprawidłowości mające charakter systemowy:

Nie stwierdzono nieprawidłowości o charakterze systemowym zgodnie z definicją błędu systemowego zawartą w *Zasadach kontroli w ramach PO KL 2007-2013*.

Priorytet VI Rynek pracy otwarty dla wszystkich

Najczęściej występujące nieprawidłowości wykryte podczas kontroli w miejscu realizacji projektów:

- ponoszenie wydatków na wynagrodzenia personelu niezgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL* (przekroczenie dopuszczalnego limitu czasu pracy w projektach NSRO, tj. 240 godz./m-c),
- niezgodność danych przekazywanych we wnioskach o płatność z dokumentacją dotyczącą realizacji projektu udostępnioną w siedzibie beneficjenta,
- realizacja zadań niezgodnie z harmonogramem realizacji projektu,
- zawyżona kwota zrefundowanych kosztów pośrednich w stosunku do rozliczonych kosztów pośrednich we wnioskach o płatność,
- nieprawidłowo przeprowadzona rekrutacja uczestników do projektów (nieprawidłowa ocena formalna formularzy rekrutacyjnych, procedura rekrutacyjna przeprowadzona niezgodnie z postanowieniami *Regulaminu rekrutacji*).

W wyniku prowadzonych kontroli na miejscu w ramach Priorytetu VI PO KL nie stwierdzono nieprawidłowości mających charakter systemowy wynikający z nieprawidłowego funkcjonowania systemu realizacji PO KL.

Priorytet VII Promocja integracji społecznej

Najczęściej występujące nieprawidłowości wykryte podczas kontroli w miejscu realizacji projektów:

- niewłaściwe ustalenie wartości szacunkowej zamówienia publicznego,
- niezgodność danych przekazywanych we wnioskach o płatność z dokumentacją dotyczącą realizacji projektu udostępnioną w siedzibie beneficjenta,
- niezgodność danych przekazywanych w formularzu PEFS z danymi udostępnionymi w siedzibie beneficjenta,
- uchybienia w dokumentowaniu obszaru „personel projektu” (umowy, ewidencje czasu pracy),
- ponoszenie wydatków na wynagrodzenia personelu niezgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL* (przekroczenie dopuszczalnego limitu czasu pracy w projektach NSRO, tj. 240 godz./m-c),
- podwójne finansowanie wydatków związanych z wynagrodzeniem personelu projektu,
- wydatki niekwalifikowalne związane z przekroczeniem limitów zadania zarządzanie projektem,
- wydatki niekwalifikowalne dotyczące nieuzasadnionych kosztów przejazdów służbowych,
- błędy w stosowaniu zasady konkurencyjności,
- niezgodność realizacji projektu z obowiązującym wnioskiem o dofinansowanie projektu,
- niewłaściwe dokumentowanie realizowanego wsparcia (dziennik zajęć nie był prowadzony na bieżąco),
- uchybienia w zakresie prowadzenia działań promocyjno-informacyjnych (nieprawidłowe oznakowanie).

W wyniku prowadzonych kontroli na miejscu w ramach Priorytetu VII PO KL nie stwierdzono nieprawidłowości mających charakter systemowy wynikający z nieprawidłowego funkcjonowania systemu realizacji PO KL.

Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki

Najczęściej występujące nieprawidłowości wykryte podczas kontroli w miejscu realizacji projektów:

- błędy w rozliczeniach finansowych: opisy dokumentów finansowych nie zawierały niezbędnych elementów wymaganych przez IP,
- ponoszenie wydatków na wynagrodzenia personelu niezgodnie z *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL* (przekroczenie dopuszczalnego limitu czasu pracy w projektach NSRO, tj. 240 godz./m-c),
- stwierdzono niezgodność z *Kodeksem pracy* oraz *Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL* umów zawieranych z personelem projektu;
- nieinformowanie Instytucji Pośredniczącej PO KL o zmianach wprowadzanych w harmonogramach usług szkoleniowych,
- braki w dokumentacji projektowej oraz nieprzedstawienie pełnej dokumentacji w trakcie kontroli;
- błędnie przeprowadzona rekrutacja uczestników do projektu tj. niezgodnie z kryteriami wniosku

- o dofinansowanie, wprowadzanie zmian przez beneficjentów bez wcześniejszej zgody IP;
- opóźnienia w procesie rekrutacji w stosunku do założeń wniosku o dofinansowanie projektu,
 - nieprawidłowości dotyczące realizacji projektów z pomocą de minimis tj. brak potwierdzenia przekazywanych zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis, niedochowanie terminów przekazywania sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej do UOKiK, przedkładanie przez podmioty ubiegające się o pomoc de minimis podmiotom udzielającym pomocy błędnych oświadczeń dotyczących otrzymanej dotychczas pomocy de minimis (przedkładane oświadczenia dotyczą lat kalendarzowych natomiast powinny obejmować lata podatkowe);
 - niezgodność dokumentacji w zakresie ochrony danych osobowych z wymaganiami określonymi w *Ustawie o ochronie danych osobowych* z dnia 29 sierpnia 1997 r. oraz *Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych*;
 - niezawieranie z podwykonawcami, którym powierzane są dane osobowe uczestników odrębnych umów na powierzanie i przetwarzanie danych oraz nieinformowanie IP PO KL o powierzaniu przetwarzania danych osobowych;
 - błędy w zatrudnieniu personelu do projektu: zatrudnianie personelu niezgodnie z zapisami wniosku o dofinansowanie tj. zmiana rodzaju/formy zatrudnienia personelu bez zgody IP PO KL;
 - błędne stosowanie zasady konkurencyjności – dyskryminujące warunki udziału w postępowaniu;
 - naruszenia *Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. 2010, Nr 113, poz. 759).

W wyniku prowadzonych kontroli na miejscu w ramach Priorytetu VIII PO KL nie stwierdzono nieprawidłowości mających charakter systemowy wynikający z nieprawidłowego funkcjonowania systemu realizacji PO KL.

Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach

Najczęściej występujące nieprawidłowości wykryte podczas kontroli w miejscu realizacji projektów:

- błędy w rozliczeniach finansowych: opisy dokumentów finansowych nie zawierały niezbędnych elementów wymaganych przez IP,
- niekwalifikowalność uczestników projektu,
- nieinformowanie Instytucji Pośredniczącej PO KL o zmianach wprowadzanych w harmonogramach usług szkoleniowych,
- błędy w stosowaniu przepisów *Ustawy Prawo zamówień publicznych* z dnia 29 stycznia 2004 r.: niezastosowanie pzp w przypadku zakupu wyżywienia, błędne szacowanie wartości zamówienia, wybór wykonawców niespełniających warunków udziału w postępowaniu, niestosowanie procedur wymaganych w ustawie, błędy w dokumentowaniu postępowań,
- niezgodność dokumentacji ochrony danych osobowych z wymaganiami określonymi w *Ustawie o ochronie danych osobowych* z dnia 29 sierpnia 1997 r. oraz *Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie dokumentacji przetwarzania danych osobowych oraz warunków technicznych i organizacyjnych, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych*,
- przetwarzanie danych osobowych, które nie są związane z realizacją projektu,
- przekroczenie dopuszczalnego progu nieobecności uczestników na zajęciach,
- niski poziom frekwencji na zajęciach szkoleniowych,
- nieprawidłowości w stosowaniu procedury rozeznania rynku,
- błędy w stosowaniu zasady konkurencyjności,
- niestosowanie przez beneficjentów *Wytycznych dotyczących oznaczania projektów w ramach PO KL* z dnia 4 lutego 2009 r.,
- nieprawidłowe rozliczanie w kosztach bezpośrednich wydatków związanych z czynnościami księgowymi z katalogu kosztów pośrednich,
- brak możliwości prześledzenia ścieżki audytu w projekcie,
- dokonywanie z konta projektu płatności niezwiązanych ze zrealizowanym projektem.

W wyniku prowadzonych kontroli na miejscu w ramach Priorytetu IX PO KL nie stwierdzono nieprawidłowości mających charakter systemowy wynikający z nieprawidłowego funkcjonowania systemu realizacji PO KL.

4.2 Liczba przeprowadzonych kontroli realizacji projektów na miejscu w ramach Priorytetu/ Działania na podstawie KSI SIMIK 07-13 w danym okresie sprawozdawczym

Priorytet/ Działanie	Kontrole projektów		Wizyty monitoringowe
	planowane	doraźne	
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie (IP 2)			

Korola prawidłowości realizacji RPD PT PO KL			
Priorytet VI	35	2	23
Działanie 6.1	24	1	14
Działanie 6.2	11	1	9
Działanie 6.3	0	0	0
Priorytet VII	36	0	27
Działanie 7.1	8	0	4
Działanie 7.2	16	0	20
Działanie 7.3	9	0	0
Działanie 7.4	3	0	3
Priorytet VIII	52	2	42
Działanie 8.1	48	2	42
Działanie 8.2	4	0	0
Priorytet IX	94	5	63
Działanie 9.1	50	3	42
Działanie 9.2	10	1	8
Działanie 9.3	3	0	1
Działanie 9.4	14	1	8
Działanie 9.5	13	0	0
Działanie 9.6	4	0	4

4.3 Liczba przeprowadzonych kontroli systemowych w danym okresie sprawozdawczym

Nazwa instytucji, w której przeprowadzono kontrolę	Kontrole systemowe	
	planowane	doraźne
Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie (IP2)	1	0

4.4 Liczba przeprowadzonych kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń pokontrolnych w ramach Priorytetu/ Działania w danym okresie sprawozdawczym

Priorytet/ Działanie	Na miejscu (na podstawie KSI SIMIK 07-13)	Weryfikacja korespondencyjna (na podstawie danych własnych)
Priorytet VI	0	1
Działanie 6.1	0	0
Działanie 6.2	0	1
Działanie 6.3	0	0
Priorytet VII	0	9
Działanie 7.1	0	0
Działanie 7.2	0	4
Działanie 7.3	0	5
Działanie 7.4	0	0
Priorytet VIII	0	49
Działanie 8.1	0	46
Działanie 8.2	0	3
Priorytet IX	0	77
Działanie 9.1	0	48
Działanie 9.2	0	8
Działanie 9.3	0	3
Działanie 9.4	0	9
Działanie 9.5	0	9
Działanie 9.6	0	0

4.5 Informacja o działaniach kontrolnych podjętych przez inne instytucje w danym okresie sprawozdawczym

W okresie sprawozdawczym w Instytucji Pośredniczącej II stopnia:

➤ przeprowadzona została kontrola doraźna przez Najwyższą Izbę Kontroli w terminie od 02.04.2013 r. do 21.05.2013 r. w zakresie realizacji przez Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie zadań Instytucji Pośredniczącej II stopnia w systemie zarządzania Programem Operacyjnym Kapitał Ludzki 2007-2013, w odniesieniu do projektu nr POKL.07.02.01-06-118/09. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie oceniła działalność WUP w Lublinie jako Instytucji Pośredniczącej II stopnia w systemie zarządzania PO KL 2007-2013 w ramach ww. projektu. Najwyższa Izba Kontroli nie stwierdziła nieprawidłowości w działalności WUP w Lublinie w odniesieniu do kontrolowanego zakresu. Jedyne w wystąpieniu pokontrolnym poczyniono uwagę, że dokonując sprawdzenia i weryfikacji wniosku Beneficjenta o płatność za okres od 01.07.2010 r. do 30.09.2010 r., WUP w Lublinie przekroczył termin wykonania tych czynności, co naruszyło § 10 ust. 2 umowy o dofinansowanie z dnia 09.10.2009 r., jednak nie miało to wpływu na rozliczenie finansowe projektu.

➤ przeprowadzony został przez Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie w okresie kwiecień - maj 2013 r. audyt gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu UE w ramach PO KL dotyczący projektu systemowego nr POKL.07.01.01-06-004/08. W wyniku czynności audytowych stwierdzono uchybienia w postępowaniu przetargowym prowadzonym w ramach ww. projektu. Stwierdzone uchybienie polegało na nadmiernym ograniczeniu dostępu do zamówienia oraz zastosowaniu nieprawidłowego kryterium wyboru oferty, co skutkowało wydatkami niekwalifikowalnymi w wysokości 5% wartości wydatków dotyczących zamówienia publicznego, w którym ustalono uchybienia, wyliczone zgodnie z *Wytocznymi do określania korekt finansowych nakładanych na wydatki ponoszone z funduszy strukturalnych lub Funduszu Spójności w przypadku naruszenia przepisów prawa zamówień publicznych*. Wydatki niekwalifikowalne wraz z należnymi odsetkami zostały zwrócone na rachunek WUP w Lublinie w dniu 14.06.2013 r.

Wojewódzki Urząd Pracy w Lublinie, nie posiada informacji, poza wyżej wymienionymi, o działaniach kontrolnych podjętych przez inne instytucje w 2013 r.

W okresie sprawozdawczym w siedzibie IP zostały przeprowadzona następujące kontrole:

- Kontrola Urzędu Kontroli Skarbowej została przeprowadzona w okresie czerwiec – lipiec 2013 r. w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach PO KL w zakresie projektu: POKL.08.01.01-06-103/10.

Czynności audytowe dotyczyły następujących obszarów:

- Czy operacja wybrana do audytu spełnia kryteria wyboru w ramach PO KL, została zrealizowana zgodnie z umową ramową oraz jest zgodna ze wszystkimi warunkami dotyczącymi jej przeznaczenia, wykorzystania i zakładanych celów (art. 16 ust. 2 pkt a Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)?
- Czy zadeklarowane wydatki są zgodne z zapisami księgowymi i dokumentami dowodowymi przechowanymi przez beneficjenta (art. 16 ust. 2 pkt b Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)?
- Czy wydatki zadeklarowane przez beneficjenta są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi (art. 16 ust. 2 pkt c Rozporządzenia komisji nr 1828/2006)?
- Czy wkład publiczny został wypłacony beneficjentowi (art. 80 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1083/2006)?

W trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym nie wydano wskazań dotyczących terminu usunięcia nieprawidłowości.

- Kontrola Urzędu Kontroli Skarbowej została przeprowadzona w okresie czerwiec – grudzień 2013 r. w zakresie gospodarowania środkami pochodzącymi z budżetu Unii Europejskiej w ramach PO KL w zakresie projektu: POKL.08.01.02-06-103/10.

Czynności audytowe dotyczyły następujących obszarów:

- Czy operacja wybrana do audytu spełnia kryteria wyboru w ramach PO KL, została zrealizowana zgodnie z umową o dofinansowanie oraz jest zgodna ze wszystkimi warunkami dotyczącymi jej przeznaczenia, wykorzystania i zakładanych celów (art. 16 ust. 2 pkt a Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)?
- Czy zadeklarowane wydatki są zgodne z zapisami księgowymi i dokumentami dowodowymi przechowanymi przez beneficjenta (art. 16 ust. 2 pkt b Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)?
- Czy wydatki zadeklarowane przez beneficjenta są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi (art. 16 ust. 2 pkt c Rozporządzenia komisji nr 1828/2006)?
- Czy wkład publiczny został wypłacony beneficjentowi (art. 80 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1083/2006)?

W trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym nie wydano wskazań dotyczących terminu usunięcia nieprawidłowości.

- Audyt przeprowadzony przez firmę Audmax Błażej Biliński w dniu 15 maja 2013 r. dotyczący przedstawienia opinii w zakresie prawidłowości realizacji Roczno-go Planu Działania Pomocy Technicznej POKL według zasad zawartych w umowie/decyzji o dofinansowanie RPD PT PO KL oraz potwierdzenia, czy wydatki poniesione w ramach RPD PT PO KL są kwalifikowalne.

Czynności audytowe dotyczyły następujących obszarów:

- prawidłowości realizacji działań, podjętych w ramach RPD PT PO KL, zgodnie z przepisami prawa krajowego i wspólnotowego, a także z procedurami wewnętrznymi,
- sposobu archiwizacji dokumentów, pozwalających na prześledzenie ścieżki wydatku,
- kwalifikowalności poniesionych wydatków i sposób ich dokumentowania,
- wiarygodności sprawozdań z realizacji RPD PT PO KL, poprzez weryfikację i potwierdzenie wykonania prac, istnienia zakupionych towarów oraz wykonania usług zamówionych w ramach RPD PT PO KL,
- poprawności realizacji zasad dotyczących informacji i promocji,
- poprawności udzielania zamówień publicznych,
- efektywności wydatkowania środków publicznych,
- zgodności prowadzenia rachunkowości z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, w części dotyczącej realizowanych działań,
- prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla RPD PT PO KL,
- zgodności realizowanych działań w ramach audytowanego RPD PT PO KL z zapisami dokumentu,
- realizacji wydatków zgodnie z ich przeznaczeniem, określonym w umowie o dofinansowanie RPD PT w ramach PO KL, a w szczególności – w RPD PT na rok 2013.
- zgodności informacji, zawartych we wnioskach o płatność i w sprawozdaniach z realizacji Pomocy Technicznej w ramach POKL obejmujących RPD PT PO KL z zapisami w ewidencji księgowo-finansowej.

W trakcie czynności audytowych nie stwierdzono nieprawidłowości, w związku z powyższym nie wydano wskazań dotyczących terminu usunięcia nieprawidłowości.

- Audyt przeprowadzony przez Departament Ochrony Interesów Finansowych Unii Europejskiej - Ministerstwo Finansów w dniu 26 kwietnia 2013 r. dotyczący oceny stanu wdrożenia zaleceń wydanych w wyniku audytu bezpieczeństwa systemu informatycznego wspomagającego wdrażanie Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

Czynności audytowe dotyczyły następujących obszarów:

- wiarygodne skomputeryzowane systemy rachunkowości, księgowości, monitorowania i sprawozdawczości (art. 58 d) i art. 60 c), d) rozporządzenia 1083/2006).

W zakresie objętym audytem stwierdzono, że skomputeryzowany system funkcjonuje prawidłowo (jest zdolny zapewnić wiarygodne i właściwe informacje), niezbędne są tylko niewielkie usprawnienia.

- przeprowadzony został przez Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie w okresie grudzień 2012 r. – luty 2013 audyt projektu: POKL.09.04.00-06-056/10.

Czynności audytowe dotyczyły następujących obszarów:

- Czy operacja wybrana do audytu spełnia kryteria wyboru w ramach PO KL, została zrealizowana zgodnie z umową o dofinansowanie oraz jest zgodna ze wszystkimi warunkami dot. jej przeznaczenia, wykorzystania i zakładanych celów (art. 16 ust. 2 pkt a Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)?
- Czy zadeklarowane wydatki są zgodne z zapisami księgowymi i dokumentami dowodowymi przechowanymi przez beneficjenta (art. 16 ust. 2 pkt b Rozporządzenia Komisji nr 1828/2006)?
- Czy wydatki zadeklarowane przez beneficjenta są zgodne z zasadami wspólnotowymi i krajowymi (art. 16 ust. 2 pkt c Rozporządzenia komisji nr 1828/2006)?
- Czy wkład publiczny został wypłacony beneficjentowi (art. 80 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1083/2006)?

W ramach niniejszej kontroli stwierdzono następujące istotne zastrzeżenia:

- W dokumentacji dotyczącej wniosku o płatność nr POKL.09.04.00-06-056/10-03 znajdowały się dwie faktury wystawione łącznie na kwotę 408,95 zł. W obu przypadkach jako formę płatności określono przelew na podany rachunek bankowy. W okazanej dokumentacji nie stwierdzono dowodów potwierdzających zapłatę za ww. faktury. W związku z powyższym, wydatki poniesione na podstawie faktur zostały uznane za niekwalifikowane.

- W zestawieniu dokumentów potwierdzających wydatki objęte wnioskiem nr POKL.09.04.00-06-056/10-02 dwukrotnie wykazano tę samą fakturę opisaną jako „usługi telekomunikacyjne”. Wydatek w kwocie 600,00 PLN.

został uznany za niekwalifikowany.

- W zestawieniu dokumentów potwierdzających poniesione wydatki objęte wnioskiem nr POKL.09.04.00-06-056/10-02 w pozycji 5 wykazano rachunek wystawiony na podstawie umowy zlecenia na kwotę 3 960,00 PLN. Rachunek związany jest także z wykonaniem czynności w ilości 120 h wykazanych w „Miesięcznej ewidencji wykonywanych czynności”. Zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki* niedozwolone jest podwójne finansowanie wydatku, tak więc wydatek w kwocie 3 960,00 zł wynikający z rachunku został uznany za niekwalifikowany.

- przeprowadzona została przez Urząd Kontroli Skarbowej w Lublinie kontrola w dniu 03.07.2013 r. projektów: POKL.09.01.01-06-052/09 oraz POKL.09.01.01-06-094/09.

Zakresem kontroli w ww. projektach była weryfikacja celowości i zgodności z prawem gospodarowania środkami publicznymi oraz środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej w zakresie zaliczania do kosztów kwalifikacyjnych projektu wynagrodzeń Członków Zarządu Spółki oraz koordynatorów projektów. Czynności kontrole dotyczyły obszarów:

- charakterystyka projektu,
- organizacja zarządzania projektem,
- kwalifikowalność wydatków poniesionych na realizację projektu,
- kwalifikowalność wydatków wynagrodzeń personelu,
- ewidencjonowanie i dokumentowanie wydatków,
- obowiązki sprawozdawcze,
- działania promocyjno-informacyjne,
- zgodność realizacji projektu z harmonogramem,
- rozliczanie środków finansowych w ramach projektów.

W wyniku kontroli przeprowadzonej na podstawie postanowienia nie zostały sformułowane wnioski i wskazania dotyczące nieprawidłowości. Wskazano, iż projekty zostały realizowane prawidłowo.

5. Opis istotnych problemów we wdrażaniu Priorytetu wraz z informacją o podjętych lub planowanych do podjęcia środkach zaradczych

Zidentyfikowany problem	Podjęte lub planowane do podjęcia środki zaradcze
PRIORYTET VI	
Duża liczba pism beneficjentów dotycząca kwestii ogólnych dot. kwalifikowalności kosztów (głównie w ramach projektów systemowych i Działania 6.2).	Bieżąca korespondencja z beneficjentami, jak również organizacja/planowanie dalszych spotkań informacyjnych z beneficjentami we współpracy z RO EFS, kierowanie beneficjentów do ROEFS na konsultacje (informowanie o możliwości skorzystania z doradztwa).
Wycofywanie się uczestników projektu lub problemy z rekrutacją osób (w szczególności w zakresie Działania 6.2).	Wydłużenie etapu związanego z procesem rekrutacji do czasu osiągnięcia wymaganego poziomu pozyskania uczestników do projektu.
Częste problemy związane z prawidłową realizacją projektu, rozliczaniem wniosków o płatność, rekrutacją uczestników zgłaszane przez beneficjentów.	Bieżące informowanie beneficjentów w przedmiotowym zakresie, w tym opracowanie szczegółowych wytycznych dotyczących współpracy beneficjentów z IW (IP2) oraz planowane i realizowane spotkania z beneficjentami (głównie projektów systemowych 6.1.3). Ponadto na bieżąco na stronie internetowej IW (IP2) zamieszczane są informacje dotyczące prawidłowej realizacji projektu.
Problemy związane z przedłożeniem do weryfikacji pełnego kompletu dokumentów niezbędnych do podpisania umowy.	Przedłużenie terminu dostarczenia wymaganych dokumentów do podpisania umowy.
Niewystarczająca wiedza wnioskodawców nt. mechanizmów funkcjonowania	Zorganizowano spotkanie dla wnioskodawców w zakresie mechanizmów funkcjonowania mikropożyczek w PO KL.

mikropożyczek w PO KL.	
PRIORYTET VII	
Problemy związane z prawidłową realizacją projektu, rozliczaniem wniosków o płatność, rekrutacją uczestników zgłaszane przez beneficjentów.	Bieżące informowanie beneficjentów w przedmiotowym zakresie, w tym opracowanie szczegółowych wytycznych dotyczących współpracy beneficjentów z IW (IP2) oraz planowane i realizowane spotkania z beneficjentami (głównie projektów systemowych). Ponadto na bieżąco na stronie internetowej IW (IP2) zamieszczane są informacje dotyczące prawidłowej realizacji projektu.
Wycofywanie się uczestników projektu lub problemy z rekrutacją osób.	Wydłużanie etapu związanego z procesem rekrutacji do czasu osiągnięcia wymaganego poziomu pozyskania uczestników do projektu.
Niewielki stopień lub brak zainteresowania udziałem w projekcie, w ramach którego realizowane są działania zmierzające do utworzenia spółdzielni socjalnych (wątpliwość ze strony potencjalnych kandydatów dotycząca podjęcia się tak dużego przedsięwzięcia, finansowej odpowiedzialności za pozostałych członków spółdzielni socjalnej).	Wydłużenie etapu rekrutacji, zintensyfikowanie działań rekrutacyjno – promocyjnych (dodatkowe ogłoszenia prasowe, reklamy w radio i w prasie, ulotki), bezpośrednie spotkania informujące o wsparciu w ramach projektu.
Problemy związane z przedłożeniem do weryfikacji pełnego, prawidłowo sporządzonego kompletu dokumentów niezbędnych do podpisania umowy.	Przedłużenie terminu dostarczenia wymaganych dokumentów do podpisania umowy.
PRIORYTET VIII	
Błędnie określona wartość deklarowanego wkładu prywatnego w postaci wynagrodzeń uczestników szkoleń, wynikająca z uwzględnienia niekwalifikowanych części składowych wynagrodzeń (np. PFRON, ZFRON).	Podpisywanie aneksów na etapie wdrażania.
Rezygnacja z udziału w projekcie przez przedsiębiorstwa/beneficjentów pomocy wskazanych z nazwy we wniosku o dofinansowanie.	Renegocjacja umowy, obejmowanie wsparciem nowych przedsiębiorstw wskazanych z nazwy.
Problem w realizacji projektów rozliczanych na podstawie kwot ryczałtowych ze względu na odmienną specyfikę projektu.	Konsultacje z beneficjentem na poziomie IP.
Przy rozliczeniach końcowych projektu ze względu na oszczędności na zadaniach merytorycznych koszty zarządzania przekraczają limity określone w „Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL”.	Informowanie beneficjentów w trakcie realizacji projektu o konieczności przestrzegania limitów określonych w „Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL”.
Niewystarczająca alokacja na konkurs 1/POKL/8.1.1/2013 wobec dużego zainteresowania wnioskodawców aplikowaniem w ramach przedmiotowego konkursu.	Uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego zmieniono Dokumentację konkursową i zwiększono alokację na konkurs.
Niska jakość wniosków, bardzo duża skala odrzucania wniosków za niespełnienie kryteriów horyzontalnych i kryteriów dostępu w ramach pierwszych rund konkursowych.	Organizowanie cyklicznych konsultacji dla wnioskodawców, tzw. "drzwi otwartych" do 31.12.2013 r., w ramach których umożliwiono Wnioskodawcom zadawanie konkretnych pytań dotyczących wniosków oraz wyjaśniano dodatkowo specyfikę kryteriów konkursowych. Dzięki tym spotkaniom większość wnioskodawców, których wnioski były pierwotnie odrzucone,

	poprawiło projekty w niezbędnym zakresie, co z kolei przełożyło się na wzrost liczby pozytywnie ocenionych wniosków o dofinansowanie.
Częste zmiany dokumentów programowych tj. <i>Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PO KL, Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków, Zasad finansowania PO KL.</i> Wnioskodawcy nie zawsze korzystają z aktualnych dokumentów, nie śledzą na bieżąco zmian, czego konsekwencją są błędy we wnioskach o dofinansowanie a także mniejsza liczba składanych na konkursy wniosków z obawy przed "nieznanymi" regulacjami.	IP organizuje szkolenia dla wnioskodawców w zakresie każdego ogłoszonego konkursu, na których szczególny nacisk kładziony jest na zmiany, które nastąpiły w obowiązujących dokumentach. Wnioskodawcy są również informowani o przepisach intertemporalnych, aby byli świadomi który dokument odnośnie danego wniosku powinni stosować.
PRIORYTET IX	
Niska jakość wniosków składanych w odpowiedzi na ogłaszane konkursy.	Organizowanie cyklicznych konsultacji dla wnioskodawców, tzw. "drzwi otwartych" do 31.12.2013 r., w ramach których umożliwiono wnioskodawcom zadawanie konkretnych pytań dotyczących wniosków oraz wyjaśniano dodatkowo specyfikę kryteriów konkursowych. Dzięki tym spotkaniom większość wnioskodawców, których wnioski były pierwotnie odrzucone, poprawiło projekty w niezbędnym zakresie, co z kolei przełożyło się na wzrost liczby pozytywnie ocenionych wniosków o dofinansowanie.
Brak możliwości dofinansowania wszystkich pozytywnie ocenionych projektów w ramach konkursów: 1/POKL/9.1.12013, 2/POKL/9.1.2/2013, 3/POKL/9.2/2013 oraz 5/POKL/9.6.2/2013 ze względu na wyczerpanie alokacji.	Uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego zmieniono Dokumentację konkursowe i zwiększono alokację na konkursy 1/POKL/9.1.12013, 2/POKL/9.1.2/2013, 3/POKL/9.2/2013 oraz 5/POKL/9.6.2/2013.
Problemy o charakterze horyzontalnym/ systemowym	
brak	brak
w tym zidentyfikowane problemy ze stosowaniem ustawy <i>Prawo zamówień publicznych</i> (bez podziału na Priorytety)	
brak	brak

III. INFORMACJA O ZGODNOŚCI REALIZACJI PRIORYTETU Z PRAWODAWSTWEM

Należy odpowiedzieć na pytanie, czy zapewniono zgodność realizowanego Priorytetu z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych, pomocy publicznej oraz zasadami polityk horyzontalnych, o których mowa w PO KL. Jeżeli udzielono odpowiedzi przeczącej - stosowne wyjaśnienie należy zawrzeć w pkt II.5 sprawozdania.

1. Czy zapewniono zgodność z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych?

TAK

NIE

2. Czy zapewniono zgodność z zasadami pomocy publicznej?

TAK

NIE

3. Czy zapewniono zgodność z zasadami polityk horyzontalnych?

TAK

NIE

W przypadku niezgodności z zasadami polityk horyzontalnych należy wskazać przyczyny.

IV. ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK 1: Osiągnięte wartości wskaźników

ZAŁĄCZNIK 2: Przepływ uczestników projektów realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 3: Określenie statusu na rynku pracy osób, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 4: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, znajdujący się w dwóch grupach wiekowych 15-24 i 55-64 lata

ZAŁĄCZNIK 5: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu ze względu na wykształcenie

ZAŁĄCZNIK 6: Przedsiębiorstwa, które przystąpiły do udziału w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 7: Wartość udzielonej i wypłaconej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* w ramach PO KL (w PLN)

ZAŁĄCZNIK 8: Protesty/ odwołania

ZAŁĄCZNIK 9: Monitorowanie projektów innowacyjnych i ponadnarodowych³

ZAŁĄCZNIK 10: Informacja o wykonaniu wskaźnika efektywności zatrudnieniowej w ramach Priorytetu

V. OŚWIADCZENIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

Sprawozdanie oraz załączniki do sprawozdania podpisuje osoba posiadająca do tego stosowne upoważnienie. Szczegółowe wytyczne w tej sprawie regulują procedury wewnętrzne danej instytucji.

Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą.

Data	
Pieczęć imienna i podpis osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania w imieniu Instytucji Pośredniczącej PO KL	

INFORMACJE DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO*

**wypełnia Instytucja Zarządzająca PO KL*

Imię i nazwisko osoby weryfikującej sprawozdanie	
Data	
Podpis	

³ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego